

העולם הזה

הצופן הסודי נפרץ

השב"כ הוזעק

בהלה במישרד החוץ:

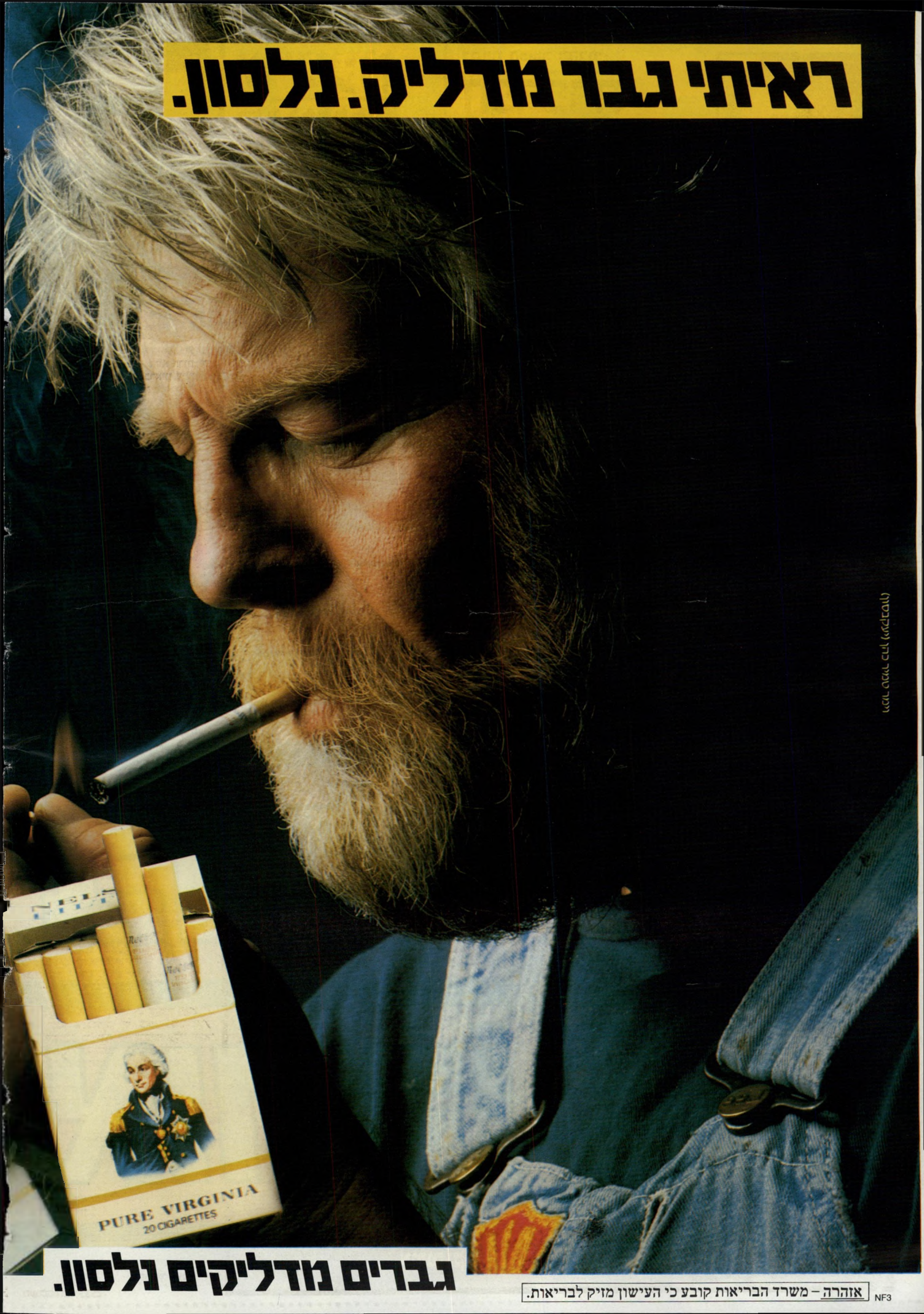

הכב

בגלל

אורנה!

ראיתי גבר מדליק. נלסון.

לומסקוט (לומסקוט) לילד לאדם חזק

גברים מדליקים נלסון.

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות.

NF3

מכתבים

הער מן הבקבוק

על ועידת-חרות (העולם הזה 12.3.86)
 איזה אסון זה לעם ישראל, תנועת החרות הזאת! הם היו שבע שנים בשליטון וקברו אותנו בלבנון והרסו לנו את הכלכלה. עכשיו, כשהם חצי בשליטון, ועוד חסידותיהם יחזרו לשליטון מלא בסתיו הקרוב, הם הצליחו להוציא מן הבקבוק את השר המאיים על מדינת-ישראל יותר מכל: מילחמת הערות.
 מה הם רוצים, הרוויזיוניסטים הפולניים האלה? מה הם נטפלים למחנה לוי רק מפני שבראשו איש עדות-המזרח?
 זה מה שחסר לנו. מילחמת יוד ביד.

חיים קסירר, כפר-סבא

כהנא לא בראש שלו

על מהיר כהנא (העולם הזה 19.3.86)
 רובי ריבלין, למרות העובדה שהוא חרותניק שרוף, דווקא עושה רושם נחמד בראיון עם ענת סרגוסטי. אבל, כאשר הוא מסתייג ממאיר כהנא, הוא מעיר, כבררררר, "בי לא שוכן כהנא. למרות שבכל יהודי ציוני יש בראש כהנא קטן". אני גם יהודי וגם ציוני, ומבקש להסב את תשומת-ליבנו של ריבלין שלא רק שבראש שלי אין כהנא קטן, אלא שהראש שלי לא תופש איד אפטר בכלל להגות את המילים המכובדות יהודי וציוני כנשימה אחת עם שמו של הגבול הזה, כהנא.
 יהודי וציוני לא הולכים ביחד עם כהנא. להיפך. שמואל בריאבן, גבעתיים

חאליכ הונאכו

על ישראלי המעדיף את ניו-יורק (העולם הזה 19.3.86)
 ארון בר הנכבד, שגילה את אמריקה והמעדיף אותה, מתוך סיבות ענייניות-מאורייניות, על ישראל, מוכיח לי את המעשה במשה דיין ובמלך עבראללה (סבו של חוסיין).
 כאשר, בראשית 1949, ניהל משה דיין משא-ומתן על שלום עם עבראללה, בארמון החורף של המלך, מיוזמת ליסה-מלח, שאל אותו המלך, בשעת הסעודה, היכן נמצאת גולדה מאירסון (לימים מאיר, שנפגשה עם עבראללה כמה ימים לפני צאת הבריטים את הארץ, בניסיון אחרון למנוע ממנו השתתפות במלחמה הקרבה).
 דיין סיפר למארחו כי הגברת מאירסון היא צירת ישראל במסקווה.
 תגובתו של המלך היתה קצרה: "חאלה הונאכ, הוא אמר, "חאלה הונאכ". (השאירו אותה שם).
 גם לך, ארון בר, אני אומר, חאליכ הונאכ, בנייר יורק, אל תעשה טעות, אל תכבד אותו במוכתחך. אשר גרוניטה, רמת-גן

תכונה דרומית

עוד קורא המבקש להתבטא (העולם הזה 19.3.86)
 אחרי הרבה שנים של קריאת העולם הזה נתת לי הודמנות, אני מקווה, להתבטא, טרפסוף, מעל דפי העיתון.
 אם לקורא חכם יש תלונה מיוחדת (על זה שמרכיבים על יוצאי עדות-המזרח כל מיני עלי-באבות) ואם לקורא בר יש תכונה מערבית (והוא מעדיף את החיים בניו-יורק), הרי לי יש תכונה דרומית.
 והיא, בשלוש מילים קצרות: אשרי וטוב לי, אני יוצא אלג'ריה, חי כאן, בבאר-שבע, מבוסס לאללה, כי אלף — הרכיבו עלי יוצא מירח, את אליהו נאווי ראש העיריה, שהוא לגמרי לפי טעמי, ובית — אני מעדיף את החיים בבאר-שבע על החיים בקונסטנטין, עיר-הולדתי. איפה היית מוצא שם אשה מושלמת כאתי אשתי. יוצאת הונגריה? נסים גולדן, באר-שבע

המדור לחיפוש קרובים

עוד על ע' חדה ומישפחות חלביות (העולם הזה 19.2.86 ואילך).
 הסבתא של הקורא שמש צדקה: חדה אינו שם-מישפחה חלבי, אולי חשבה הקורא שמש על מישפחת עדס. ממנה יצאו רבנים וראשי קהילות, או על מישפחת הראייה, שגם היא כורכה בעסקני-ציבור. אבל, כאמור, חדה אינו שם-מישפחה חלבי.
 לעומת זאת, יש לי בקשה אישית: (המשך בעמוד 4)

שיממון רוטציה

אין לי בעיה של אמון. הבריו השבועי שימד עזן סרס. אבל את הרוטציה יש לקיים. האם הוא מכין את סיצון הממשלה זמך מה אחרי קיום הרוטציה?

7

קילקולי קולס

אלי קולס, ששמו היה השבוע בראש החדשות, פותח לראשונה את פיו ומגולל את הפרשה כולה. על קילקוליה והשתלשלות תה: זה השקר הכי מתור עב שיכלו להמציא עליי?

8

שערוריית סולל בונה:

המבקר המסוכן

מבקר פנימי ב-סולל בונה, שחשף שחיתויות, ליקויים וזיוף מאזנים, פוטר מעבודתו. נפגע במקור הפרנסה שלך? אימוני עליה ואלמונים סרצו למישרדו.

36

רק שר, לא נסיר

השר משה קצב מספר בראיון חושפני על ילדותו הקשה במעברה, על מיפגשו הראשון עם האשכנזים, על הוריו שהצביעו מפא"י, ומכריו: "הייתי צריך להתאמץ הרבה יותר מדין מרידור. אז מה?"

17

35 שנות זוהר

למך-שרשי, דבי גולדמן, פניה רוזנבלום ומאיר זמיר, שהתחשם ליהודים, באו לחגוג עם יזהר כהן את יום-ההולדת ה-35 שלו. גם הרקדנית רקת בדרור (היתה שם (לצידו בתצלום).

22

המדורים הקבועים:

- מיכתבים - איפה הן הסיגריות הן
- איגרת-העורך - שאילתה בכנסת
- תשקיף - ציץ מצנר עירום
- במדינה - פצצה מארוקאית
- הנדרן - תסריטים לזמבר 1987
- אנשים - הכל בגלל דובר קטן
- ראיון - עם משה קצב, שר וגבור ועידת חרות
- גם זה וגם זה - רשימה של שמות לבן ולבת
- לילות ישראל - הדירוג בעולם האוטוטים

כתבת השער הקרמי:

חפרפרת ושמה אורנה

בלישכתו של שר-החץ, יצחק שמיר, היפנו מייד את האצבע לעבר מחנהו של דויד לוי, שבוודאי מנסה להביך את יריבו. בחוגי המיקצוע התעוררה דאגה שמא חדר מרגל למישרד, אך האמת הפשוטה היא שאת תעלול-המחשב ביצעה פקידה זוטרת, אורנה קורלנסקי (בת-צלום). בעלת חוש-הומור מוזר.

10

כתבת השער האחורי:

סיפור עצוב

עשרה ימים אחרי שהתפוצצה הפרשה, עדיין ישנו יהורם ואורנה גאון בחדר-שניה משותף שלהם • האיש שגרם להדלפה לעי תונים הוא טוען רבני שהרגיש נבגד • אורנה לא מאמינה שיהיה פירוד • יהורם: אולי לא שייך למאה ה-20

38

המחדל

האם תפרוץ מלחמה עם סוריה? האם יתמוטט השלום המצרי? האם ישטפו האיראנים ממיזרח? אוסף של תסריטים מבהילים, שניתן למנועם. אלו לא המחדל המתרחש עתה.

11

מוות למאהב

יצחק פנסו (בתצלום) ניגש לגבר שהיה לדע-תו המאהב של אשתו. ושאל: תגיד את האמת - אכלת אותה או לא? התשובה לא מצאה חן בעיניו. הוא שלף סכין. התי-ביעה מאשימה אותו ברצח.

24

הכל הולך!

איך להגיב כשהבעל חוזר הביתה עמוס כל-טוב: אבו-רימין, ויברטורים וקונדרי מים ציבעוניים? מה צריכה לעשות האשה החולמת על שריים גדולות - אצל אחרות, דווקא?

35

הי דרומה:

הפעם לעקבה

אורי אבנרי מספר כיצד נראית אילת מבחץ - ממירפסת מלון בעיר - ומח נמצא - ומה נמצא בדיוק מול החוף של טאבה.

14

דף חדש

פנים מכוערות במראה: אדיר כהן על ערבים רעים וערבים טובים בסיפורת-הילדים, ואני משתין עליכן שחין וצמרדעים • הלוקש בחרוזים שנשלח ליצחק זמיר: "האמריקאים רוצים לזיון את כולם". גם את הוצאת-הספר רים? • עין ערד: מבקרים.

28

תחביב הבטן של דניאל

בבית-החולים אין איש יודע שהאחות דניאל אופיר (בתצלום) היא גם רקדנית-בטן בשעות ה-ערב. תחביב המלך אחשוורוש. מרתק, וגם מרוויחים יותר.

30

העולם הבא

הסוס העדתי שעליו רוכב דויד לוי נכלל במכונת-הזמן, שפותחה במעבדות של המפד"ל ושי"ט. הוא נקלע לאורוות המלך אחשוורוש. והעיר סוסן צהלה וסמחה.

42

מכתבים

העליונה השמאלית (ז.א. כשרה הכחול) של הרגל.
ואם אצל האיטלים הכחול מסמל את הכושים והאדום את המולאטים תושבי האי, הרי אצל הליכטנשטיינים מסמל הכחול את צבע הרקיע שלהם והאדום את זוהר אש המדורות, שאותן מדליקים הרועים, לעת ערב, בהררי הנסיכות.
חיים ברנע, ציריך, שווייץ

הנון החלשה

עוד על הלשון העברית של העולם
הזה (העולם הזה 5.3.86 ואילך)
אני מסכימה לדעתה של הקוראה צביאלי (העולם הזה 19.3.86) כי הלשון והכתיב של העולם הזה הם בסדר גמור.
אבל אם העולם הזה כליך מקפיד בכתיב של פעלים מגזירת ל"ה, מדוע אין הוא מקפיד בהטיית פעלים מגזירת פ"נ?
כמה פעמים כבר נתקלתי בהעולם הזה במילה ינטשו (במובן יעזבו), והלא צריך להיות ייטשו, כמו ייפלו או ייסעו.
רות בן, ירושלים

● **נכון, אבל במקורות גם מצויות הטיית בנוסח ינטשו, כמו ינקפו, ינבחו, ינטשו.**

שמו של אדם

מישהו מכיר את בן-ערם משה?
זה לא כבר קיבלתי מבנקיהדואר פינקס צ'קים, שעליו מתנוסס שמי במהופך, סיוון ראובן. כמובן החזרתי את הפינקס ונימקתי את צעדי. להפתעתי הנעימה הגיבה הנהלת הדואר תגובה אדיבה והרפיסה לי פינקס צ'קים אחר ובו שמי, ראובן סיוון.
הנהגה, שנהגים רבים, לכתוב שמו של אדם במהופך, נוהג נפוץ הוא. למותר לציין שמאז ומעולם מתפרסמים שמות בישראל (ובלוב אומות העולם) בסדר הראוי: משה בן-ערם (ולא כך עמרם משה; ריצפה בתאיה; אליהו התשבי; אישטורי הפרחי; זאב ז'בוטינסקי...)

ראובן סיוון, ירושלים

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפטיים או טכניים.

כיצד תפסתי את אייכמן

הציצאות נחשב מאז ומתמיד לאחת ממצירות-הפאר של הנוער העברי. גם של הנוער שכתב את העולם הזה של שנות ה-60. וכך סיפר קורא. שהסתתר מאחורי שם-העט יקותיאל אבולעפיה, בגליון העולם הזה שהופיע השבוע לפני 25 שנה במדור ספר לסבתא: — **מדור הציצאות** של אותם ימים — כיצד הוא תפס את אדולף אייכמן?

תפסתי את אייכמן ככה: לקחתי שני גליזות של עיתון הבוקר (יומון הציננים הכלליים של אותם ימים, קודמיהם של הליברלים, שנסגר מאז) ונסעתי עם זה לארגנטינה. הגעתי לבוראנוס-אייס ביום החמישי אחריצהריים, וחיכיתי שם לאייכמן, ליד תחנת האוטובוסים. כשהגיע אייכמן ועמד ליד, התחלתי לקרוא את העיתון, וכמובן שמיר נרדמתי.

כשראה אייכמן שאני קורא משהו, התחיל גם הוא לקרוא (מתוך סקרנות או רצון לרענן את ידיעותיו בעברית), וכמובן שגם הוא נרדם תיכף.

עכשיו שנינו ישנו (גם אני וגם אייכמן), אבל כיוון שאני נרדמתי קודם, יצא לי גם להתעורר קודם, ואז, כשהתעוררתי, לקחתי את אייכמן הנרדם לשרדהתעופה. והשאר — זה כבר היסטוריה.

(המשך מעמוד 3)

לפני 202 שנים, בשנת 1784, הגיע לחלב יהודי פרסי, כנראה כשבו, מועמד למכירה לעבדות. הוא נפרה עליידי הקהילה ובאותה שנה גם נשא צעירה מקומית לאשה.

זה היה יוסף ששורע'מי (ע'מ'י: פרסי), שייסד את שושלת ששון בחלב, שפרתה ורבתה שם מאור.

אילן היוחסין של הששונים, על כל שלר חותיהם, הועלה על הגייר בשנת 1929, ואולי מן הראוי לרענן אילן זה. לכן אני מבקש מקוראים המתיחסים למישפחת ששון לכתוב אליי —

משה (פסל של בנו שרין)
בן-ערם משהו ז'בוטינסקי זאב

מרדכי (ששון) זר, אשרוד, רחוב הגפן 5 — תוך ציון שמות האב, האחים, הרודים, הסבים ואחי הסבים.

אחד עובר, בכל זאת

על שריהחקלאות, אריה נחמקין (העולם הזה 19.3.86).

דבר אחד טוב יצא, ללא ספק, מן הסדרה של יאיר קוטלר על סולל-בונה (הבלוף המוסכם). בהמשך האחרון של הסדרה הופיעו תצלומיהם של חמישה אישים מרכזיים של תנועת העבודה ושמתחיל מאוד לראות שלפחות אחד מהם גם עובר — השר אריה נחמקין. על טרקטור!

הילל בבונקין, נתניה

איפה הן הסיגריות והן

על סיגריות מזרחיות (העולם הזה 19.3.86)

אלה לא הסיגריות שאני מעשן עכשיו, שהורגות אותי. הסיגריות על הסיגריות המצי' ריות, מן הימים ההם, שעליהן כתבתם בגליון האחרון — אלה יורגו אותי.

איפה הן הסיגריות ההן? סימון ארצות? זוכרים את הקופסה הנאה בעלת הריפוד הכפול? מטוסיאן! זוכרים...

יא אללה שלכם, איזה ריח העליתם באפי!

שיימעון כהן, תל-אביב

איך עלה הכתר למעלה

עוד על דגל האיטי (העולם הזה 5.2.86 ואילך)

אם אתם חושבים שכבר גמרתם עם הרגל של האיטי, אתם טועים. גם לי יש מה לתרום בנושא זה.

כאשר, בראשונה בתולדות הספורט, הגיעה מישלחת מליכטנשטיין לאולימפיאדה (ברלין, 1936), נדהמה לגלות כי היגלה (פס כחול מעל פס אדום) וזה לרגל האיטי (זה הרגל שריבלייה החליף אותו כאשר ושוחר עתה למורה).

כדי למנוע בלבול בעתיד, הורה הנסיך המושל מליכטנשטיין לשבץ תחר נסיכי בפניה

העולם הזה: שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3. מל. 03/4 232262/3 ♦ תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תכנית: יוסי שנון ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלם המערכת: ציון צפריר ♦ עורך דפוס: יפת שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סימון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרונ ♦ המול: העולם הזה בע"מ ♦ הרפסה: הרפסה החדש ♦ הפצה: גר

ק/א ק/י

דרך לשכנע איש שראש-משלה פועל מתוך כיבוד הערכים האלה.

מחווה יפה

השאלה היא מדוע כליך קשה גם לישראלים לקבל עובדות פשוטות כהויות.

לפני יותר מחצי שנה פניתי לאישיות ירדנית בכירה, באמצעות עיתונאים זרים, והבעתי את רצוני לבוא לביקור בירדן ולראיין את הוד מלכותו, כדי למסור לציבור הישראלי מידע מוסמך ומעודכן על גישת המלך לענייני-השלום. על כך קיבלתי תשובה חיובית. התשובה היתה לגבי הביקור, ואני הנחתי שהיא ניתנה על דעת הוד-מלכותו, ונוגעת גם לבקשתי לראיין.

לפני חודש וחצי עלה על דעתי להיענות להזמנה. לפני כן, למען הביטחון, ביקשתי משגריר אירופי בעמאן לפנות שוב אל אותה אישיות, ולהודיע על בואי הקרוב. התרשמתי מן התגובה כי ההומנה עומדת בעינה. זה היה לפני נאומו המפורסם של המלך.

על סמך נתונים אלה פניתי אל ראש-הממשלה, וביקשתי אישור לנסיעה לירדן. אחרי כמה התייעצויות קיבלתי את האישור, ובעיקר כותיו את ההיתר הרישמי של משרד-הפנים, הטבוע בדרכוני.

החלטתו זו של מר שימעון פרס לא היתה שום כוונה פוליטית נסתרת. קיבלתי אותה בשימחה ובתודה. כרוחה: מחווה של ראש-הממשלה, על דעת שרהחוף ושרהביטחון, למען חופש העיתונות. כישראל, שהיה זה עתה בשתי מדינות שאין בהן חופש עיתונות של ממש, אני גא על כך.

מוכן מאליו שלא נשאתי עימי שום מסר פוליטי סודי של ראש-הממשלה. אין זה סוד שדיעתי הפוליטיות שונות מזו של מר שימעון פרס ככל הנוגע להסדרה-השלום, אומנם, ידיעותי של ראש-הממשלה ידועות לי, והסברתי אותן, כמיטב יכולתי, לכל מי ששאל אותי על כך בירדן. כפי שהסברתי נתונים פוליטיים אחרים בישראל.

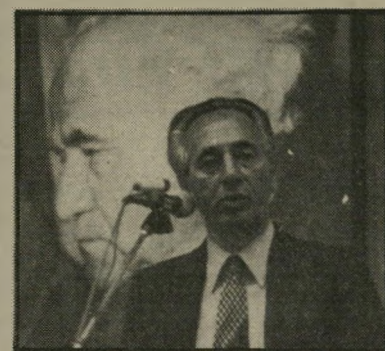
אני יכול לדעת מה גרם לראש-הממשלה ולשרי הביטחון והחץ להסכים למסע זה. יתכן שסברו כי עצם ביקורו של עורך-שבועון ישראלי בעמאן הוא עובדה חיובית במסכת-היחסים בין שתי המדינות, וכי הראיין שקיוויתי לערוך עם המלך חוסיין יהווה עובדה נוספת ברךך לשלום. אם כן הם נהגו בחוכמה, ואני מכבד שיקול זה. אף חילוקי-הדעות שלי עם אישים אלה בנושאים חשובים.

על כל פנים, אני מבין את ההתקפות שנערכו על ראש-הממשלה בפרשה זו. התנהגותו היתה מכובדת. כפי שנדרש מראש-הממשלה של מדינה דמוקרטית. שיש בה חופש פוליטי וחופש עיתונות. למרתי במסע זה מה עצום ההבדל בין מדינה כזאת ובין מדינה שבה חסרים יסודות אלה. באופן אישי, אני מכבד לראש-הממשלה, לשרים האחרים שהיו מעורבים בפרשה ולפקידי משרד-הפנים, שטיפלו בענייני בצורה מהירה וטובה.

אורי אבנרי

הכנסת קיימה בשבוע שעבר ריון קצר על נסיעתי לירדן, במסגרת שאליתה בעל-פה של איש-התחיה. היו חילופי-דברים, שגם איש-המערך השתתף בהם.

הכל סובב סביב החלטת משרד-הפנים להעניק לי היתר מיוחד לבקר בירדן. כנדרש עלי-החוק לגבי כניסה לארץ המוגדרת כמדינת-אויב. שרהפנים, יצחק פרץ, אמר שאינו מומחה לענייני-ביטחון, ושפעל על פי החלטת של ראש-הממשלה שימעון פרס.

פרס תודה

שהתייעץ גם עם שרהביטחון יצחק רבין ושרי החוץ יצחק שמיר.

כל המשתתפים בריון ביקשו, למעשה, לדעת מדוע אישר מר שימעון פרס את הנסיעה הזאת.

כוונות נסתרות

אותה השאלה נשאלה, כמובן, גם בירדן. היא גרמה לחרושת-שמעות שהטילה צל על ביקורי, ושגרמה בריעבד לכמה הסתבכויות.

בירדן היה זה טבעי ששאלה זו תעלה חשדות שונים. הכל ידעו שאני עורך-עיתון וחבר-כנסת לשעבר. בירדן אין עיתונאי פועל אלא מטעם השילטון, ואין חבר-פרלמנט שאינו כפוף למרותו המוחלטת של המלך. לכן קשה לירדני להעלות על דעתו שבישראל המצב שונה.

כאשר עורך-עיתון ישראלי, שהוא גם חבר-כנסת-לשעבר (ורוב כעל-ישיחי, הירדניים והפלסטיניים כאחד, חשבו שאני עדיין מכהן כחבר-כנסת), מקבל היתר מאת ראש ממשלת ישראל לבקר בירדן — האם יתכן שאין לכך כוונות נסתרות?

משובך היה "ברור" לאישים רבים בירדן, ובניניהם פקידים-משל, אישי-ציבור ועיתונאים, שאני נושא עימי מסר חשאי של שימעון פרס למלך חוסיין. היה גם "ברור" שלא כמיקרה שהיתי בעקבה (ראו עמודים 14-15) בשעה שהמלך טס לשם לביקור חטוף, אלא שנפגשתי עם הוד-מלכותו כחשאי להעברת המסר הזה.

ככל שהרביתי להכחיש שמועות כוזבות אלה, כן גברה בעמאן האמונה בנכונותן. במדינה שאין בה חופש-עיתונות ואופוזיציה חוקית פשוט אין

נסיכים גם בעבודה

בסניפים ובמישורת הצעירה של מיסלגת העבודה שוררת התמרמרות על יועצי הצעירים של שומעון פרס. המבקשים להתמנות בצירים בוועידת המיסלגה, שלא באמצעות בחירות אלא דרך הרשימה המרכזית, שאותה קובעת ההנהגה. ברשימה המרכזית נכללים שמותיהם של השרים, החברים בוועדה הפועל של ההסתדרות, ותיקים ובעלי זכויות אחרים. ההתמרמרות התעוררה אחרי סנייתו של יוסי ביילין למזכ"ל עוזי ברעם, בבקשה לצרף לרשימה אותו ואת חבר נמרוד נוביק. לשניים הודבק מייד הכינוי: נסיכים מיסלגת העבודה.

דורן יורח

הפרופסור חיים דורן, יו"ר מרכז קופת החולים, יחלף בקרוב, אחרי הישיבה הקרובה של מועצת ההסתדרות, בגלל החובות שאליהם נקלעה הקופה. ישראל קיסר ינסה לשוות לצער זה אופי של חילופי-גברי טיבעיים, כי בתקופה של מאבקים עם האוצר אין זה נוח לו להציג את העניין כהדרחה.

האם קורפו נרדם?

באיגוד הטייסים תודים מה קרה לשרי התחבורה, חיים קרפ, שאין הוא פועל לביצוע החלטות הוועדה, אותה מינה לפני שנה, בעניין שעות העבודה של הטייסים. הוועדה, שסיימה את עבודתה בדצמבר, הצדיקה את טענות הטייסים, כי שעות העבודה והמנוחה המקובלות בענף גורמות להם עייפות רבה, העלולה להפיל עליהם תרדמה בזמן העבודה והמסכנת את בטיחות הטיסה. לפני שלרשה חודשים הבטיח קרפ לטפל בדרישות בעניין, ומאז הטייסים לא שמעו ממנו עוד.

עבד אל-והאב ילחין לפסח

המלחין המצרי הוותיק מוחמד עבד אל-והאב ילחין שיר למופע "מדינת הילדים", שיתקיים בספט בתל-אביב. המופע יהיה בסימן קירוב לבבות בין העמים. גברי מזור, המנהל האמנותי של ירדנה ארזי, יוצא השבוע למצרים, כדי לסגוש את המלחין המפורסם.

תקלות שעטנו

המשתמשים בשרותי המעבדה לבריכת שטענו שבגני-ברק מתלוננים על תווים בלתי-נסבלים. רבים מן הנזקקים לשרות נאלצים להרחיק עד חיפה, שם פועלת מעבדה דומה, המספקת מימצאים בתוך יום אחד בלבד.

הנהלת תל-אביב צומחת

שלמה להט הסכים לדרישות חברי הסיעה הליברלית במועצת העירייה: ראובן ויסלה יצורף להנהלת העירייה

ושרית גרינברג, אחותה של גאולה כהן, תצורף לוועדת המועצה. הליברלים רששו מקומות אלה בטענה, כי אחרי שצ"ץ עצמו וסגנו, יצחק כספי, פרשו מהליכוד, לא נותר להם נציגים בהנהלה. עוד חבר שיצורף להנהלה, הפעם מטעם חרות, יהיה כנראה דוד יוטן, לשעבר מלעם. כך תגדל ההנהלה מתישעה חברים ל-11.

לוח שכולו שוקן

עם סיום תיקו של החוזה בין "מעריב" ו"הארץ" בעניין "הלוח הכפול", תיסתח בעוד שבוע מילחמת-לוחות חדשה. מישפחת שוקן מתכוונת לייסד לוח חדש, שיתפרסם רק בעיתוניה — בהארץ, ברשת-המקומונים שלו וביומן חדשות. בחדשות מחכים זמן רב להודעות זאת, שתורים מוזמנים לקופתו המרדלת. שמו של הלוח המיועד: הלוח הארצי. הצעת שם אחרת, שנפסלה: הלוח חבטוח — על שם לוח המתפרסם בהצלחה רבה במקומון החיפאי כולבו. שגם הוא ישתלב בלוח המתוכנן. השוקנים עומדים לצאת במיתקפת-סירסום נרחבת ללוח שלהם, ו"מעריב" יאלץ לפתוח במערכה משלו. כדי להציל חלק ממודעות-הלוח. בינתיים שוקלים שני הצדדים להאריך בחודשים את קיומו של "הלוח הכפול".

צ"ץ מצנור עירום

שלמה להט יעמוד בסוף השבוע במר-כזה של שערוריה ציבורית חדשה סביב המחזמר "הו כלכותה". עלי-הוראתו, לא יודבקו הפלקאטים של המחזמר על לוחות המודעות העירוניים בתל-אביב. הנימוק: מי שרוצה לחזות בעירום, יקנה ברטיס ביוזמתו, אך אין לאלץ את העוברים ושבים לראות את העירום בחוצות. האמרגנים אינם יודעים עדיין על הגזי-רה, כי בעיריה לא עברו בסורים.

חב"ד מביכים את בר-לב

אנשי חב"ד, שנעלבו מהוראתו של שר-המישטרה להסיר את תמונתו של רבם, אשר התנוססה בתחנת-המישטרה באילת, החליטו לגמול לו על הפגיעה במנחם-מנדל (הלבנאוויצ'ר) שניאורסון. פעילי חב"ד הביאו לכנסת תצלום של מיבת-ברכה מתרסם, ששילח שר התעשייה והמיסחר דאז חיים בר-לב לרבי, לרגל יום הולדתו, חודשים אחדים לפני מילחמת-יום-הכיפורים.

חידת חובות ב"כור"

לקראת פירסום המאזן של כור גוברת הסקרנות סביב חובותיה: האם ייודע כמה לוותה החברה בחו"ל ובאיה תנאים? משקיסים כלכליים סבורים, כי המדובר בהרבה מאות מיליוני דולארים.

נב"ם נוזף בצבן

מתיחות נתגלתה בין נפתלי (נב"ם) בך-משה, הנציג הבכיר של מפ"ם בהסתדרות, לבין הח"ב יאיר צבן. נב"ם נוזף השבוע, במרומז, בח"כ מפ"ם, המתערכים לצד העובדים בסיכסוכי-עבודה. כנאמר בעל-המישמר הוא טען, כי הם עושים זאת בצורה חובבנית ומגושמת.

"להיות עם חופשי"

האגודה להגנת האסיר הפלסטיני, שמושבה בירושלים המזרחית, החליטה להכריז על 17 באפריל כיום האסיר הפלסטיני. כיום זה מציינים ברחבי העולם את יום-האסיר. בפלקאטים שתפיץ האגודה ברחבי הארץ יירשם בכותרת, בערבית, באנגלית ובעברית: "להיות עם חופשי במולדתנו".

אלבלדס עוזב

תת-נציב חיים אלבלדס, מפקד מישטרת ירושלים, עומד לעזוב את תפקידו. הוא יקום לתפקיד בכיר במטה הארצי.

פרנסה כללית

קבוצת כלל ממשיכה לספק פרנסה צררית לעיתונאים: סמי גרינשפן מידענות אחרונות הוא העורך החדש של בדרך כלל. כיטאון הקבוצה, במקום אלי תבור, העורך את שבועון הירורים הגיורקי ישראל שלנו.

מאבק הסורה לחו"ל

מילחמת-הסורה, התוססת בימים אלה בבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, עשויה לגלוש גם לחו"ל: חברת סודח סטרים הבריטית עומדת לשגר לארץ נציג מטעמה, שיעקוב מקרוב אחרי הגילויים המפתיעים במישפט, אותו יזמה חברת-הכת הישראלית שלה, נגד החברה המתחרה מימסב.

מדיח סורי ביותר

בקרב ייצא לשוק מדיח כלים שכולו תוצרת כחול-לבן. מחצית מתפוקת הייצור שלו תהיה מיועדת לייצוא. הפרטים עליו ועל מחירו נשמרים בינתיים כאמקור בסוד.

חתונה משולחן-העורך

יוסי קליין, עורך חדשות, שהוא רווק ותיק ביותר, עומד לשאת לאשה את יעל, אחת העובדות בדסק.

קולנוע בסיגנון המכביה

מועדי-קולנוע ייחודי יפתח בקרוב ככפר-המכביה. יוקרנו בו סרטי איכות, הקרנות חרפ-עמית של סרטים נדירים, בכורות של סרטים ישראליים ועבודות ביכורים של סטודנטים לקולנוע, כמו גם יקוימו ערכים מיוחדים עם כימאים ושחקנים. הצופים יקבלו בכניסה כוסי-קפה, ויוכלו לשלם את הצפייה גם בארוחת-ערב.

עוד מיפגשים אסורים

במישר-החינוך נערכים לשערוריית-מיפגשים חדשה, בעיקבות פעילות קדח-תנית בקרב רבנים, המתארגנים למנוע מיפגשים בין תלמידים חילוניים לתלמידים דתיים. הרבנים טוענים כי המיפגשים המותרים היחידים הם בין נוער חילוני לרבנים בוגרים. הדברים התקבלו במישרד בהפתעה, כי התוכנית להפגיש בני-נוער משני הזרמים נוערה במקורה לסיים את החרדים.

חזון המיפרקיים

בחברת הארגז סבורים, כי בתוך חמש שנים ישלטו האוטובוסים המיפרקיים, שהם מייצרים, ככל הקווים העירוניים העמוסים. שלמה ברכת, מנכ"ל החברה, טוען גם כי ביכולתו להיענות להזמנות-ייצוא ככל סדר-גודל שהוא.

מלון אילתי לחיילים

האגודה למען החייל מתכוונת לקנות את המלון האילתי גלי אילת, כדי שישמש מקום לינה ונופש לחיילים. אם העיסקה לא תצא אל הפועל, יושקעו סכומים גדולים כשיפוצים בבית-החייל הנוכחי בעיר.

עיניים כבקשתך

להיט האחרון בשוק-המתנות: עדשות-מגע ציבעוניות, לא אופטיות. המשנות את צבע העיניים. הצבעים המבוקשים ביותר הם כחול וירוק. לצבע החום יש סחות ביקוש.

במדינה

העם

פצצה מארוקאית

הצעתו המהפכנית של חסן מלך-מארוקו באה בגלל סיבה אחת: התקרבות הרוטציה

כאשר קיבל חסן מלך מארוקו, לפני שלוש שנים את מישלחת המועצה הישראלית למען שלום ישראלי-פלסטיני היה המסר שלו פשוט: "חסיין אינו יכול לפעול למען השלום לבדו, וגם לא ערפאת לבדו. הם זקוקים זה לזה".

ועל שימעון פרס: "הוא יותר טוב מהליכוד".

המועמד הטיבני. השבוע נחלץ חסן כדי להציל את שיתוף-הפעולה בין ערפאת וחסיין, שהתפרק זמנית (ראה הנדון). הוא גם נחלץ ליצור תאוצה חדשה לתהליך-השלום, כל עוד שימעון פרס הוא ראש ממשלת-ישראל.

הצעתו המפתיעה: שמנהיגי-ערב יכחרו באחד מהם, שיבוא במגע ישיר עם שימעון פרס ויפגש עימו. אותו מנהיג — היה ברור שחסן מציע את עצמו — ידווח למנהיגי-ערב על תוצאות הפגישה, וכן תוכשר הקרקע למשאומתן ישיר בין ישראל והעולם הערבי, בלי צורך בתיווך של "רגן, מיטראו וקריסקי".

יש לחסן כמה תכונות מתאימות לשליחות זו:

- עוד בשנות ה-50 הציע חסן שהעולם הערבי יכיר בישראל, ושישראל תאשרף לליגה הערבית. היתה זאת הקריאה הראשונה של מנהיג ערבי אי-פעם להכיר בישראל.
- הוא מנהיג המדינה שבה נערכה ועידת-הפיסטה הערבית, אשר ניסתה את תוכנית-השלום הערבית. היא נקראת על שם העיר שבה נוסחה: תוכנית פאס.

- הוא מקובל כתומך עיקבי ברעיון הקמתה של מדינה פלסטינית בגדה וברצועה, בהנהגת אש"ף, ובכרית בין אש"ף וירדן.

- הוא מקובל על חסיין, על ערפאת וגם על שימעון פרס.

לחתוך את הקשר. בינתיים נמ' שכו ברחבי המרחב המאמץ לתווך בין ערפאת וחסיין. הנשיא חוסני מובארק הקדיש לכך השבוע מאמצים עילאיים, וכך עשו מלך סעודיה ושליט עיראק. הדבר היה קשה.

בינתיים מתקתק שעון הרוטציה, וחסן מודע לכך היטב. הצעתו באה לחתוך את הקשר הגוררי של ההסתבכות הירדנית-פלסטינית, כדי להזיז את העניין כל עוד שימעון פרס הוא ראש ממשלת-ישראל.

מתנדרים — החוצה

סגירת הקיבוצים לפני

המתנדרים מרחביה-העולם

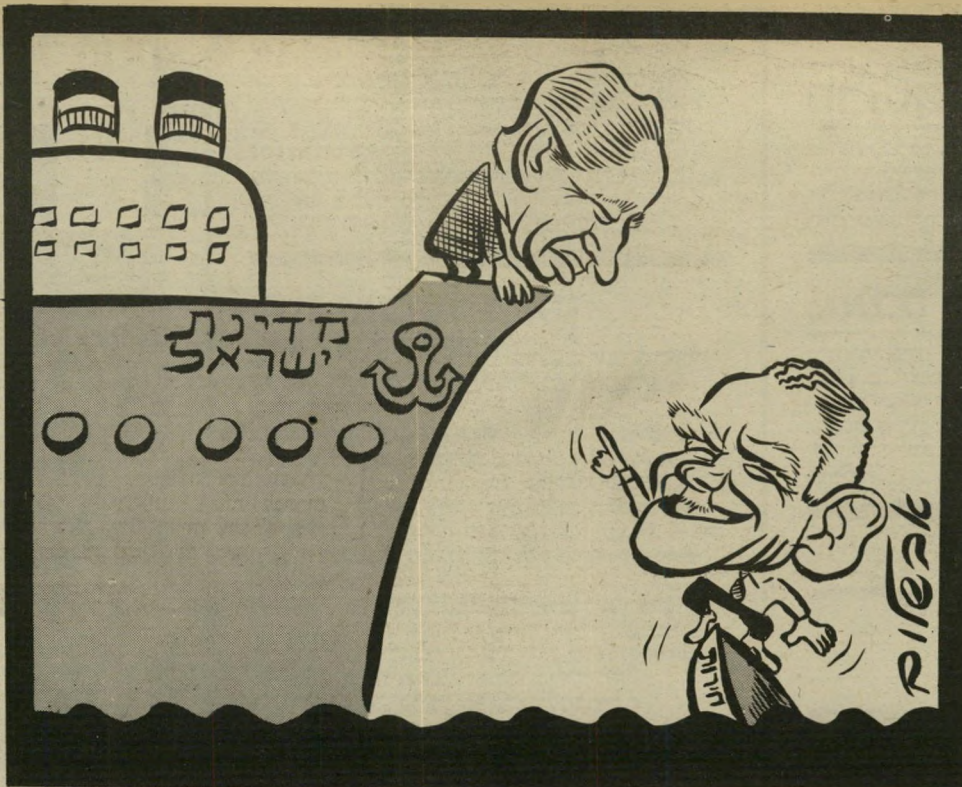
היא תעודת-עניות מבאיבה

בכל מקום שבו מתקבצים ידידיי ישראל בעולם, כוללות רמיותיהם של "המתנדרים". בדרמאק ובאיטליה, בצרפת ובגרמניה, כולטים צעירים וצעירות אלה, ששהו זמן-מה בקיבוצים בישראל, ושהפכו עמדה-השדרה של ציבור שוחררי-ישראל.

השבוע הודיע קיבוץ רגניה א' שהוא מפסיק את הזמנת המתנדרים. לפניו עשו כך שני קיבוצים אחרים, מהם אחד של השומר-הצעיר. החלטה דומה צפוי יה בקיבוצים רבים אחרים, ואולי בכור'ים.

הנימוק: המתנדרים הפכו לגורם החינוכי העיקרי אצל צעירי הקיבוצים. בני הקיבוצים ובנותיהם הלכו אחריהם לחול, הדבר גרם לנישואי-ערובת רבים.

מאחורי החומות. קשה להעלות על הדעת הוראה מכאיבה יותר בפשיטת-הרגל של הרעיון הקיבוצי. המתנדרים והמתנדרות באו לקי-

"באתי לתפוס פיקוד!"

הגזע" או רתי (הפחד מפני "גויים" ו"שיקסעס").

כך או כך, הורעה זו לא היתה תעורה של כבוד לבעליה. והיא מזיקה למדינה, אשר אחת מדרכי-ההסברה היעילות והפוריות ביותר שלה נסתמת עתה.

מיפלגות

רוב מהומה

על לא מאומה

תמונתו של שמיר

ההמום והמוכה

גרמה לזעזוע בעולם

לולא המהומות בוועידת-חרות, בור דאי לא היה איש שם לב אליה ברחבי העולם, וגם בארץ היתה נשארת בגדר מאורע-זוטא.

אולם המהומות עשו את שלהן. בארצות-הברית הפכה הוועידה לחדשה מס' 3, מייד אחרי נסיון הנשיא רונלד רגן להתערב בניקראגואה (ראה להלן) וכינון המישטר החדש בפיליפינים.

שום ידיעה אחרת מהמיוחד התיכון לא משכה את תשומת-הלב באמריקה. אך בכל פורום שבו הופיע ישראלי הומטרו עליו שאלות בנוסח "האם הלי-

עליהם להשלים עם עליית יצחק שמיר לכהן ראש-הממשלה הרוטציוני.

באין ויכוח פוליטי או אידיאולוגי כלשהו בין שלושת המחנות, אין כל מניעה לפשרה נוספת. כאשר הוויכוח הוא על השלל בלבד, יכול תמיד להימ' צא פיתרון. כאשר אין הבדל מהותי בין שלושת המנהיגים היריבים, יכולים כל שניים מהם להתחבר נגד השלישי, וכל ברית תהיה מיקרית וזמנית.

זוהי הדרך הרגילה שלהם לעשות ביוזם". אמר פרשן ישראלי בארצות-הברית, ושומעיו נרגעו. הם חששו שמא תביא המהומה לעליית אריאל שרון לראשות המדינה — רעיון המעלה חרדה עמוקה ברחבי העולם.

יחסי חוץ

ערפאת בניקראגואה

הנשיא נחל מפלה מוחצת

בנסיונו לגייס את היהודים

באמצעות תעמולת-זיועה.

בניגוד לישראל, אמרו

היהודים: לא!

במאות תחנות-טלוויזיה אמריקאיות הוקרן סרט-תעמולה של דקה אחת. מטעם תומכי הנשיא רונלד רגן. רגן לחם על ההצעה החשובה ביותר של תקופת-נשיאותו השניה: להגיש עזרה לאנטי-מהפכנים ("קונטראס") בניקראגואה.

"טרור ליד גבולנו." על המירקע הופיעה מפה של ניקראגואה. לפתע הוקרנה עליה תמונה של מועמר קדאפי הלוכי, והקול אמר: "האם אתם רוצים שאיש זה ירכוש דריסת-רגל על סף ביתנו?"

אחרי-כך הופיעה על המפה תמונתו של יאסר ערפאת. "האם אתם רוצים שהטרור יתמקם ליד גבולנו?" אמר לא, הכריז הקריין, "עליכם לתמוך בנשיא".

הסרט היה מכוון בגלוי אל היהודים וידידיהם. המישואה ערפאת-טרור ניקראגואה נועדה להבהיל את היהודים, ולהמריץ אותם לתמוך ברגן. מערכה זו נערכה גם בכתב. כעיתוני ארצות-הברית נערכה התחרות בין מודעות המגנות את מדיניות-הנשיא ובין מודעות (גדולות יותר) שתמכו בה. בשתיהן הופיעו רבנים ואישים יהודיים אחרים. תוך ציון תואריהם ומממדם.

הצהרת בלפור. ברגע האחרון, ערב ההצבעה בבית-הנבחרים, הודיע הנשיא בנאום דרמטי כי השילטון הסאנדיניסטי בניקראגואה דורף את היהודים, שורף את בתי-הכנסת שלהם ומגרש אותם בהמוניהם. למחרת היום הצהיר הרב בלפור ברינקר, אישיות ליברלית ידועה, שהוא חקר את המצב, ושההאשמה כוזבת. בתי-הכנסת נשרפו באופן מסתורי לפני שהסאנדיניסטים הגיעו לשילטון, והיהודים ברחו מהאי-רץ לפני כן, מפני שרובם תמכו בערץ-המודה, אנאטאסיו סומוזו. השילטון החדש לא עשה דבר נגד היהודים.

כל זה הוכיח את חשיבותם של היהודים האמריקאיים במאבק זה. הליברלים היהודיים עמדו בכל מקום. בראש המאבק נגד מדיניות רגן. רגן ניסה, במאמץ נואש, למשוך אותם לצידו.

היכן הישראליים? אמריקה כולה עצרה את נשימתה כאשר נערכה ההצבעה המכרעת בקונגרס.

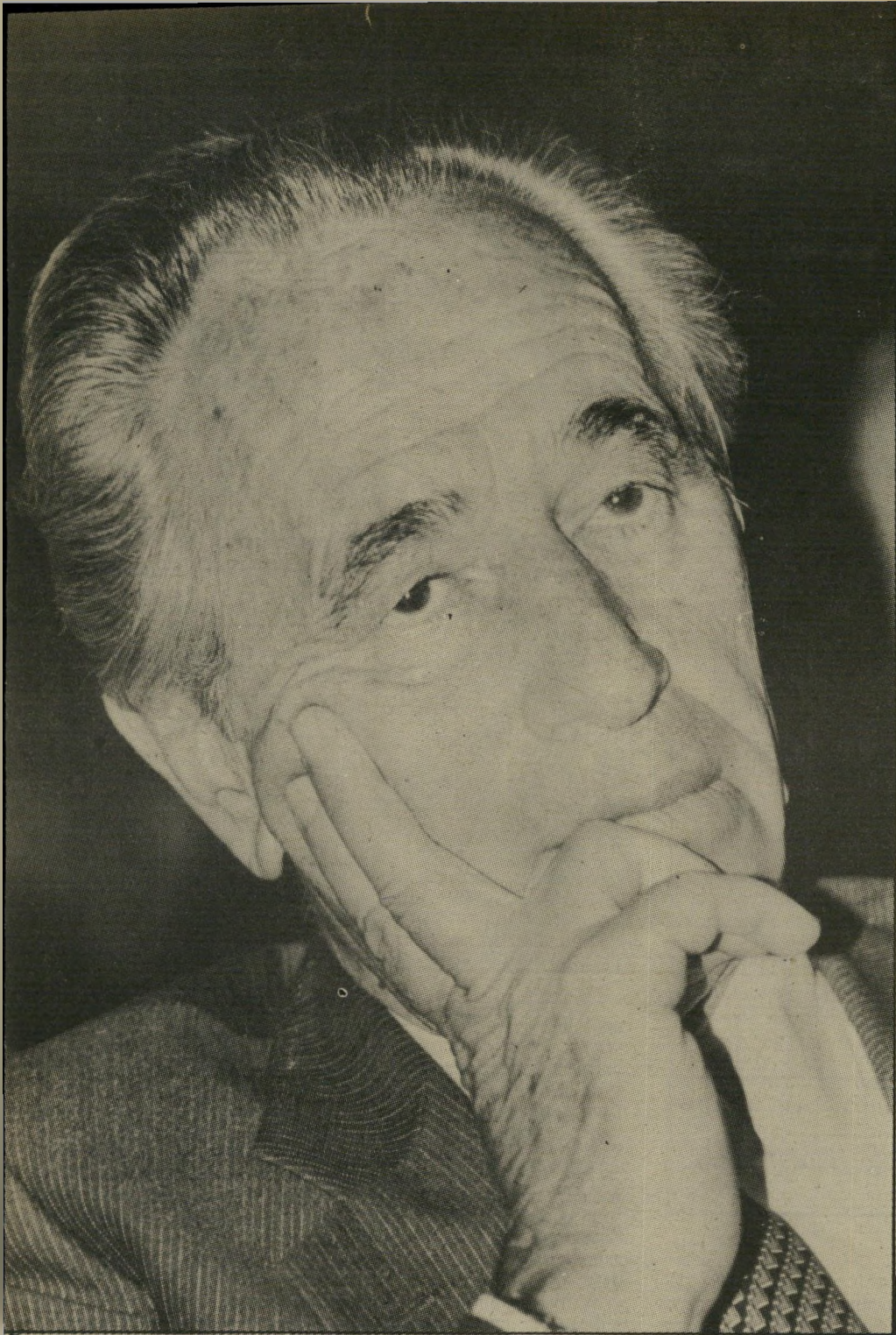
הנשיא הפסיד אותה. מתנגדיו וכו' כרוב על עשרה קולות. היתה זאת מכה מוחצת, ואולי קטלנית, לנשיא. המורו בכל הפרשה הוא שכל מא-כיהאיתנים הזה, שבמרכזו עמדו יהודי ארצות-הברית, לא עורר שום התרגשות בישראל. הישראלי המצוי כלל לא שם לב אליו. אולם בארצות-הברית מאמינים רבים שישראל פועלת מאחורי הקלעים כשליחת ארצות-הברית, מחמשת ומדריכה את "הקונטראס" וממלאה את כל התפקידים אשר הקונגרס האמריקאי אוסר על הנשיא לבצעם. ומכיוון שההחלטה החדשה של הקונגרס ממשכה לקשור את ידי הנשיא, עשוי הנשיא להטיל תפקידים נוספים על ישראל.

החוק נגד הגזענות

העולם הזה 2535

החוק נגד הגזענות

שימעון פרס הולך אל הרוטציה. אבל השבוע השמייע בפעם הראשונה איום מוסווה: לכדק את הממשלה אחרי הרוטציה. זוהי תוכנית ישנה הנרקמת מאחורי הקלעים של מיפלגה העבודה

מרגע שנחתם ההסכם התחילו להישמע קריאות לפיצוץ, כשהעיתונות לא חוסכת ידה ועידודה. אנשי המערך למיניהם יוצאים, חרשות לבקרים, בהכרזות חד-משמעיות שיש לפרק את השותפות, ובכל פעם הסיבה היא אחי

אני בעד לקיים את הרוטציה ללא היסוס. אך אם הליכוד יפר את ההסכם בנושא ההתנחלויות, אם הליכוד יפגע בשלום ואם הליכוד יחלק משאבים לא צודקים — נצא מהממ"שלה. לא נשאר בממשלה כזו. אנחנו

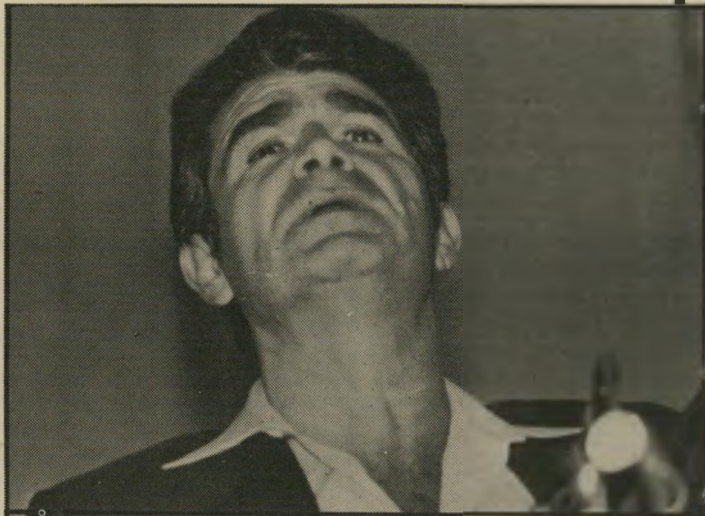
קדימה

רת. פעם זה היה כשאריאל שרון העליב את שימעון פרס. במערך נשמעו קולות רמים שקראו לפיטורי שרון. אך שרון חזר בו, השותפות לא התפרקה. במערך ניסו ללכת גם בדרך אחרת — בדרך מדינית. פרס רמז רמזים עבים ודקים לכיוון מיוחד. מתוך תיקי וזה שהמלך חוסיין יציל אותו מקיום הרוטציה אם יסכים להיכנס למשא ומתן. הוא האמין שהליכוד לא יבליג על צעד כזה ויפרוש מהממשלה. התו גיל הזה הכויב, פרס נשאר בעמדת המתנה מלאת תיקווה, הליכוד לא פרש.

אחרי כך עלתה מילה חדשה לכות רות הראשיות — הצמיחה הכלכלית במשק. פיתאום הסתבר שסולל-בונה וקופת-חולים משוועות להזרמה ממי

לא נהיה פקידים של הליכוד אחרי הרוטציה. "בממשלה הזו יושבות שתי מפלגות שוות. אף אחת לא תכופף את יד השניה. אנחנו פועלים על-פי ההסכם הקואליציוני. אם הליכוד ינסה להפר את ההסכם — לא תהיה ממשלה אפילו יום אחד!"

שימעון פרס, ראש-הממשלה, עמד על הכימה ונאם בפני מרכז מיפלגת העבודה. העייפות ניכרה בפניו. לא רבים מחבריה המרכז, שישבו באולם אוהל שם בתל-אביב, ידעו לפרש את נאומו של פרס. רחש של אי-שביעות רצון נשמע באולם, בעיקר מצידו הי שמאלי, שם ישב מיכאל בר-נר, ח"כ לשעבר. כמה דקות קודם לכן עמד הוא עצמו ליד אותו המיקרופון ונאם בלהט,

אנטי-רוטציונר בריוור

104 חברי מרכז הרבה ח"כים ואפילו שרים

שלתי. גם הסיפור הזה לא הצליח להוציא את הליכוד מהשותפות. סיעת המערך ניסתה לתקוף בדרך נוספת — היתה החלטה לנצל את תקציב-המדינה למניעת הרוטציה. אישים במערך הודיעו שלא יצביעו על חוקי-התקציב. פרס ומודעי נפגשו לשיחת-נפש, וגם העניין הזה ירד מעל הפרק.

ועידת-חירות הפרועה סיפקה לראשי מיפלגת-העבודה שבוע של תיקווה. שמיר ולוי מסוכסכים. לוי רואה את עצמו ממשיך לבגין. הרוטציה היא הסכם בין פרס לשמיר. לוי נאבק. לא תהיה רוטציה, אין למי להעביר את השלטון, חרות מתפוררת.

אבל לא שמיר ולוי משלימים. שרון ולוי מכריזים כי שמיר הוא המועמד לראשות-הממשלה, המערך מתקפל בי חזרה כפינתו.

ח"כ דן מרידור כבר אמר, שאפילו אם יחזור המערך את

כשהוא קורא למרכז להחליט שמיפלגת-העבודה לא תקיים את ההסכם הרוטציה. בריוור היה זה שגרם לכינוס המרכז לדיון בעניין זה, אחרי שאסף חתימות של 104 חברי-מרכז התומכים בפירוק הרוטציה.

במיפלגת-העבודה לא רוצים בקיום הסכם הרוטציה. לא חברי המרכז, לא חברי-הכנסת ואף לא השרים. רק פרס מדבר על קיום הסכמים.

במיפלגת-העבודה מבינים שהזמן אוהל. הרוטציה כפתח. בעור שיבעה חודשים. באוקטובר, יחליף יצחק שמיר את שימעון פרס.

אין למי להעביר

מה לא ניסו במפלגה כדי לשבור את ממשלת האחדות הלאומית?

לרוטציה!

רק יצחק רבין, שר-הביטחון, לא אומר דבר בעניין הרוטציה. עם קיומה יישאר רבין בתפקידו ויהיה לשר הבכיר ביותר של מיפלגת העבודה.

לשמיר תהיה ראשות-הממשלה, ל-ליכוד כל המישרדים הכלכליים החשובים — מודעי באוצר, שרון בתעשייה ומיסחר, לוי בשיכון. מה יהיה אחרי הרוטציה? יעקבי, כשר-על כלכלי, ימשיך להניח על שולחן הממשלה ניירות מצחיקים של תוכניות-חומש, שאיש לא יתייחס אליהם. למערך לא תהיה שליטה כלשהי בעניינים הכלכליים.

באוקטובר '86, אומרים במערך, הכל ישתנה. למיפעלי ההסתדרות, שסימנים ראשונים להתמוטטות כבר נראים עתה, לא יוזרמו כספים. קופת-חולים תהיה בצרות, וגם סולל-בונה. לחברת-העובדים תהיה בעיה של הזרמה.

לקראת מועד הבחירות לכנסת ה-12 תופעל, קרוב לוודאי, כלכלת-אירדור נוסח-מודעי, ורבים במערך מוכנים לעשות הכל לשבש תסריט עגום זה.

את אותם שיהיו בוודאי שרים כשהי מיפלגה תרכיב לברה את הממשלה, את אותם שכמעט שהיו שרים בכירים יותר וגם את אותם שעתידי מיפעלי חברת העובדים מטרידם. עם הזרם הזה נמ נים עוזי ברעם, מרכזי גור, עוזר וייצמן, אהרון הראל, מיכה חריש, נאוה ארד, יעקב צור וכמעט כל אנשי התק"ם.

השר משה שחל פועל מאחורי הקלעים למען ממשלה צרה. עוזי ברעם אומר שהרוטציה אינה הסכם קדוש, ורפי אדרי אומר שיש לפעול לקיום בחירות מוקדמות מתוך הסכמה.

בר גדי יעקבי — יש לקיים את הרוטציה, אך לפרקה מייד עם היותו של שמיר לראש-הממשלה. שלה, השבוע, בנאומו במרכז מיפלגת-העבודה, נראה היה שפרס עומד לשלב את גישתו לקיום הרוטציה בכל תנאי, עם גישת יעקבי לפירוק הממשלה מייד לאחר קיום ההסכם.

אחרי שבע שנות-אופוזיציה, שני תיים של שילטון מותרות טעם נעים מאוד בחיך. למי שהתרגל אליו מהר מאוד, קשה לוותר.

ירושלים — הליכוד לא ייצא מהממשלה.

במיפלגת-העבודה מחכים לוועידה. אולי זו תציל אותם מקיום הרוטציה המאיימת. בוועידה יחליטו, אולי, על פירוק ההסכם, ופרס יהיה מחוייב לדון התנועה.

תסריט עגום

במיפלגת-העבודה יש שלושה פרס מוביל את הראשון: "אין לי היום בעיה עם האמון האישי שלי", הוא אמר במרכז-המיפלגה השבוע. "עמדותי בשי פל ובהשמות מרגיזות ומחרידות מה בחינה האישית. לא התייאשתי, לא נבהלתי ולא הרוטציה היא המבחן לאמינות".

הגישא האחרת היא עמדת הרוב במפלגה. עמדה שבאה לביטוי עם כינוס-המרכז — לא לקיים את הרוטציה. כאן אפשר למצוא את כל הכלת-המרוצים במיפלגה: את אותם שכמעט שהיו לשרים בממשלה צרה,

מונולוג של אלי קולס:

"השקר הכי מתועב שייכלו להמציא"

כתב אישור

אני מאשר בזה כי התלמיד (ה) אליעזר קולס סיים (ה) את תקופת לימודיו (ה) בפקולטה למשפטים.

א. דורפמן
עוזר לעניין תלמידים

לשמוש מזכירות הפקולטה

התלמיד (ה) נשאר (ה) חייב (ח) בחינה (ות) במקצוע (ות) הבא (יו):
מבוא למשפט עברי; דיני עונשין.

אישור האוניברסיטה ללישכת עורכי־הדין
זכאי להתמחות

ביום החמישי נדהמתי לקבל, לפנות בוקר, טלפון מחברים שקראו, השכם לבוקר, את הארץ. נדהמתי עוד יותר לקרוא מה שהיה כתוב שם, ואז החלטתי על שתיקה, עד שהמוסדות והגורמים בדבר יבדקו את העובדות ויפריסמו את האמת. זהו, עד הצהריים לא היו לי עוד טלפונים בנושא.

לכן עוד יותר הופתעתי, כשסיפרו לי על כך שבתכנית הטלוויזיה הלימודית, ערב חדש, בהנחייתו של כתב אחר של הארץ, דן מרגלית, הומנתי לדריק פומבי. כל זה בטרם טרח מישהו מהם לוודא את העובדות בנושא, שלמעשה כבר פורסם שבו קודם לכן.

מה, לא היה מספיק זמן לכך? מרגלית לא יכול היה להתאפק ולהימתין עוד כמה שעות, עד שיאתר אותי? נדהמתי ביותר גם מהכימה הרחבה והתחרדות שניתנה שם לסקופ של עיתונות של המנחה.

בעיקבות השידור התקשרו אנשים זרים לשושי, אחתי, וביקשו למסור לה כל מיני רכילות הקשורות באחד העיתונאים. אחתי ענתה חרישית, שאין זו דרכנו לפעול בצורה כזאת. אחד מהם, שחזר וטען שיש בידו סיפור משובש, שתורשם את שמו המלא, כתובתו ומיספריהטלפון שלו, כדי ש"אם נשנה את דעתנו — ניצור איתו קשר".

התחלתי להסתובב בכית במין זעם עצור כזה, כאב חד, קשה להסביר בדיוק, לא יכולתי להירדם, אז לקחתי את שושי ונסעתי לירושלים הלך וחזר, את כל הלילה שבין החמישי

התקשר למחרת, הנחתי שגם הוא ינהג כאחרים, לאור המידע והעובדות שניתי לו.

כל התגדרות שהאוניברסיטה תגיב, להיפך: ביקשתי ממנו שיתקשר אליי, אם הוא עומד לפרסם משהו. משלא

דמעות קפואות

בביתו, שהיקשו את הגישה אליו, משכו יותר ויותר את הזמן ואת עצביו של קולס, עד לתחילתם של הפירסומים הגואלים.

התיכונן המקורי היה שדיקן הפקולטה למשפטים בירושלים, אנגלרד, ישבור את שתיקתו ויגיב ביסודיות ביום הראשון בערב. עובדות נוספות יתבררו ביום השני, וביום השלישי — בגיליון זה — לבסוף יגיב קולס.

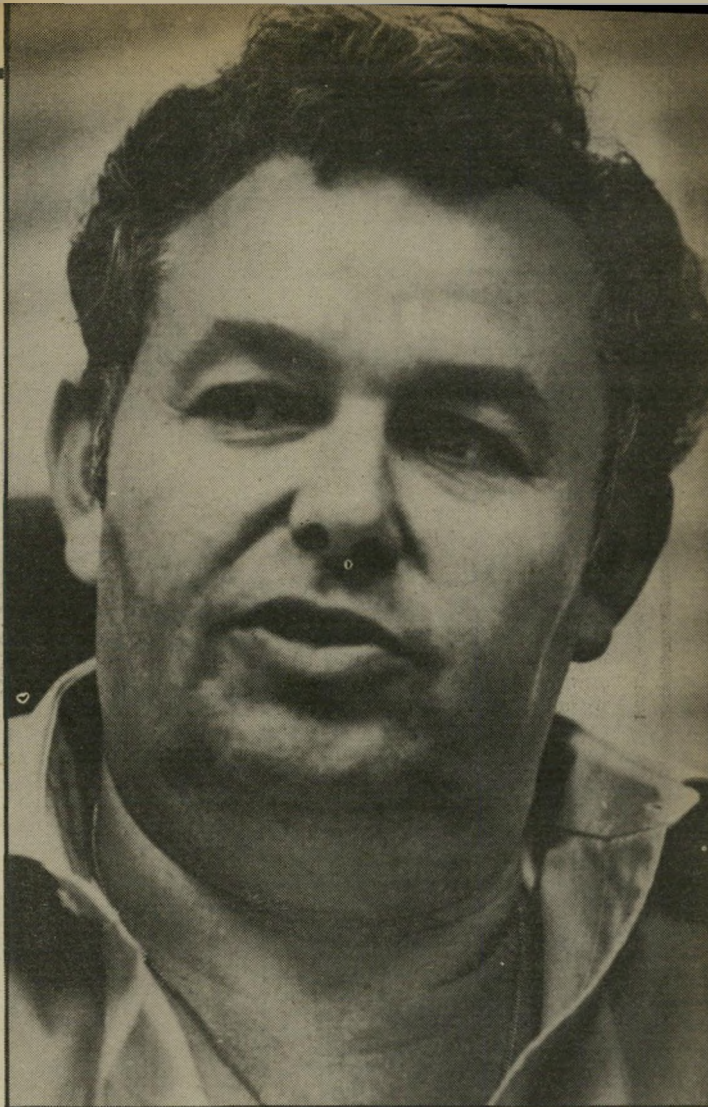
בתחילה לא רצה קולס להתייחס בפרוטרוט לפרשה ולחטט בענייניו האישיים. הכוונה היתה, שיתאר את הימים האחרונים שעברו עליו. במחשבה שניה, החליט לחשוף כאן את כל הפרטים והמיסמכים הנוגעים בדבר, "מכיוון שאין לי מה להסתיר".

ביום השני, אחרי כמה לילות ללא שינה, כש"הימים עוברים עליו בעזרת האדיבה של כדורי הרגעה, נשבר, כמה עיתונאים הגיעו לדירתו השכורה בירושלים. קולס, שהלחץ של התיקשות עליו היה אינסופי ומובן — במשך השיחה הממושכת עימו ביום השני, נאלצתי להרים את שמפנתי הטלפון כמעט אחרי כל מישפט שני — סיפר מעט על העובר עליו, והכחיש את היסוד לפרשה כולה. עד לרגע זה, סירב להיכנס לפרטים. אחרי שרזה בכמה קילוגרמים, עם דמעות קפואות בעיניו, הוא סיפר את "כל מה שרצית לדעת על אלי קולס הסטודנט" — סקופ, שיעקרו לא היו מעניינים. עוד לפני כמה שבועות, אפילו את מדורי הפיקטוריה של מקומון בקריית ביאליק.

רשת־דקה, פרשת־שרי, פרשת־גדות, פרשת־קולס — מה קורה לאיש־ציבור מרגע ששמו הופך לכוותרת של פרשה? מהקשר ההדוק שקיימתי לאחרונה עם כוכבי הפרשות, מסתבר כי התהליך דומה. האנזי למישפטים כמו: "לא אכלתי כמה ימים... ירדתי המון במשקל... לא עצמתי עין... מדוע אני צריך לשלם כל־כך ביוקר על כך שאני ידוע?" וכו'. תוכן והתנהגות דומים. אבל קשה להתרגל לכך.

בימים אלה עוסקת כל המדינה בשאלות הרוחניות כמו: "כן עבר את הבחינה, או לא עבר? באיזה ציון עבר? כמה פעמים נכשל? כמה נכשל? כמה עמודים הכילה עבודת־הגמר שלו? האם לא עזרו לו לכתוב אותה?" ועוד ועוד, כיד הדמיון הפורה. כל זה באווירה של אקשן, של "יש משהו באויר" — "יש איזה סקופ ברקע!"

משהתמוצץ מה שכבר קרוי היום פרשת־קולס, בשבוע שעבר, החליט בעל השימחה, בעצתי, לגזור על עצמו שתיקה ולא להיגרר להתנצחויות נוסח "לא־נכשתי" — כן־עברתי, עד שהמוסדות המתאימים, או האישים הנוגעים בהאשמות כלפיו, יפרסמו את תגובותיהם. תגובות אוניברסיטת ירושלים והדיקן, הפרופסור יצחק אנגלרד, התעכבו. מכיוון שקולס היה צריך לאשר להם בכתב, שהוא מרשה להם לדוור לרשות־הפרט שלו ולפרסם את העובדות הקשורות בהיותו סטודנט במוסדם. קולס, המתגורר בקריית־ביאליק שליד חיפה, נדרש לנסוע במויחד לירושלים, כדי להביא את אישורו בדרך המהירה ביותר. גם זה, בצירוף קווי־טלפון עמוסים

קשה לי לשחזר איך זה התחיל. קצת שלושה לילות לא עצמתי עין. תראי איך רויתי! זה התחיל לפני כחודש. אז ריאיון אותי נחם ברנע לכוותרת ראשית. הכתבה עסקה בחוק נגד הסתה גיד ענית. תוך כדי השיחה הוא סיפר לי על רכילות שהגיעה אליי, וביקש לוודא אתי את אמיתותה. הרכילות היתה ברוח דומה לשקרים שהתפרסמו לאחרונה. הבהרתי לו את הרברים כי פירוט והוא קיבלם. בכתבתו הוא ציטט בכמה מילים את המציאות לאשורה: "ב־1981 נבחרתי לראשות ועדת החוקה. לא הייתי אז עורך־דין. ניסיתי לסיים את לימודי המשפטים במהלך הקרנציה, ורק לאחרונה סיימתי אותם".

"לאחר־מכן פנה אלי עיתונאי ממעריב ושאל אותי גם הוא על כך, 'שמסתובבת רכילות...' הבהרתי לו במילים קצרות את האמת, והוא קיבל את הסבריי. חשתי, הרחתי, שמישהו מנסה לבנות כאן פרשה. במקרה זה, סביב לימודיי, אבל לא היתה לי כל סיבה לראגה, מכיוון שבטחתי שכל מי שניסה לברוק את העובדות לעומקו, יראה שזה סיפור ללא שחר וללא שום בסיס".

העיתון של המנחה

לילה אחד, בשעה עשר בלילה, התקשר אליי חיים ברעם, כתב מ"קומון ירושלמי, והתעניין שוב בנושא. שוב, סיפרתי לו את האמת. הוא לא אמר שברעתו לפרסם משהו. להיפך: עוד כשאמרתי לו שהוא אחד הסיפורים הרבים שבהם נתקל איש־ציבור במהלך כהונתו, הוא סיפר לי שהוא בנו של השר לשעבר משה ברעם וגם הוא סבל בעבר, יחד עם אביו ובני־משפחתו, מסיפורים בלתי־ברורים שניסו להל־כיש עליהם, וגם נתן לי רוגמות.

הייתי סמוך ובטוח שהעניין נגמר, ואז, ביום שישי בבוקר, לפני שבוע, קיבלתי טלפונים מחברים מירושלים. הם סיפרו לי שכתבה על העניין מר פיעה בעמוד הראשון של המקומון, תחת הכותרת "מיקרה קולס". פרטים רבים שם... נו, טוב, אומר רק שאפילו שמי לא אית שם נכון —

יצחק אנגלרד: "אני פועל כדי להתמנות כיועץ המישפטי לממשלה!"

הפירסומים בתחילת הפרשה רמזו על פוטנציאל סנסציוני יתרה. משדווח כי השותף כביכול לדבר-העבירה החמורה שבוצעה הוא דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת ירושלים, יצחק אנגלרד, זה נרמז בפירסומים, הוא אחד המועמדים לרשת את יצחק זמיר בכס היועץ המישפטי לממשלה. כלומר: ניתן היה להסיק על פי הפרסומים כי אנגלרד, ששאף להתמנות לתפקיד הבכיר, הוא פוליטיקאי לא רע. הוא עשה טובה ליושבי-ראש הוועדה לחוקה-חוקי-מישפט בכנסת, וזכה לגיבויו של זה ולגיבויו של שר-המישפטים משה ניסים - איש מיפלגתו של קולס - בדרכו הסלולה לכס.

כמה מושלם. יש רק כמה בעיות מרכזיות עם התיזה הזאת - מצצת סירחון אידיאלית, לוא הכול היה מתאים. למשל, בעת שקולס השלים את החובות שהצטו בינו לבין התואר האקדמי, כיהן עדיין זמיר כיועץ מישפטי, ולא רמז אפילו על כוונתו להתפטר. מלבד זאת - ומה שחשוב יותר - שכחו בכלל לשאול את אנגלרד בנושא. הוא פשוט הבחיר לי כי שמו לא הוזכר, למיטב ידיעתו, כמועמד למשרה המכובדת. שהוא אינו שואף אליה וודאי וודאי שאינו עושה לזכאי-אני לעצמו. אני בכלל לא פועל להיות היועץ המישפטי לממשלה!

ספיח לפרשה, או המיני-פרשה. אנגלרד, הנחשב לאחד המומ"חיים הגדולים בארץ בתחום דיני-ניזקין, תבע מעיתון הארץ לפרסם את תגובתו הרישמית, המכחישה את ההאשמות שיוחסו לו, במלואה. באותה צורה ובאותו מקום - עמוד ראשון! - שבהם מוכרזו ההאשמות. העיתון סירב. מקורביו של הפרופסור אמרו ביום השני, היום שבו לא מולאה בקשתו, כי הוא שוקל לתבוע את העיתון על דיבה. ההגנה היחידה שיכולה להיות לעיתון, על-פי חוק-לשון-הרע, אמרים המומחים מטעמו, היא: "אמת דיברתי!" או לפרסם, להבדיל, הכחשה!

פורים, כעטיה חלה הפסקה בלימודיו. זאת עקב נסיבות אישיות. הפסקת הלימודים מעוגנת במיסמכים. אחר-כך התחתן קולס עם שושי, הקים מישפחה וחזר אל ספסל-הלימודים. ב-1979 החל להתמחות אצל עורך-הדין סימה לרנר. זה היה בחורש ספטמבר.

בפירסומים נטען כאילו גם התמחותו אינה חוקית, מכיוון שאיפשרו לו להתחתן בהטרים השלים את חובותיו לאוניברסיטה. חסרו לו ציונים בשני מיקצועות.

רצוף בזה מיסמך מה-20.9.79, המ' אשר ללישכת עורכי-הדין כי, "התל" מיד אליעזר קולס סיים את תקופת לימודיו בפקולטה למישפטים. התל" מיד נשאר חייב בחינות במיקצועות הבאים: מבוא למישפט עברי וריני' עונשין". החתום על המיסמך הוא א' רורמן, עוזר לענייני תלמידים. זה בהתאם לתקנון הפקולטה למישפטים, המאשר לתלמידים שהשלימו את חרבותיהם או למי שנותרו להם עוד שתי בחינות להשלים, לגשת לשלב ההסמכה.

את הבחינה במיקצוע מבוא למישפט עבר קולס, ב-1980, בציון 80. הבחינה השניה, של דיני-עונשין, היא שקצרה את הכותרות. קולס לא ניגש אליה ארבע פעמים. הוא ניגש ב-1982, ב-15 באוגוסט, ונכשל. כמה ימים קודם לכן נפטר אביו של קולס ממחלת

לשוחח. אין לי שו דבר נגר עיתוננו, או לפחות לא היה לי עד השבוע האחרון. גם אין לי שום קשר לגולן, פרט לכך, שכאשר נבחרתי לעמוד בראשה של ועדת-החוקה של הכנסת, הוא העניק לי את המאמר הכי גדול שזכותי לו עד אותה תקופה, בשם "ביזיון לכנסת" (הארץ 1.9.81). לא ברור לי מרוע הם לא טרחו יותר לברר לעומק את הפרטים לפני הכותרות מאירות-העיניים, שהם מקרישים לי כימים אלה.

לשישי ביליתי על כביש חיפה-ירושלים. סוף-השבוע היה ממש גיהנום לגבי ובני-מישפחתי - שושי ושתי הילדות, מיכל וטלי. הטלפונים בביתי לא פסקו מלצלצל. היו לי הרבה הפתעות לטובה. התקשרו חברים. התקשרו גם אורחים שאני בכלל לא מכיר, סתם בשביל לעודד, להגיד מילה טובה. התקשרו גם עורכי-דין, שלפי מה שקראו בעיתון, כבר יכלו להבין שהידיעות וההאשמות כלפיי אינן אמת.

אני רוצה לציין במיוחד את חברי הכנסת רב שילנסקי ויצחק ארצי, חברי ועדת-החוקה, שטרחו לצלצל, לוודא את העובדות ולהביע באוזני את ביטחונם שהאמת תתגלה. צילצלו רוב שרי הליברלים - יצחק מודיע לא צילצל, יכול להיות שלא הצליח לתפוס אותי. נכון, מי שמאוד רוצה - מוצא את התקשרו גם חברי-כנסת מהליברלים ואנשים מהמפלגה - המון!

התקרית עם רמון

אכזבות? הפתעות לרעה? לא היתה לי שום הפתעה לרעה, מ' כיוון שריצתו של פרופסור דוד ליבאי ותגובתו בהארץ, כבר למחרת הפירסום הראשון, לא הפתיעו אותי. הייתי

טלי, אלי, מיכל ושושי קולס
לילה שלם הלון וחור

מה שמנסים לטעון נגדי זה כאילו שניצלתי את מעמדי הציבורי בתחום המישפט בארץ, מתוקף כוונתי ככנסת, באוניברסיטה. זה השקר הכי מתועב שיכלו להמציא עליי, את יודעת כמה נהרתי בנושא הזה! הקפדתי לכתוב את הדיקן הקודם והנוכחי בתוארם הרישמי: "אדוני הדיקן", לבקש כל פגישה או להגיש כל בקשה בהתאם לנוהל המקובל. אפילו פעם, כשנפגשנו כבני-הכנסת והדיקן הקודם נזכר שפגיתי אליו בקשר למשהו, השבתי לו: "אצלצ' אל מוכירתך, כמו כל סטורנט!"

תיכנות מפורטות

עי כשיו, למען הסדר הטוב, אפרט פעם אחת ולתמיד את העובדות, ואת תכנתי לך את המיסמכים הנוגעים לדבר, שאת מעוניינת לפרסם. התיק כולו עומד לרשותך.

על כן דיבר קולס

ואלה העובדות בתיק:
אלי קולס, כיום בן 42, החל ללמוד מישפטים בשנת 1970. למד ככל סטורנט עד לפרוץ מלחמת יום-הכי

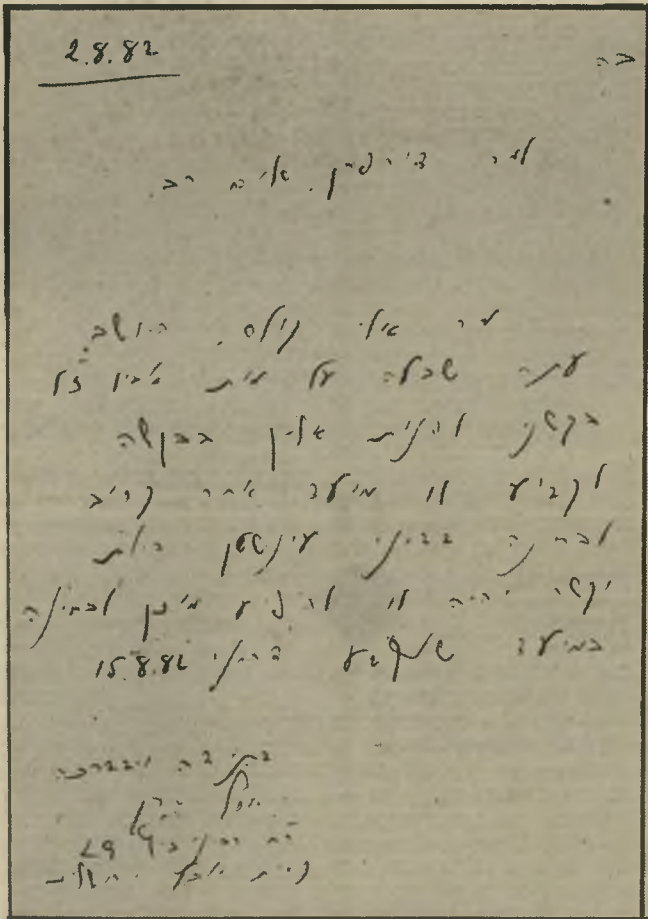
מופתע לוא היה מתנהג ביתר הגינות! חוסר-הגינות שלו והשקר ממש משוערים, אם אכן נכון מה שיוחס לו לגבי התפטרותו של חבר-הכנסת חיים רמון מוועדת-החוקה - בגללי זה ממש משוער לבדיקה וצייד ל' בדוק זאת! אינני יודע כיצד איש-ציבור יכול להרשות לעצמו לשקר במצח נחושה! הרי הוא זוכר את התקרית שהיתה לי עם רמון לפני כמה חודשים. אז הוריתי לרמון לעזוב את הדרישה! כות של הוועדה. חבר-הכנסת הנכבד ליבאי עוד פנה אליי אחר-כך וביקש להתנצל בשם סיעת המערך ובשמה, על התנהגותו של רמון. מאז אותו יום לא הופיע רמון בישיבות ועדת-החוקה.

אז מהתנצלות כנה, משנה לפתע פיתאום ליבאי את עמדתו ומשליך השלכות על תיפקודי כיושבי-ראש הוועדה! מי שיכול להביע עמדה על תיפקודי כיושבי-ראש ועדת-החוקה, ודאי איננו חבר-כנסת הלוטש את עיניו לתפקיד זה ולא מצליח לקבלו.

ביום הראשון, משראתי שהמית' קפה הארץ אינה פוסקת, החלטתי לנסוע לפנות בוקר לירושלים - ממילא לא ישנתי - ולמסור אישית לדיקן הפקולטה למישפטים בירושלים את הסכמתי לפירסום העובדות מתיקי האישי. זאת,

דיני-עונשין, אף כי התבקש לכתוב עבודה באורך של כ-20 עמודים. הציון שבו זכה היה 90. הבחון היה פרופסור יובל לוי, המורה הבכיר במיקצוע זה. לגבי התמיהה על הציון הגבוה והעלאת האפשרות שלא הוא שכתב את העבודה - קולס קיבל את הציון, אחרי שהגיש את העבודה ונבחן בעל-פה אצל הפרופסור הבדוק. אנגלרד מסכם את התיכנות הארוכה במסמך המאשר, שעם קבלת העבודה (ביולי 1985) סיים בעצם קולס את חובותיו לאוניברסיטה והוא זכאי לתואר.

קיימת התכתבות מעייפת בין כל הגורמים. עיקרי הדברים הם, שקולס מסביר שניצל רק מועד אחד משני המועדים להם הוא זכאי להיבחן, במועד זה נכשל, ולכן הוא זכאי להודמנות נוספת. אנגלרד, הידוע במדיניותו הליבר' לית לאפשר לסטורנטים לסיים את לימודיהם, נענה לבקשתו. קולס פנה אליו רישמית (גם על כך ישנה תיכנות), שיאפשר לו לעשות עבודה באוניברסיטת תל-אביב. אחר-כך עשה עבודה שארכה 56 עמודים, בנושא

הבקשה לדחיית הבחינה נדחתה

שבִּי־שבת

בנתניה כתב תושב מקומי מיכתב למערכת יומון, מנה אפשרויות אחרות שבהן מהווה שמירת־שבת סכנת־נפשות לשומרי־שבת: אדם הגר ברכיקומות, ובמקום להשתמש בשבת במעלית, הוא מטפס במדרגות וכי תוצאה מכך לוקה בהתקף־לב; אדם הנמנע בשעת־צרה בשבת מלצלצל לרופא וכתוצאה מכך נפטר; אדם הנמנע מלהדליק בשבת אור בחדר שחור וכתוצאה מכך מועד ושובר את מפרקתו.

★ ★ ★

כספומטימטום

בתל־אביב התעכבו תשלומי דמי־המזונות של גרושות נכי צה"ל, המשתלמים דרך משרד הביטחון, בגלל סיכסוך בינמשרדי, בין משרד־הביטחון למשרד־המישפטים, המבצע את התשלומים בפועל; מחשב משרד־הביטחון מנפק את זכויות דמי המזונות עד לאגורה האחרונה, ומישר־הביטחון איננו מוכן לקבל את הצעת משרד־המישפטים — שהחמ"ש של שלו מתוכנת רק לקליטת סכומים בשקלים שלמים — לעגל את הודי עות־הזכויות לשקל השלם הקרוב.

★ ★ ★

סאינורה

בירושלים הודיע מטה־המישטרה, כי מכוניות מרגם סובארו היפאני הן הקבוצה הגדולה ביותר של מכוניות, בין 13 אלף המכוניות שנמכרו בשנת 1985 מבעליהן, כשלאחריהן, במסדר הנגנבות מכוניות מסוג קור־טינה ואסקורט הבריטיות.

★ ★ ★

חזון החילוץ

בירושלים הגיעו חוקרים באוניברסיטה למסקנה, כי באה העת לפיתוח ענף־יצוא חדש: חלונות למאכל, שיגדלו במעבדה, ושייתחרו בחלונות טאיוואן, בעלי הטעם הןחות, המציפים עתה את שוקי צרפת, שבה הולכים ואוֹלִים החלונות המקומיים, שהם שם מאכל־התאווה הלאומי.

★ ★ ★

הברווז המנחם

בפסח מנחם התגנב אחד מחברי הקיבוץ לפנית־הי של המשק, נטל ברווז טודורנה נדיר, שחש אותו, צלה אותו, אכל אותו להנאתו והסביר למזכירות הקיבוץ, שהורחת לו לעזוב את הקיבוץ כעונש על מעשהו, כי הוא רק ביקש לגנון את התפרט המוצע מדי יום בחדר־האוכל המשותף.

★ ★ ★

תעריף לילה

בירושלים התייצב ישיש בן 82 במישטרה, סיפר, שכאשר, כדבריו, גבר עליו יצרו, והוא הוזמן יצאנית לביתו, זאת על הסתפקה באתנו המקובל עבור קיום יחסיהם איתו, אלא נטלה מביתו גם מכשיר ווקמן וגם המחאה בנקאית.

★ ★ ★

אולי דרוש וטרינאר?

בצפת הודיעו שלושה רופאים, המהווים את צוות מחלקת אף־אוזן־גרון בבית־החולים המקומי, כי הם ניטשו את העיר וכתוצאה מכך תיסגר המחלקה, מכיוון שלבית בו הם גרים נכנס שכן חדש, שהביא עימו ארבעה כלבים, חמור אחד ותוכי אחד, אותם הוא שיכן, מחוסר מקום בדירתו, בחדר־המדרגות, וכך יצר מיטרת שבו שלוש הרופאים־השכנים אינם יכולים לעמוד.

מכריה של אורנה קורלנסקי לא הוכתעו. מאז ילדותה היא החברסמה כמי שעושה חלולים מוזרים, ולא־פעם מרושעים. בשבוע שעבר הקפיעה את מישר־החוץ, השב"כ ואת כל כלי־החיקשורח

לפעמים, סתם כך מחמת שיעמום, היא מסוגלת לנסות להפריד בין חבריה המעטים, המכירים אלה את אלה. "הוא אמר עליך שאתה שקרן!" היא אומרת לאחר. "היא אמרה עליך שני סית לזין אותה, והיא לא רצתה, מפני שאתה מגעיל!" היא אומרת לאחר, וצופה מהצר בהנאה זדונית בריב המת לקח בין שני החברים.

המעגל החברתי שהלך והצטמצם הפך את קורלנסקי, כלית ברירה, לקור ראת מושבעת של ספרים ועיתונים ולחובבת־סרטים. היא קוראת מאות ספרים, בעיקר סיפורות יפה. היא חברה בסינמטק, וצופה נלהבת בסרטי איכות.

"אורנה היא בחורה אינטליגנטית," מודים כל חבריה, "רק חבל שהיא מנצלת את חוכמתה לתעלולים מרושעים."

לפני שלוש שנים היא סיימה את לימודיה באוניברסיטה בירושלים בחר גים למיזרח־התיכון ולהיסטוריה. היא עובדת במשרד־החוץ כשמונה שנים. בתחילה חשדו אנשי מתנה שמיר במקורבי לוי, כי הם שיבשו את הנאום.

תו, הסמנכ"ל פנה לשרות־הביטחון, כדי שיחקרו מי היא המאיימת. החוקר ריי גילו את קורלנסקי. בתחילה היא הכחישה כל קשר לפרשה. אחרי חקירה ממושכת נשברה והודתה. היא הורשעה בבית־מישפט השלום בירושלים ונקנסה. בית־הדין הפנימי של נציבות־שרות־המדינה הסתפק בעונשו של בית־מישפט השלום, והחליט לא לדרון אותה בשנית. הוחלט להשאיר אותה במישר־רד.

אורנה קורלנסקי נולדה בירושלים. היא בתם הבכורה של רחל וזלמן קורלנסקי. אביה עובד בחנות־משקאות מישפחתית בשכונת גאולה בבירה. הוא שומר־מסורת וחובש־כיפה. על פי דרישתו למדה אורנה בבתי־ספר דתיים. אמה היא פקידה בבית הפקיד, והיא חילונית.

כמשך שנים אחדות גרה אורנה ברי רות שכורות. לפני שנתיים חזרה לבית הוריה.

ביום השני היו תריסי הבית בשכונת מקורי־ברוך בבירה מוגפים בחוזקה. איש לא השיב לנקישות בדלת. מכוניתה של אורנה, פיאט לכנה,

המורגל ממישרד־החוץ

ניצבה בפתח הבית. הטלפון בבית השמיע צליל תפוס במשך כל שעות היום.

בתחנת־המשקאות הקטנה, העמוסה בחדרים הקונים בקבוקי־יין לכבוד פורים, אמר אביה, שאינו יודע היכן אפשר למצוא אותה. "עוד מעט פורים!" אולי הלכה לחגוג! הציע אחד מעובדי החנות. אלא שהגדרה של קורלנסקי לגבי חגיגות שונה במקצת מן הרגילה. "תמיד היתה ילדה מוזרה," סיפר מכר מימי בית־הספר. "היא אהבה להש" תעשע, והיה לבדיחות שלה טעם תפל. נורא. אף פעם לא היו לה הרבה חברים. גם המעטים שהיו קרובים אליה סבלו ממזוויותיה, וניתקו עימה לבסוף את הקשר."

"כשהיתה תלמידה בבית־ספר יסודי, שפכה את היין מכמה בקבוקי־משקאות בחנותו של אביה, ומילאה אותם במים." "פעם נשכה בחוזקה את כף ידו של אחד ממחזיריה, שאמר לה דבר־מה שלא מצא חן בעיניה."

אורנה בסתת ביתה מיכתב־אהבה מזויינים

לתה מאטה הארי הישראלית! לחשו הפקידים בינם לבין עצמם. כעבור עשרה ימים שבהם לא התקדמה החקירה, החליט מישור להדליף את הסיפור לעיתונות: אורנה קורלנסקי, מוכירתו של רובי סייבל, מנהל המחלקה המישפטית, חדרה לחדר המחשב.

שר־החוץ יצחק שמיר כעס. שמיר, איש־מחתרת, הבין שגם במישורו אינו מוגן, וגם שם אינו יכול לדבר. זהו מעשה שלא ייעשה! רטן באוזני מקור רבי. כל תירוץ שתעלה המזכירה יהיה חמור מבחינת עבודתה במישור.

מישרד־החוץ הוא מישור של מרו כעים. אנשיו פועלים לפי הספר וה"תקשי".

בכירי־המישור מבקשים להעמיד את המזכירה לפני בית־דין מישפטי. ועדה־עובדים אינו מוכן לדרון בפיטוריה, ואילו מנהל המחלקה־המישפטית מבקש לתת לה גיבוי. עובדים במישור טוענים שההדלפה חמורה יותר מעצם המעשה של אורנה קורלנסקי.

לסיפור הזה אין הרבה מתפלמים — מלבד, אולי, השר שמיר. שלא כמוהו, מכריה ומעט חבריה של קורלנסקי לא נדהמו: מאז ומתמיד היא אהבה להש" תעשע במישור־יצוון ודוניים, הם מספרים.

מישפחה

דתית

לפני שנתיים שלחה אורנה מיכתב־אהבה בשמו של דוד קימחי, מנכ"ל משרד־החוץ, למזכירות המישור. רד. כשכולם גמרו לצחוק, היא ביצעה תעלול חדש: היא הרפיעה ושיכפלה 400 חוזרים בשם יושב־ראש ועד עובדי משרד־החוץ, ובהם הודה, כביכול, כי במשך כל שנות חברותו בוועד לא פעל למען העובדים. כפי שהבירועד צריך לפעול, וכי למעשה שם עצמו ללעג בחוסר־פעילותו. עובר עירני גילה את מקור החוזרים ומנע את הפצתם. לפני חמש שנים איימה בעילוס־שם על סמנכ"ל משרד־החוץ בהצתת דירי

על שולחניו של יצחק שמיר, שר־החוץ, הונח מיכתב לחתימה. ה"מיכתב היה מיועד לסנן באר־שבע של תנועת־החרות.

שמיר נדהם למראה עיניו, כאשר גילה שמישהו נעלם הוסיף את האות אלף אחרי האות חית, והפך את חרות לחארות.

המיכתב לא נשלח. נפתחה חקירה. התברר שמישהו הצליח לחדור לחדר־המחשב של לישיבת־השר ופיענח את הקוד. וכך הצליח לשנות את הטקסט הכתוב.

זה קרה לפני חודשיים.

מישחקי

לצון

בעבור חודש הכין שמיר את נאמו החשוב לפתיחת ועידת־חרות.

שעה לפני פתיחת הוועידה גילתה ניצח. מוכירת השר, שהנאום שובש: "כל מי שבא אחרי בגין הוא אפס אפסים לעומתו!" ראתה המזכירה את האותיות שחור על גבי לבן, ועוד — במקום: "כן לתנועת־החרות גדולה, המונית, מצליחה ומנצחת." נכתב בנאום: "כן לתנועת־החרות קטנטנה, המונית, מדראגה ומפשל!"

בלישכת שר־החוץ היה, למרבה המזל, גם עותק נוסף, לא משובש, של הנאום. הוא שחולק לעיתונאים בערב פתיחת־הוועידה, והוא שנקרא מעל בימת בנייני־האומה בירושלים. שוב נפתחה חקירה.

מישרד־החוץ היה כמרחק. פקידים מבוהלים הסתובבו אנה ואנה, מכינים בחשד איש ברעהו. בחדר־המחשב הביי טו בראגה ככל מי שנכנס פנימה. כי לישיבת־השר ישבו ושוברו את הראש מי יכול היה לעולל דברים כאלה, למי היה אינטרס, מי יכול היה להרוויח מהעניין. שרות־הביטחון הכללי (השב"כ) הוכנס מייד לפעולה, ואנשיו בדקו ביסודיות את כל האפשרויות. "במיש"ר־החוץ יש מרגל!" פשטה השמועה במסדרונות כאש בשרה־קוצים. "התג"

יתכן שבעוד שנה נסתכל אחורה ונשאל: איך זה קרה?

הנדרו

יתכן שבעוד שנה נסתכל אחורה ונשאל: איך זה קרה? נסתכל חזרה ונשאל את עצמנו: איך זה קרה לנו?

איך זה קרה שבמאס 1986, כאשר ניתן היה להתחיל בתהליך השלום, לא ניצלנו את הזמן?

איך החמצנו הזדמנויות מצוינות, כמעט יחידה במינה, לעלות על דרך השלום? איך לא שמענו את תיקתוק פיצצת הזמן מתחת לרגלינו? אבל ההזדמנויות הוחמצו, ואז קרה —

סריט מס' 1: עיראק.

הצבא העיראקי, שעמד בעקשנות מול פני ההתקפות האיראניות, התמוטט לפתע. המילחמה נמשכה שבוע שנים. העיראקים לחמו יפה. יותר ממיליון איש ניספו משני הצדדים.

משקיפים זרים טענו כי ישראל עוזרת לחמש את איראן, מתוך שיקול ציני אך ריאליסטי שכלל שתימשך המלחמה, כן ייטב לישראל, מאחר שהמלחמה מעסיקה את הצבא העיראקי ואת העולם הערבי כולו. מדיניות הנוגף הערבית שילמו לעיראקים מדי חודש מיליארד דולר, כדי להחזיק מעמד. לא נותר להן כסף כדי לממן את זמאכ הפלסטיני.

אך גם לכוח הסכל העיראקי היה גבול. לפתע תמוטט המישטר של סדאם חוסיין. כמה גמשה חרשה, בהנהגת הרוב השיעי בעיראק, שביקשה לכונן שביתת-נשק עם איראן. שביתת-הנשק האיראנית-עיראקית הושגה במהרה. על-פי ההסכם, ניתנה לאיראן השפעה מכרעת על הממשל בבגדאד.

אחד התנאים היה השתלבות הצבא העיראקי בחזית משותפת עם איראן נגד האויב הציוני.

כעבור כמה ימים הצטרפה גם סוריה, בעלת בריתה של איראן, להסכם האנטי-ישראלי. אומנם, מישטר הבעת' הסורי, החילוני מעיקרו, חשש מפני התגברות החומייניזם, אך לא היתה לו עור ברירה.

קם גוש גדול של צבאות איראן, עיראק וסוריה. למלך חוסיין הוגש אולטימטום, והוא הצטרף, בליתי-ברירה, לגוש זה. על גבולה המזרחי של ישראל איים ריכוז צבאי שלא היה עוד כרוזמתו. עצם קיומה של ישראל הועמד בסכנה. מארס 1987.

סריט מס' 2: מצריים.

הכל ידוע כי מתחת לפני השלול של ארץ-הספינקס תוססים כוחות עולמים. אך איש לא יודע מה עוצמתם.

היתה ההתפרצות של פברואר 1986, כאשר לפתע פיתאום התמרדה מישטרת-הביטחון ברחבי מצריים. ליוצרי-הברור היה ברור כי לא היתה זאת התמרדות ספונטאנית, אלא נסיון הפיכה מוכנה-יטב, בראשות הקצונה הבינונית של מישטרת-הביטחון. הממשלה חשדה שקצונה זו היתה קשורה בסודות איסלאמיים קיצוניים. כעבור שלושה שבועות נערכה התנקשות בחייהם של ריפולומטים ישראליים בלב קאהיר. אשה אחת נהרגה, שלושה נפצעו. את האחריות על העצמה קיבלה על עצמה קבוצה אלמונית, שאימצה לעצמה את שמו של גמאל עבד-אל-נאצר.

אותה הקבוצה ביצעה קודם לכן כמה התנקשויות דומות בחייהם של ריפולומטים ישראליים.

שילטונות-הביטחון המצריים ידעו כי קיימת קואליציה בין כוחות מחתרת-שונים, ובראשם הקנאים האיסלאמיים, הקומוניסטים וחסידי זיכרו של עבד-אל-נאצר.

מבחינה אידיאולוגית היו אלה כוחות שונים מאוד. אך הם קימוו שיתוף-פעולה ביניהם. כאשר השיגה המשותפת למישטרו של חוסיין מובארכ מאחדת את כולם.

אחת הסיסמות המשותפות של קואליציה זו היתה לשים קץ להסכמי קמפ-דייוויד ולשלום עם ישראל. הקנאים הממשיים ראו בשלום הזה חטא בעיני אלה. השמאל ראה בו כניעה לאימפריאליזם האמריקאי. הנאציסטים ראו בו בגידה בעניין הערבי והפלסטיני.

כל זה היה ידוע. אך כאשר פרצה

ישראל, וגם לא למנהיגי ארצות-הברית.

אם אכן יתגשם בעוד שנה אחד מתסריטי האסון, נתקשה לזכור מרוע הוחמצה ההזדמנות שהיתה.

ביעבר ייראה כי הפערים בין הצדדים, בכל הנוגע להתחלת המשא-ומתן לשלום, היו קטנים מאוד. את כל המחנות היריבים אחרה התשוקה להתחיל במשא-ומתן. מבחינה זו לא היה הבדל בין המלך חוסיין, יאסר ערפאת ושימעון פרס. כל אחד מהם היתה סיבה אחרת לרצות בכך. המלך חוסיין חשש מפני התפתחות הרת-אסון, שתביא בסופו של דבר לכיבוש ירדן כולה בידי אדם כמו אריאל שרון.

יאסר ערפאת חשש מפני הישחקות אש"ף בין חזית-הסירוב הסורית והקנאים האיסלאמיים, אם לא יביא לעם הפלסטיני הישגים של ממש בדרך לעצמאות.

שימעון פרס ידע כי פתיחת המשא-ומתן לשלום היא הדרך המובנית היחידה למניעת הרוטציה.

גלל הנסיבות האלה, עשו כל הצדדים צעדים רבי-משמעות לקראת השלום.

● **שימעון פרס** הסכים לכינוס ועידה בינלאומית, בניגוד לעמדה הקודמת של ממשלות-ישראל. הוא הסכים לצירוף שני פלסטינים לאומיים מבין תושבי השטחים הכבושים, נאמני אש"ף, למישלחת הירדנית-פלסטינית. הוא נתן הסכמה אילמת לשליח האמריקאי, שהתחייב בכתב שאש"ף יוזמן לוועידת-השלום הבינלאומית, אם ימלא אחרי תנאי ארצות-הברית.

● **יאסר ערפאת** עשה צעדים מקבילים. הוא ויתר על עצמאות מוחלטת, והסכים שהמדינה הפלסטינית בגדה וברצועה תהיה חלק מקונפדרציה עם ירדן. הוא הסכים לגנות את הטרור מחוץ לגבולות הארץ, והסכים למעשה ששם פתיחת המשא-ומתן ייפסק. "המאבק המזויין" גם בתוך הארץ. הוא הסכים להכריז על נכונות לנהל משא-ומתן עם ישראל (תוך ציון השם המפורש) במסגרת הוועידה הבינלאומית. הוא הסכים לקבל את החלטות 242 ו-338, "בתנאי" — כשהתנאי הוא הכרה אמריקאית בזכות הפלסטינית להגדרה עצמית, במסגרת הקונפדרציה.

● **האמריקאים** הסכימו (בלי התלהבות) לכינוס ועידה בינלאומית בהשתתפות ברית-המועצות, ולהזמנת אש"ף אליה, אם יקבל האיריגון את 242 ו-338, "בלי תנאי". אך הם עצמם קשרו את קבלת 242 עליידי אש"ף בהכרה אמריקאית המכירה בזכויות החוקיות של העם הפלסטיני. (כידוע, אין החלטה 242 מזכירה את עצם קיום העם הפלסטיני וזכויותיו, ומכאן אי-הרצון של הפלסטינים לקבלה).

● **המלך חוסיין** סבר שעל הפלסטינים לקבל את התנאים האמריקאיים, וכאשר נתקל בסירוב התרגז וניתק את שיתוף-הפעולה עם הנהגת אש"ף.

מי שמשווה את כל העמדות האלה, מוכרח להגיע למסקנה שרי היה במאס 1986 בדחיפה קטנה אחת נוספת מצד ארצות-הברית, כדי לקשור את הקשרים ולהביא את הצדדים לשולחו המשא-ומתן.

האמריקאים לא עשו כן, והיוזמה התפרקה. ההיסטוריונים יצטרכו לתת את דעתם על המניעים האמיתיים למחדל היסטורי זה.

כל זה נוגע רק לפתיחת המשא-ומתן. לגבי הפיתרון נשארו העמדות מנוגדות מן הקצה אל הקצה. על כך אמר שימעון פרס, באחת השיחות: "כאשר פותחים במשא-ומתן, נוקטים כל הצדדים עמדות התחליות נוקשות. אולם למשא-ומתן יש חיים משלו. העמדות משתנות, ומה שהיה בלתי-אפשרי בהתחלה נעשה אפשרי בהמשך הדרך".

הציווי המוחלט של מארס 1986 היה לבסס את הוועידה הבינלאומית ולהיכנס למשא-ומתן ישיר. זה היה אפשרי. זה לא נעשה. יתכן שזה יגרור בכיה לדורות.

בשעה 10.30 באותו יום הוגש אולטימטום סובייטי לישראל. היא נדרשה להוציא את כוחותיה מסוריה תוך ששתיים. הסובייטים רמזו שהם מוכנים להפעיל נשק גרעיני. תוך חצי שעה הכריז נשיא ארצות-הברית על כוננות גרעינית כללית. העולם נתקף בבהלה של ערב-מלחמת-עולם.

מארס 1987.

אפשר להרבות בתסריטים מסוג זה. להסכנה של מהפכה איסלאמית קיימת בכל אחת מארצות-ערב. בלי יוצא-מן-הכלל. מהפכה כזאת יכולה להתחולל לפתע גם בסעודיה, בארצות-המפרץ, בירדן ובסוריה. אף מדינה

פרס עם מרפי: אוסף של תסריטים מבהילים

ערבית אחת אינה מחוסנת. בכלול קיימות מחתרות איסלאמיות קנאיות. הממתניות להזדמנות.

המחתרת האיסלאמית נזונה מריגשי התיסכול והיאוש, הפושטים בכל העולם הערבי. האתגר הישראלי ההולך ומתעצם ממלא תפקיד חשוב בכך.

ישראל נתפסת כאויבת חסרת-רחמים, שמנוי וגמור עימה לכבוש את העולם הערבי, להשפילו ולרמסו. אמריקה נתפסת כבעלת-בריתה הניצחית של ישראל. הנתנת לה גיבוי בכל מעשיה. השלום, אשר יבטיח לפלסטינים בית לאומי וחרות, נראה כחלום באספמיה. הנוער הערבי המתוסכל, הרואה את הפילוג, חוסר-היעילות והשחיתות של העולם הערבי, מחפש חלופה. אין הוא נוטה אחרי מוסקווה. בעולם הערבי אין אחיזה לקומוניזם. ואילו האיסלאם הוא כוח חי ותוסס, הנראה כאלטרנטיבה טיבעית ויעילה למערב ולתרבותו המושחתת.

שלום ישראלי-ערבי, ובעיקר שלום ישראלי-פלסטיני, יכול היה להקרות את העיקרון של מגמה זו, ולפרק את פיצצת הזמן המתקתקת. התיסכול והיאוש של הנוער הערבי, ובעיקר של הנוער הפלסטיני ברחבי העולם הערבי, היו מתחלפים במצב-רוח אחר. המחתרת האיסלאמית לא היתה בוודאי נעלמת לגמרי, אך רבים ממקורות-ההינקה שלה היו נסתמים.

כל זה ברור למנהיגים הערביים. זה ברור למלך חוסיין, לנשיא חוסיין מובארכ, למלך פאהד, למלך חסן, ואולי גם לחאפס' אל-אסד ולסדאם חוסיין. אלמלא כן, לא היתה מתקבלת בוועידת-פאס תוכנית-השלום-הכלל-הערבית. התובעת את הקמתה של מדינה פלסטינית תמורת שלום עם ישראל.

למרבית הצער, איך זה ברור למנהיגי

המהפכה היא הפגיעה את הכל בפיתאומיותה ובעוצמה.

קבוצה של קציני-צבא. בעזרת כוחות-ביטחון אחרים והגורמים הפוליטיים, חוללה הפיכה שהזכירה מאוד את מהפכת 1952.

אחד המעשים הראשונים של "מועצת הקצינים החופשיים", שתפסה את השליטון, היה לבטל את הסכמי השלום עם ישראל ולהודיע על הצטרפות מצריים מחדש לחזית המאבק בישראל.

מארס 1987.

סריט מס' 3: סוריה.

המטרה המוצהרת של מישטרו של חאפס' אל-אסד היתה להשיג "פאריטי" צבאי עם

ישראל. ראשי סוריה לא התנגדו עקרונית לשלום עם ישראל. אך הם עמדו על דעתם ששלום כזה לא יתכן, כאשר העולם הערבי נחות לעומת ישראל.

הסיסמה הסורית היתה: את השלום ניתן להשיג רק בעמדה של כוח. על סוריה לברר להגיע לשיוויון צבאי עם ישראל.

במסגרת מאמץ זה גייסה סוריה את כל כוחותיה — הדלים כשלעצמם — כדי להקים מכונה צבאית אדירה. היא נעזרה בכך עליידי ברית-המועצות, שהגישה לה סיוע נדיב, אף שלא היתה לה שליטה על מדיניות סוריה. מכיוון שסוריה נותרה בעלת-ברית יחידה של ברית-המועצות במרחב (מלבד מועמר קדאפי הבלתי-ציב בלבד) לא חסכה מוסקווה במאמציה, היא גם התחייבה רשמית לחשו לעזרת סוריה אם תותקף בגבולותיה (אך לא בלבנון).

המאמצים הסוריים הראינו את צה"ל יותר ויותר. כאשר עברה ההתחזקות הצבאית של סוריה את "הקו האדום", לפי הערכת אמ"ן, גברו בישראל הקולות שדרשו להנחית על סוריה מכה מונעת, כדי לקדם את פני הרעה.

הממשלה היססה. שריהביטחון, יצחק רבין, היה ידוע כתומך ברעיון של שיתוף-פעולה בלתי-רישמי עם סוריה נגד אש"ף. אך הוא שוכנע כי האיום הצבאי של אש"ף הוא כאין וכאפס לעומת האיום הממשי מאוד של סוריה.

מובן שכל התקפה על סוריה היתה טעונה אישור מוקדם של ממשלת ארצות-הברית. שר החוץ האמריקאי נתן את הסכמתו בחשאי. על דעת הנשיא, ואחרי התייעצות עם הפנטאגון. התקפת-המחץ של ישראל החלה באחד במאס, בשעה 08.00. מיתקני הטילים הסוריים הושמדו, וצבאי היבשה פתח במיתקפה בכמה צירים לעבר רמשק.

האם התאפקה. והתינוק נולד רק אחרי סיום ספירת כל הקולות בתחרות הקדם-אירוויזיון

אנשים

גרא מגלי צה"ל. השחקנית זוי שביט, קריינית שעברה בחו"ל, ועוד ועוד. בינתיים ממשיכה אליאן להופיע על המירקע.

■ **סימה אסייג**, מזכירתו של השר **אברהם שריר**, הייתה עסוקה בשבוע שעבר בחיפוש אחר מתנות נאותות לבכירי הממשלה במצרים. לשם נסע שריר לביקור שוכה בכותרות בגלל נסיבות טראגיות — הריגת צעירה ישראלית ופציעתם של אחרים. רעייתו של שריר, התירדות המצרי זכתה לקבל מערכת של צמיד וטבעת מכסף — שניהם עבודת יד. לנשיא **חוסני מובארכ** בחרה אסייג בתמונת שמש, פרי עבודתו של הצייר הערבי **איברהים חי ג'אזי**, ואילו ראש-הממשלה חי מצרי ושר-החוזק זכו בציורים, פרי יצירתה של **קליר יניב**. כל האמנים היו מוכנים לתרום את עבודותיהם, מפאת תקציבו הדל של המישרד. לבסוף הוחלט על מחיר סמלי ביותר, לשביעות רצונם של כל המעורבים.

■ **יוסף בראל** — מי שהיה יוסי בראל בכותרות הראשיות בימי כהונתו כמנהל-הטלוויזיה העברית בפועל, התכבד בהכתרת "המלכה הירושלמית ליום אחר". פירושו של התואר — זכייה במתנות יקרות-ערך, כגון תכשיטים ומערכות-לבוש. כל זה התרחש בערב נוצץ במוצאי שבת. בראל נכח שם, לאודיוקא כחובבי-אופנה, אלא כחברה הקי רובי-בית של האופנאית **שרי שנה בן-צור**, שרגמיה הוצגו על המסלול. נכחו גם **רות ניי סיב**, רעייתו של שרי-המשפטיים, ונשות-חברה אחרות.

■ אחרי התלבטות, החליטה הוועדה המעניקה את הפרס על-שם מסקין להעניקו, השנה, ל-**מחזאי מוטי לרנר** ולבנימין **אילן רונן**, על הצגתם, קסטר נר. התחרות התנהלה בין הצגה זו ובין הסיסמה: עוגת-קדם של **יעקב יעקובסון**, בנימויה של **ניקול קסל**. לבסוף, מכיוון שהסתבר כי הסיסמה עלתה ל-**בימה** לפני מרס 1985, ולכן אינה זכאית להתמודד על הפרס השי-

רולנדה קאן השחקנית-פנטומימאית, נישאה השבוע בלונדון לפנטומימאי גיליאן שגרן. הוא מוכר לציבור הישראלי בזכות סידרת-הטלוויזיה בת 10 הפרקים, התימורת. שהפך האחרון מתוכה יקרון בקרוב על המירקע. השניים הכירו זה את זה בפסטיבל-פנטומימאים שהתקיים בצפת. אם כי רולנדה וגיליאן מבכרים שלא להיקרא פנטומימאים.

משה ארנס השר, מקורבו של יצחק שמיר ומס' 2 במחנהו. הסתודד השבוע, באירוע משמח, עם מזכ"ל מיפלת-העבודה, עוזי ברעם. השניים עוררו סקרנות כללית משהת-בודדו ארוכות ושוחחו תוך כדי אכילה חפוזת, כשברקע ריחף סימון-שאלה גדול על הקורה בתנועת-החרות, עתידה. עתידה של הרוטציה והדיון הצמי בעניינה במרכז מיפלת-העבודה שהתכנסה בראשית השבוע.

מודעי, עם שובו ארצה מאירופה, כנודע למהות חופשתו בי-מלון קרלטון ב'נווה ובמלון לה-טריולה היוקרתי שבמ'ב. בצרפת, פלד שאל על חשבון מי שהיה מודעי בבתי-המלון היקרים ולצורך מה. פלד ציין שאם מימן מודעי את חופשתו מכיסו הפרטי, הרי הפירוט בתשובתו יהיה מיותר.

■ **דוד מנע**, סמנכ"ל הביטחון-הלאומי וחבר מליאת ר"ש, הודיע שות-השירור, חגג את הסמכתו כעוררדין על מיני בשר צלויים על האש, בשכונת-התיקווה. בין החוגגים היה גם מושא-הערצתו של מנע — השר משה קצב.

■ מזה שבועיים עוסק מ'פיקה-טלוויזיה **שאול שירדן** במבחני-כר לכל מיני צעירות יותר וצעירות-פחות. המטרה הנכספת — לרשת את מקומה של השחקנית **יונה אליאן**, בהנחיית התוכנית סיפורי-בדים. בין הנבחנות: **שירא**

נינה חברתו לחיים של שלומי ברכה. אחד מכוכבי להיט התורן משינה, אוכלת-חוגגת, יחד עם ברכה. הגיטריסט של הלהקה (באמצע). השניים חגגו עם שאר חברי הלהקה ומקורביהם, אחרי הופעת-הבכורה של הלהקה בהיכל-התרבות לפני קהל היסטרי. זה מסביר גם את נוכחותו האומתנית של שומרי-הראש מטיל-המורא (משמאל) של הלהקה. בחגיגת-האוכל הפרטית השתתפו יוסי בנאי, אביו של כוכב-הלהקה יובל בנאי, השחקנית אורלי זילברשץ-בנאי, רעייתו של יובל, יוסי לדקמן, מעצב התפאורות של המופע, שבא לחגיגת-האוכל עם חברתו השחקנית ענת עצמון, וחברי הלהקה, שגם להם היה תיאבון.

ליום ועיסוקים. מי שמע על "אר-מונטרוס"? העיתונאים הכלכי-ליים שמעו. בעבר אירגן אדמון טיול לאילת לעיתונאים התל-אביבים, העוסקים בענייני כלכי-לה. התקנאו בהם עמיתיהם הירושלמיים, ולכן, לשם פיצוי, אירגן להם אדמון השבוע, סיור כן שלושה ימים לאילת, הסיבה המוצהרת: ביקור ראש-הממשלה ביום החמישי במקום.

■ **אבי צרויה**, אחד הפצור-עים בהתנקשות בישראלים בי-מצרים, הוא בנה של הפרופסור-רית קולט צרויה מהמכון לחי-קר ימים ואגמים של משרד-האנרגיה. היא מהתומכים הנלה-בים ביותר בקשרים בין ישראל למצרים, ועשתה הרבה למען הירוקים.

■ חבר-הכנסת **מתי פלד** שוכנע על-ידי עיתונאי להגיש שאילתא לשר-האוצר **יצחק**

שעות מעטות לפני התחרות עוד עסק אדמון בשיחות עם הטכני-אים. לכל יחבול בשירור התח-רות לאומה. אשתו, לעומת זאת, היתה פחות בעייתית מחזי-קוקה, ראש ועד הטכנאים של הטלוויזיה. היא נסעה, אלגנטית וזוהרת, עם בעלה לתחרות. במהלך התחרות אומנם תקפו אותה צירים, אך היא חיכתה עד תום התחרות ורק אז דהרו היא ובעלה לבית-החולים. שם נולד בנה הבכור. לאדמון ילדים גם מנישואיו הקודמים.

■ טקס ברית-המילה של ה-דך הנולד לבית אדמון ייערך בחוג מישפחתי מצומצם ביותר, למגינת ליבם של חובבי-האירור-עים. הסיבה: האירוע המשמח חל ביום השני, שהוא תענית-אסתר על פי הדת היהודית, תאריך אסור לחגיגות.

■ אדמון הוא איש רבי-פע-

■ אומנם, בוועידה הם הטיחו קללות וכינויי-גנאי זה בזה, אולם במינוח-הכנסת הפתיעו חברי-הכנסת מטעם חרות וישבו סביב שולחן עגול וגדול, ללא הבדלי מחנות. היו אלה **רוני מילוא** ומרים **תעסה-גלזר** (מחנהו של יצחק שמיר), **חיים קופמן** ועובדיה **עלי** (מחנהו של דוד לוי) יחד עם הרובר **יוסי ברנר** (גם הוא ממ'חנה) **דב שילנסקי** (מחנה עצמאי) ו**אהוד אולמרט** (לשעבר לע"ם, היום עם שמיר). כולם, כאיש אחד, מחורבכו על הבושה. או לאותה בושה של פיצוץ הוועידה: כל זה — באווירה מופלאה של ותיקי קרבות פנים-מפלגתיים.

■ מספיק וועידת-חרות: סגן השר **רוני מילוא**, איש-שלומו של יצחק שמיר, שעליו כמעט הפיל **גסטון מלכה** את רוכן-הנאומים, הפסיק לעשן בעיק-בות הוועידה. כמהלך הפרעות בגני-התערוכה חיסל מילוא שלוש קופסות סיגריות ליום.

■ ריב קולני התפתח השבוע במינוח-הכנסת בין השר **משה**

ארנס לבין **גידעון גדות**, איש מחנהו של **אריאל שרון**. גדות הזכיר לארנס שהוא חימם את הרוחות בכנותו את שרון ודויד לוי כ"מאפיה", ואילו ארנס הכחיש שהשתמש בכינוי זה. גדות איבר את שלוותו וועם: "טוב, אז אני שקרן? משה, זאת מערכת-היחסים בינינו?" את ארנס, בעל הנימוסים הטובים, חילץ חבר-למחנה, השר **משה קצב**, שלקח אותו הצידה והסי-תורד עימו ארוכות.

■ כל מי ששוחח עם **דוד אדמון**, הפירסומאי וחבר הווי-עדי-המנהל של רשות-השירור, לפני תחרות הקדם-אירוויזיון, שמע ממנו את הפיסקה המסיי-מת: "אם **איה** לא תלד עד אלו..." ואכן, מועד הלידה של איה, אשתו השניה של אדמון, שעמד בראש צוות השופטים שמיינו את השירים, היה סמוך לתחרות.

הכל בגלל דובר קטן

לאחר פיצוץ של ועידת-חרות, פרשת השבוע היא, ללא ספק, פיצוץ של ישיבת-הכנסת ביום הרביעי, דן תיכון, היו שבראש התורן במליאה, הכריז על סיומה של הישיבה בטרם עת, בעיקר בות סערת-הרוחות שפרצה. זו התעוררה בעיקבות נאומו של השר משה שחל על ועידת-חרות, רוסציה ושאר צרות-האומה. הנ"ל אום טרם נאם, הכיצד? אבישי אמיר, דובר החרוץ של שחל, החליט לשכפל את נאומו של השר, שיועד לשעה 6 בערב, כדי להקל על ה"עיתונאים, המסקרים את

אמיר

החריצות אינה משתלמת הכנסת, לעקוב אחרי דיברי השר, דבר הנהוג באירועים כאלה. בינתיים הוקדמה שעתו של שחל לנאום, ל-2 בצהריים. עיתונאי מהעיתון נות הכתובה גילה חריצות ראוייה-לציון, משאך-רץ לעברו של השר משה ניסים והראה לו את הנאום העומד להישמע במליאה כעבור זמן קצר. זה נודעק מחרימותו ומעוקצנותו של הנאום, שגילה את הליכוד ב"מעורבותו. ניסים צילצל לשימרון פרס, זה צילצל לשחל שאכן אישר שה"נאום חריף, פרס אישר את עיקרי הנאום ולא הסכים שניסים, נציג הליכוד בממשלה, ישיב במקומו של שחל. שחל התחיל לנאום, כמה סעי' רה ותיכון - גם הוא ליברל - אמר את המילה האחרונה: הישיבה סגורה!"

מסרה-השכל לדוברים: לא להיות כל"כ חרוצים.

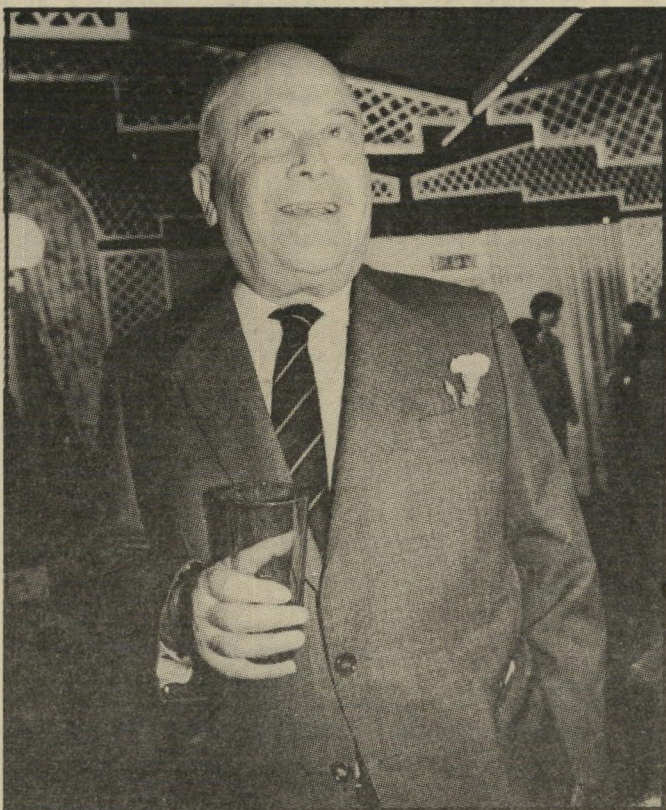
נה, זכו השותפים לקסטור ב"פרס, ואילו יוצרי ההצגה המתח"רה זכו בציון מיוחד לשבח.

■ השבוע הוענקו, זו השנה הרביעית, מילגות למוסיקאים מצטיינים. על שם השחקן המנוח אליהו גולדברג, העניק אותן בנו המפיק מיקי גולדברג, שהסביר מדוע נבחרו דווקא מילגות למוסיקאים להנציח את זכר אביו. "בעת התרוממות" רוח, וגם ברגעי שפל עמוק, מתנגנות מנגינות בליבי, מה חבל שבנעוריי לא למדתי לנגן

אילן שחורי

עיתונאי הארץ בן ה-32 נשא ביום הרביעי בערב לאשה את בחירת-ליבו, עדי נחום. במהלך החתונה המפוארת הפגין כשרון-ריקוד בלתי-מבוטל. אחרי הטנגו המסורתי עם כלתו, הוא הזמין לריקוד גם את ג'ואן אמיר, רעייתו של דובר משרד-האנרגיה, אבישי אמיר, ודוגמנית לעת-מצוא, בחתונה נכחו כמה שרים וחברי-כנסת. בין המקדימים לבוא היה העורך הוותיק של הארץ ובעליו, גרשום שוקן (למטה), ששבב באולם בחוסר-מנוחה מופגן.

צה לראות. מנהל התיאטרון שהפיק את המחזה, אגמזנט אלשנר, ביקר לפני שלושה חודשים בארץ, ראה שתי הצגות שביימה, המכשפה ומפי העם, התרשם והזמין אותה מייד. גיבור המחזה, שהוא פארווריה על ברודוויי ועל חוות-החיות של אורוויל, הוא חורזיר המנסה בכל כוחו למנוע את שילוחו לבית המיטבחים. הדרך "הברוקה": דיאטה.

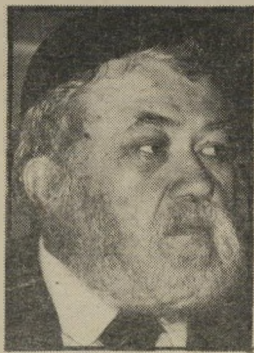
■ השחקן נתן דטנר חור, באופן זמני, לכור-מחצבתו -

על שום כלי, כדי שאוכל היום לשפוך את ליבי בנגינה" כתב השחקן המנוח ביומנו. לכן נבחרה דרך זו להנצחתו.

■ גם זה קשור לדיאטה: הי כימאית אתי רזניק חזרה השבוע מגרמניה ובמיוזותה הרבה קיטעי-עיתונות עם תיש"חות, ואפילו קלטת של תוכנית רדיו שהוקדשה לה, את היבול המפואר הזה הוא אספה בעיקר בות עבודתה שם, במשך שישה השבועות האחרונים, כשבנימה מחזמר לנוער בשם החזיר שר-

מרזים, מרזים!

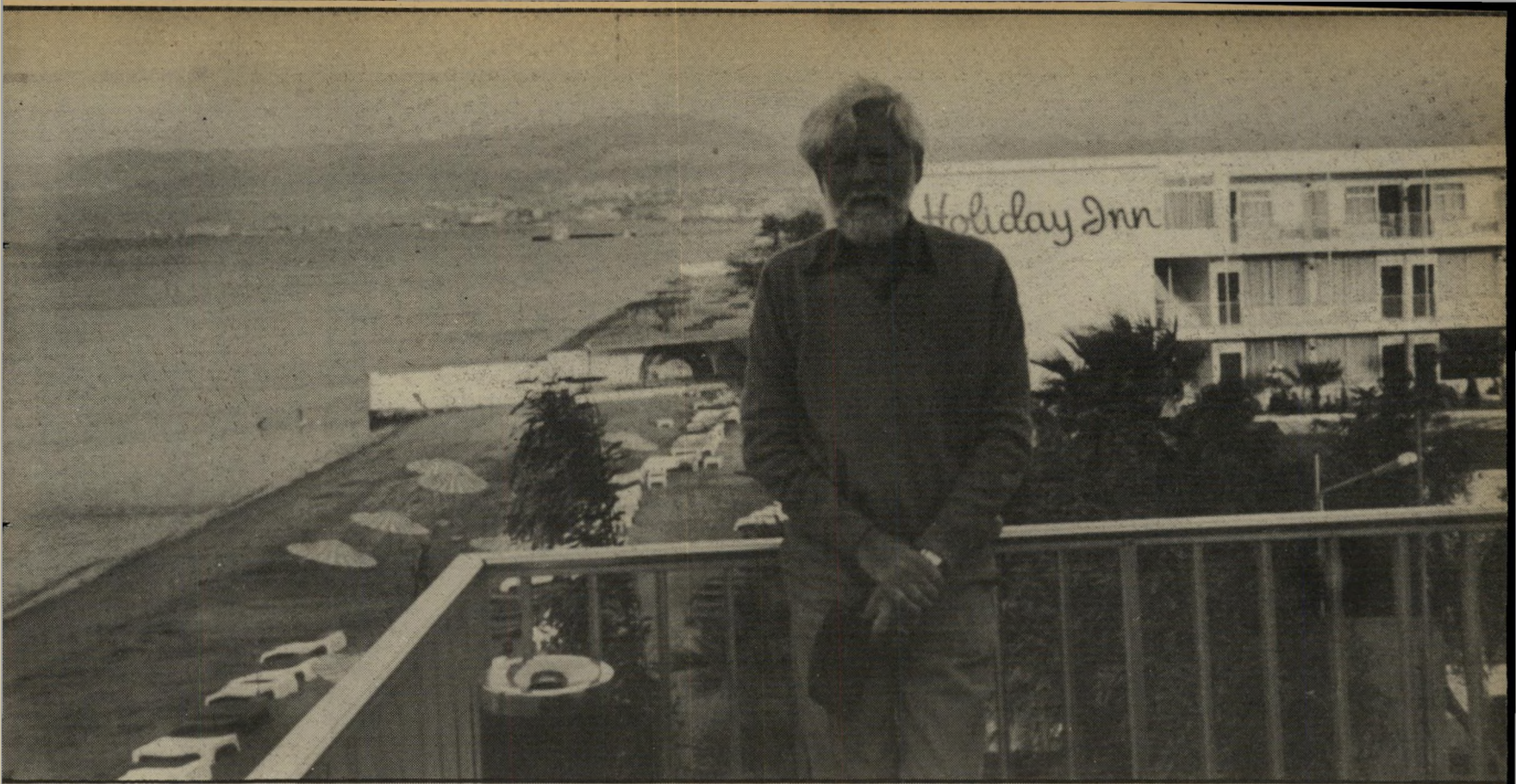
שפירא

800 קלוריות ליום

פרטים עדכניים על הדיאטה של המדינה: הרב אברהם שפירא הוריד כבר קילוגרמים תישעה ממישקלו ההתחלתי, שנשמר בסוד כמוס. נכון, שכמדובר בממדים שכאלה אין המיספרים מרשימים במיוחד, אולם יושבראש ועדת-הכספים של הכנסת נהנה להדגים, בימים אלה, כיצד מיכנסיו אדירי-המידות חגים מסביבו בחופשיות רבה ובדרך נס ממש אינם נופלים, וכיצד מקטורנו רפוי ביותר סביב גזרתו המצטמקת. אומנם, הוא יכול להרשות לעצמו מילתחה חדשה, אלא שיש ברצונו להפחית 20 קילוגרמים נוספים, ורק אז להתחתך ולהתגנדר כיאות. אחרי שבוע הצום המפורסם, שהרעיש את מזדבני-הכנסת, עבר שפירא לתפריט בן 800 קלוריות ליום, והוא מעריך שימשיך להפחית קילוגרם לשבוע. אין הוא עושה התעמלות, אך הוא פעיל די והותר. לדעתו, לעומת זאת הוא פתוח לכל עצה בנושא הפאוב, ומטה לה אוזן קשבת, במלוא הרצינות, לתשומת ליבם של כל בעלי דיאטות-הפלא למיניהן - הכתובת היא: ועדת-הכספים, כנסת-ישראל, ירושלים.

צורך גילום דמותו של הרון הספרדי המאוהב, אלמאוויה, כי קומדיה הספר מסיביליה. ■ דסנה ברק ■

יאטרון באר-שבע, התיאטרון במיסגרתו התגלה, דטנר הושי ל לבאר-שבע מתיאטרון הביי ה מקום-עבודתו הנוכח, לי-

היי דרומה, לעקבה!

על מידפסת מלוננו בעקבה הצטלם אורי אבנרי על רקע אילת. בעמודים אלה הוא מספר על שהותו בעיר הנמל הירדנית, שכל ישראלי חולם לבקר בה

הגבול הסעודי נמצא 22 קילומטרים מדרום לעקבה. לא העזתי להצטלם ליד נקודת הגבול ממש, מחשש לתגובה בלתי רצויה של השוטרים. הצילום נעשה יותר צפונה.

נועדה להובלת צליינים מודמשק למכה, ופוצצה כמה פעמים עליידי לורנס איש-ערב ולוחמיו של פייצל. אחייסכו של המלך חוסיין. אותו פייצל נפגש עם חיים וייצמן, המנהיג הציוני שנבחר ברבות הימים כנשיאה הראשון של מדינת-ישראל. גם פייצל עשה ברבות הימים חיל, ואחרי מלוכה קיצרתיימים בדמשק קיבל את כתר עיראק. הפגישה נערכה בעקבה, זמן-מה אחרי שפייצל ולורנס כבשו את העיר מידי התורכים. נחתם ביניהם הסכם. שלא יצא לפועל. ייתכן שאחרת היתה כיום אילת חלק מעקבה. לאורך הכביש יש כפרים של ברוכים — מיקבצים של בתי חימר ובטון, קטנים ופשוטים. דמויי-קופסות, בלי ירק ועצים. ללא רחובות. הם נראים

צורה מוזרה משלו. השונה מכל האחרים. כאילו עוצב בידי פסל בעל דמיון פרוץ. ומאחוריהם, ברקע, ריכסי ההרים המשתרעים מצפון לדרום. ומאחוריהם רכסים נוספים. השמש, שנשטה אל הרי הנגב שבמערב, העניקה לכל רכס צבע משלו — עושר עצום של גוונים שחורים, אפורים ואדומים. השמיים היו מכוסים בענני צמר-גפן כגוונים ורודים שונים, שביניהם כיצו השמיים הכחולים. תמונה מרהיבה, אולי יפה מדי. לצד הכביש הזה מתוחה המסילה המפורסמת. הרכבת החג'אזית שנבנתה על-ידי הגרמנים לפני מלחמת-העולם הראשונה, בשיא הברית בין גרמניה הקיסרית והממלכה העות'מאנית. היא

הנמל הדרומי, מרחק של 113 קילור מטרים.

נסענו באוטוסטראה המצויינת, המובילה מעמאן, דרך מען, לעקבה. אין זה כביש-הערבה הירדני, המקביל לכביש הישראלי, ושארין בו כמעט תחבורה. האוטוסטראה בת ארבעת המסלולים עוברת ברמה, בין ההרים. ואילו הרים מתוך הרמה השטוחה מזדקרים מאות סלעים, כל אחד בעל

עת החמה מעל להרים האדומים של עיר-המערות.

כדורגל במידבר

לא מצאתי מוניית. מכר חדש, מרריד ברווי בפטרה, סירר לי תחבורה חילופית: טנדר של קרוב מישפחה, שהתנרב להביא אותנו אל

מתי בשבת כבוקר, והסתכלתי מבעד לחלון.

לרגליי השתרעו המים הכחולים של המיפרץ. ומעבר למים, מראה שלא ייאמן: אילת.

אילת הישראלית. הנמל, בתי-המלון, הרחוב הראשי העולה מן הים מערבה — כפי שהם נראים מחלון של בית-מלון בעקבה. נסענו לעקבה מפטרה, לפני שקי-

הבנק הערבי משמאל: רחובי-החנויות העיקרי. בכניסה אליו: שערי-ניצחון אופייני שהוקם על-ידי הבנק הערבי המורכב משני דגלים וברכה למלך.

מרכז העיר הכיכר השקטה והנקיה אופיינית לעיר הדרומית, שבה הכל מצויינים לחוקי-התנועה בקפדנות. מימין: סניף

ליד בריכת המלון אקוה-מארינה. ברקע נראית העיר עקבה וההדים הסוגרים עליה ממזרח. זהו החוף הצפוני של המיפרץ. המוקדש לבתי-המלון לתיירים.

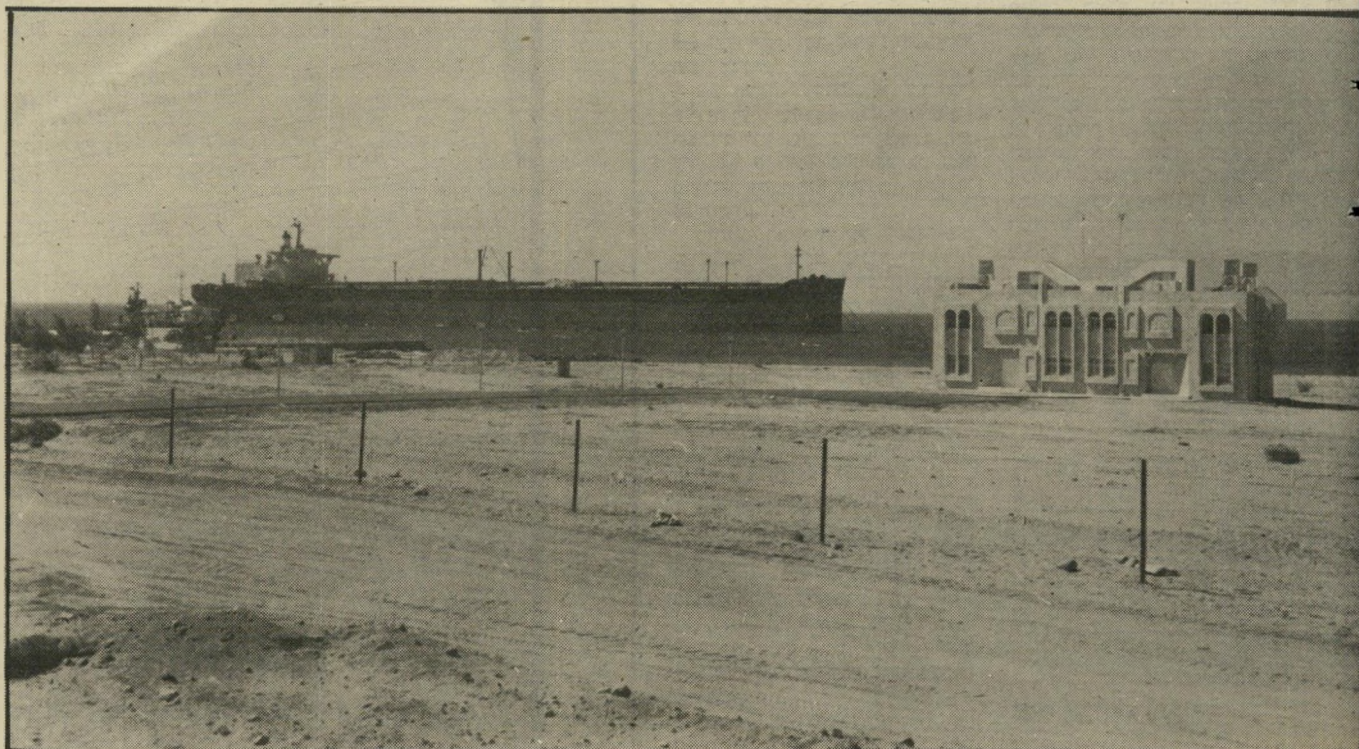
ומיתקנים לספורטאים. עליתי לחדר רי בקומה הרביעית, התקלחתי באופן יסודי מאוד (הייתי מכוסה באבק של פטרה), ושכבתי קצת לנוח. הפעלתי את מקלטי-הטלוויזיה, וזכיתי בהפתעה.

חווייה בטיילת

המקלט היה מכוון לטלוויזיה הישראלית. על המירקע הופיעה מהדורת מבט של ליל-שבת, ולפתע שמעתי את שמי. הקריין סיפר על גילוי עצמותיו של הרוג צה"ל. תורות למידע שמסרתי על ביקורי בבית-הקברות הצבאי בקאהיר. הרגשה מזוהה — לשכב במיטה בעקבה ולשמוע על עצמי בטלוויזיה הישראלית. הקריין בוודאי לא תיאר לעצמו היכן אני שומע את דבריו. אחרי החרשות בא הזמן לאכול. עוד חלום שעמד להתגשם — לאכול מאכלים בעקבה. כמה פעמים חשבתי על כך. כאשר ישבתי במיסערה באילת והסתכלתי לעבר האורות של עקבה? יחד עם אנה פונגר, העיתונאית הגרמניה מירושלים שנלוותה אלי כמסע זה, הלכתי ברגל לחפש מיסערה מתאימה. היה קריר מאוד בחוץ. רוח מן המיפרץ שטפה את הטיילת הארוכה שלאורך שפת-הים. לבסוף מצאנו את המקום המתאים. (המשך בעמך 16)

לחפוס שמש

אנא פונגר, העיתונאית מירושלים שנלוותה אליי במסע זה, מנצלת את שעות החום כדי להשתזף

לירדן. הנמל הגדול של עקבה. המשתרע לאורך 22 קילומטרים של חוף. מחולק לנמלי-מישנה. שכל אחד מהם מטפל בסוג מסוים של סחורה. מקום זה הוא בערך מול מלון סונסטרה של טאבה. הנראה משם בבירור.

הרומס-טוריה. עכשיו זהו נמל-האספקה היחידי של עיראק הלוחמת והנצורה. וגם של כוויית הסמוכה. האוניות חוששות להגיע אליה במימי המיפרץ הפרסי. הכל בא מעקבה, באוטו סטראה מודרנית זו. כביש חוצה-ירדן. יש מיכליות. יש מובילי-מכוניות. הגוררים טריילרים עמוסים בתריסר מכוניות-נוסעים. אך רוב המשאיות מכוסות, ואפשר רק לנחש מה בתוכן. פגזים? תותחים?

האפלה ירדה. הירח הבלוי את ההרים השחורים על גבי הרקיע הא-פוריכה. פה ושם ניצנצו האורות של כפר או עיירה. השלטים הורו בערבית ובאנגלית שאנחנו מתקרבים ליעדנו. מחסום אחרון. שוטר אריב הורה לי לצאת מהמכונית ולרשום את שמי בספר גדול. כתבתי באותיות-דפוס לטיניות: אורי אבנרי. השם העברי הראשון בספר זה.

כאילו פוזרו שם באקראי. באחד הכפרים נערך מישחק-כדורגל. כל כמה עשרות קילומטרים — תחנת מישטרה ומחסום. ביקורת רש-יונות ודרכונים. השוטרים חמורי-הסבר בורקים את הדרכון בקפדנות, ומח-זירים אותו בחיך ובכרכה. מדינה מסודרת, משוטרת היטב.

רחוב דיזנגוף לעיראק

הכביש הומה. הרבה זמן לפני שהתקרבו לעקבה, התחלתי לה-בין את תפקידה במציאות המרחבית.

ביום השישי אחרי-הצהריים, יום-המנוחה למוסלמים, דמה הכביש במיד-בר נידה זה לרחוב דיזנגוף. משאית נשקה משאית. שיירה ענקית מילאה את הכביש מעקבה עד עמאן, ומשם

עליה לעאליה

חברת-התעופה הירדנית הממלכתית. בטי-סה לעמאן. נמל-התעופה של עקבה נמצא מצפון לנמל-התעופה של אילת. וברור כי בין שני הנמלים יש תיאום.

המשכנו כמה קילומטרים, ואז נפתח הנוף לפנינו: המיפרץ החשוך, ים האורות המבהיקים של עקבה, ומעבר להם — אורות אילת. בתי-המלון של עקבה שוכנים לחוף הצפוני של המיפרץ, כמו רוב בתי-המלון של אילת. בחרנו במלון אקוה-מארינה — מלון בינוני, בעל בריכת שחיה

צפונה ומזרחה. בין משאית למשאית הפרידו בקושי 50 מטרים. אחרי זמן-מה למדתי להבחין בין לוחיות-הרישוי — לוחיות ירוקות של ירדן, לבנות של סעודיה, אדומות של כוויית. לוחיות של תורכיה, סוריה — ובעיקר של עיראק. פעם שירת נמל-עקבה את המרחב הטיבעי שלו — ירדן, צפון-סעודיה,

בדרך לסעודיה קטע מן החוף הדרומי של עקבה. הבניין המעניין שעל החוף הוא המכון הירדני לחקר הימים. בקירבת מקום עוגנת מיכלית גדולה. המעבירה נפט

היי דרומה, לעקבה!

(המשך מעמוד 15)

נסענו לאורך הים. המרחק מעקבה לגבול הוא 22 קילומטרים — ולכל האורך הזה ממשיך נמל עקבה. הוא צר וארוך, ומחולק לתריסר ממל"מישנה, אשר לכל אחד תפקיד משלו. יש נמל מיוחד לאשלג בטיפפות (לחב"ר-ההאשלג הירדנית יש במקום מופעל גדול לעיבוד אשלג מיסדהמלח). החור מרווער בצינור, מעל לכביש, ישר אל כסו האנוני.

גם בנמלים שוררים סדר מופתי ונקיון, שהתאימו לגרמניה. מרחוק, מעבר למיפץ, נראתה בבירור טאבה. יומיים לפניכן, בטיסה מאהיר לעמאן, ראיתי את האזור הזה מתחתיי, כמו על כףיד. וניתן היה לראות בבירור את המלון, את הכפר של נלסון ואת העצים, שעליהם מסתמכים הצדדים בוויכוח.

“למי אתה חושב שהיא שייכת, לישראל או למצריים?” שאלתי בתמימות את הנהג הירדני.

„היא שייכת למצריים!“ פסק בלי היסוס. הנהג, שגם הוא מאיוור פטרה, למד בבית־הספר התיכון של עקבה. האנגלית שלו טובה — ככלל דוברים בירדן אנגלית הרבה יותר טובה מזו השגורה בפי השייכה המקבילה במצרים.

האיש הצעיר עובר בשתי עבודות
— כמכונאי במפעל-האשלג וכנהג-

מיסעדה טובה, ובה חסילונים וסרטנים.
מסביבנו ישבו סועדים בניהם מקום:
פיטפטי איששו עם המלצרים כער-
בית, שתינו יין לטרון. חגגנו.
(ובכל ירדן היין "מקומ" בא מכר-
מיון ומלטרו. הנחשבות שתייה כשטח
ירדני כבוש. לכן הסחורה מותרת).
ארוחה טובה מאוד, יין, המישפחות
הערכיות מסביב, הרגמים של חוויה
אישיות — הייתי במצב רוח טוב
כאשר קמנו בחצות לחזור למלון. ואז
חיכתה לנו חוויה פחות נעימה.

הלכנו שוב בטיילת. מיהרנו בשל הקור. הרגשנו שמכונית עוקבת אחר רינו. חשבנו, כמובן, שזוהי מכונית המיטרה. המיטרה ידעה מי אני והיכן אני נמצא. אבל זאת לא היתה מכונית של המיטרה או שרות הביטוח. (בכל שדותי בת שיבעה ימים בדרך לא הבחנתי אף פעם אחת בפיקוח משרתי. הוא היה קיים, אך הוא היה דיסקרטי מאוד).

המכונית שעקבה אחרינו היתה מונית רגילה. אחרי שעשתה כמה סיבובים, היא עצרה במרחקמה לפנינו, מתחת לפנס. כשעברנו על פניה, ראינו שהנהג הפשיל את מיכנסיו ואונן. אנה פונגר נתקפה בהלם. החששו את צעדינו, אך הנהג לא היפה. הוא נסע בהילוך אחורי לירידנו, ואף נכנס אחרינו

עקבה, מראה ממערב
המעבורת מנואייבה החזירה את האחדות

מונית. המכונית שייכת לו. היא קטנה, אך מטופלת היטב. לדבריו היא שווה 3500 דולר — כ־14 אלף דולר. הוא בן 23, ושואל את אנה על הסיכויים להמשיך בלימודים בגרמניה.

בהמשך הדרך ראינו את המעבורת של נואיבה. וזה סיפיה יפה, גדולה מכפי שחשתי, ויש בה כניסה למ' בנות. לאחר מכן שמעתי שהיא עומדת לחולל מהפכה בעולם הערבי, מפני שהיא מחזירה לו את האחרות, שנותקה עלידי ישראל. מכונת כולה עתה לנסוע מקהיר לבגדאד. לרשעה או לאנקרה — ולמעשה גם מקאהיר אליו סלה ישראל כביש האכסטרטוריאלי ליד אילת, שיחבר את הכביש עוצמית הנבנה עתה עלידי המצרים עם הכביש הירדני היתה גם המעבורת הקרה מיתרת. כי הנגה הצטלמתי ליד הגבול, כי הנגה אמר שזה לא כדאי. אסור. אילו ירע שאני ישראלי, היה מתרגש כלפיי.

**הוד
מלכותו**

בעוד שאנא פונגער חזרה למלון כדי להתרחץ בבריכה ובים (השמש היתה חמה, ואפשר היה ללבוש בגדים) הלכתי לטפל ברשקול שלי. כערה, כשליב היה טוב עלי. שכחתי במיסעדה את רשם־הקול הקטן, שבו באנו נוהג להקליט את הרשמים שלי במסעות. בבוקר הלכתי למסעיה כדי לחפש אותה, ואמר לי שהמנהל איננו, ורק בצעהיים ניתן יהיה לדעת אם נמצא המכשיר. כשכחתי בצעהיים. אחרי הסיר, אמר לי המלצר שהוא לא נמצא. (המשך בעמוד 25)

למיגרשה חניה שלפני המלון. חששנו שמה ירדוף אחרינו אל תוך המלון עצמו. אולם הוא השמיץ קללה והסתלק. אנה המשיכה לשקשק.

הגבול הסעודי

ב בוקר הלכנו לסייר בעקבה.
במה היא רומה לאילת ובמה היא
שונה ממנה?

כמו אילת. עקבה היא עיר של תיירות ועיר של נמל. אלא שהיחס בין השתיים הוא הפוך. בעוד שאילת היא עיר של תיירות, שיש בה גם נמל מדולדל, עקבה היא עיר-נמל, שיש בה גם תיירות.

מיתקני התיירות של עקבה יפים ומושכים, אך אינם יכולים להתחרות באילת. אומנם, יש בתי־מלון נעימים, אך אין הם מגיעים לממדים של מלונות אילת. ואילו הנמל של עקבה הוא ענקי.

עיר-נמל אמורה להיות פרועה ומלוכלכת. מבחינה זו, עקבה היא הפתעה. העיר נקיה להפליא. במרכז כיכר קטנה, המוקפת בנקים וחנויות. הכל שקט ומסודר.

כמו בכל ירוך, התנועה ממושמעת מאוד. נהגיהמונית, שהתבקש עלידינו להביא אותנו לבנק ולהמתין כמה דקות בחוץ, עד שנחליף כסף, סירב בהחלט: אסור. הוא המשיך עד שמצא מקום-חניה מותר, ושם המתין.

החלק הזה של העיר דומה
לרמאללה או לבית'לחם. חוץ מהסדר
המופתי, כמוכן.
ביקשתי את הנהג להוביל אותנו אל
הגבול הסעודי. רציתי להצטלם בנקודת
דת'הגבול.

**אופקים
חדשים
לעסקים**

בנין המשרדים המפואר מעל השקם

ברח' אבן גבירול ברנל' אביב

בית ליוף
מוכן להשכרה

ניתן לבקר במקום בימים א"ה בשעות 8—16

לפנות למר אלי קליין בקומה 18 בבנין

טלפון : 03 253 203 (03)

למכירה גם קומות שלמות

כניסה מיוחדת

[illegible]

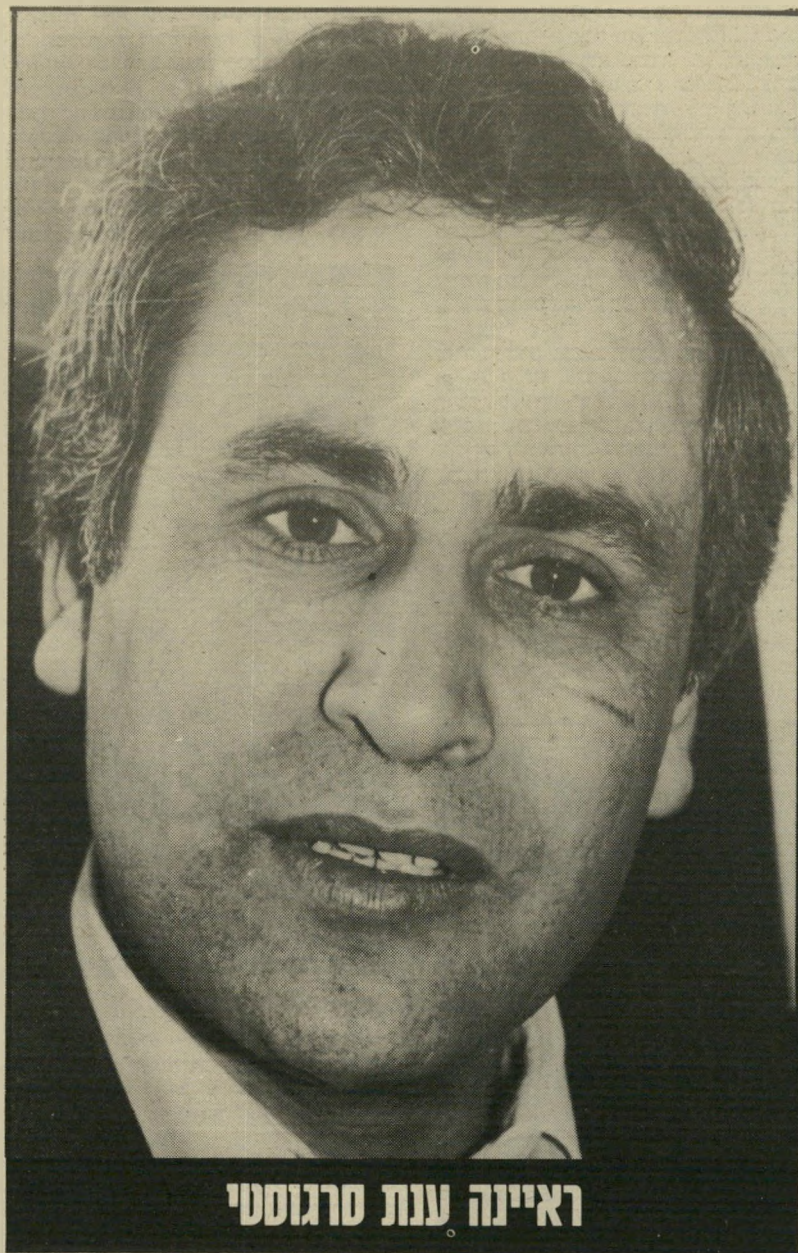
קבע את משרדך בבנין היפה ביותר בעיר

יש לכתוב על אהרן בן
מח. מרת צדכנות בנים

הנער מנשה קצב מספר על ילדותו הקשה במעברה, מיכאשו הראשון עם האשכנזים, דרכו רבתי-המכשולים אל המישרה הרמה, על ההתנחלויות לעומת ערי-הפיתוח ועל המצב בתנועת-החרות

"אשתי אומרת שהבית הוא בית המלון שלי — בא, אוכל, ישן. רק סופי-השבוע הם קודש למיטתה"

"אני זוכר שכל שלב היה קשה — למוס ארצה מכוס, לגור באוהל מתמוטט, לעזוב מיטתה"

ראינה ענת סרגוסטי

"היה לי קשה ללמוד בבאר-טוביה ולהתמודד על בחינות-הבגרות. היה לי קשה להיכנס לאוניברסיטה ולסיים"

"הייתי צריך להתגבר בדרך על יותר מיכשולים מאשר דן מרידור. אז מה?"

"הצעדים בני ערות, המיזרח, טעתי-מיכוח, לא ממציא את מלוא הכוונותיאל שלהם, וחפיקי לדאוג להם"

"כסטודנט בן 24 התמודדתי על ראשות-המועצה של קריית-מלאכי זכיתי. יש בכך העזה וחוצפה"

"אני לא נסיר

ולא אשכנדי!"

חזקה יותר וטובה יותר מן המשבר שאלי נקלעה בעיקבות הוועידה הפרועה. היה הרבה יותר קשה להפנות אותו לכיוון אישי, לספר את סיפורו הפרטי של משה קצב — משה שנולד בעיר קטנה באיראן. אז פרס. שעלה לארץ בגיל 5 (הוא עדיין זוכר היטב את הטיסה, אך אינו זוכר דבר מעיר הולדתו). שגר בתנאים-לא-תנאים באוהל רעוע במעברה בקריית-מלאכי, ושפילס את דרכו לאט. בקושי, אבל בהרבה כוונותיו. עד שהגיע והתיישב על כיסא של שר בממשלת-ישראל. והוא יושב

את משה קצב חייכו. כולם. ללא יוצא מן הכלל. אמרו שהוא איש סימפטי, שהוא נחמד, שהוא איש טוב. שאנהג בו בעדינות. משה קצב מחייך. גם כשהוא אומר דברים חמורים וקשים. גם כשהוא מספר על סבל וקושי. יש לו מבט טוב בעיניו הכהות. היה קל מאוד לשאול אותו שאלות פוליטיות על תנועת-החרות. היה קל מאוד לקבל ממנו תשובות של פוליטיקאי. המצליח לסגנן את דבריו כך שישמע טוב גם כשהוא אומר דברים בלתי-פופולאריים. היה קל מאוד לשמוע ממנו על תיקויות שחרות תצא

קטן. על קיר אחר תלויות תמונותיהם של הנשיא חיים הרצוג ושל ראשי-הממשלה לש- עבר מנחם בגין. בין שתי התמונות תלויה בתוך מיסגרת רפרודוקציה ממתכת של מגילת-העצמאות. את תמונתו התיקנית של ראשי-הממשלה הנוכחי אפשר לראות רק כאשר סוגרים את הדלת שבין חדרו של השר לבין חדר-הישיבות הצמוד ללישכה. שם תלויה, כך הוא אומר, גם תמונה של יצחק שמיר. אבל הדלת נותרת פתוחה. האנשים ששמעו כי אני הולכת לראיין

מיד בכניסה למישרד, מימין לדלת. יש מדף עץ ועליו מוצבת בצורה בולטת תמונה גדולה ממוסגרת מאחורי זכוכית. שבה נראה מנחם בגין המחבק חיבוק חם ואוהב את משה קצב. היום שר-העבודה והרווחה. מתחת לתמונה רשומה הקדשה בכתב ידו של בגין: "לידידי משה קצב, באהבה. מ. בגין". על הקיר שמול הדלת תלוי תצלום פנורמי גדול של ירושלים. בפניה. מאחורי שולחנו של השר קצב, מוצב על כן דגל-ישראל גדול. על השולחן מתנוסס, על כן קטן, דגל ישראל

(המשך מעמוד 17)

שם בזכות ולא בחסד.

רק אחרי שדחקתי אותו לפינה. רק אחרי שהתקשתי וחזרתי ושאלתי שוב שוב בנושאים החברתיים. נידנתי ורציתי לשמוע על השישים האישיים שלו. רק אז פתח צוהר קטן וסיפר שהיה לו קשה, שאולי היה צריך להתאמץ קצת יותר מדי מרידור. הח"כ בנו של ח"כ לשעבר אליהו מרידור המנוח. או מבני בגין. או מעוזי לנדאו — כולם בני-שם. כולם גדלו בתוך המישפחה הלוחמת. דרכם של אלה היתה סלולה כמעט מרגע היוולדם.

קצב אינו ממורמר. הוא אומר זאת שוב ושוב. תמיד עם חיוך. בהישירו מבט. בביטחון מלא.

כך. בביטחון מלא. התנהג גם כשעמד על הבימה מול אלפים צירים מתמרעים וצווחים של ועידת-תנועת-החרות וניווט אותם ביד רמה. הכל היו אז נדהמים מכוסר-המנהיגות שגילה. רבים היו בטוחים שמשנה קצב הוא רק בובה בידיהם של

המוזה הפועלית ואיש אינו מזכיר אותה עוד.

למרות זאת קשה לומר עליו שהוא ילד-שמות מפונק שאינו יודע עבודה מה היא. עד היום משמש אביו כשומר במפעל מרבק. המישפחה מתגוררת עדיין בקריית-מלאכי. שאינה בדיוק צפון תל-אביב. גילה. אשתו של קצב. עובדת חצי משרה. כדי שהמיש-פחה (לזוג חמישה ילדים) תוכל לגמור את החודש בכבוד.

השבוע התכנסו כמה ראשי ערי-פיתוח מן המערך לכינוס-מחאה. שבו דרשו להפנות את המשאבים הכלכליים מן ההתנחלויות לעריה-פיתוח. אנשי הליכוד לא היו שם. קצב מספר כי כבר לפני שלושה חודשים הניח על שולחן-הממשלה הצעה לסדר-היום בנושא סיווג מחדש של ערי-פיתוח והעברת משאבים לשם. הצעתו עדיין מעלה אבק על שולחן-הממשלה וטרם נידונה. הוא מוכן לומר. למרות העובדה שהוא איש-חרות. שיש התנחלויות בגדה הצריכות לבוא בסולם-העדיפויות אחרי

קצב עם בגין
חסרונו של בגין מורגש!

כמה מעריה-פיתוח. הנמצאות במשבר כלכלי. הוא חושב שהתוכנית שהניח על שולחן-הממשלה תוכל לפתור בעיות אלה באופן הצודק ביותר.

בינתיים. מלבד עבודתו השוטפת כשר-העבודה והרווחה. הוא עסוק ביותר בעניינים-המפלגתיים. שעדיין אינם יורדים מן הכותרות. הוא רץ משיבת-מזכירות לישיבת-מיס. משם לשיבת-משרה. ואין לדבר סוף.

ברכה. מזכירתו. נאלצת להתנצל ולדחות בשמו כל מיני הזמנות לאירועים ולחגיגות מישפחתיות. הזרומות בקצב בלתי-פוסק ללישכה בירושלים. משה קצב הוא. כנראה. אחד השרים היותר אהודים.

■ ■ ■

מה קורה עם המפלגה שלכם. היא מתפוררת?

נקווה שנצא מזה. עברנו וזועזוע רציני. מקווה שזה יהיה קתרוזי שיאפשר הורכבות. אני לא חושב שמה שקרה שם אופייני רק לחרות. זו בעיה חברתית כללית.

אתה מתכוון לאלימות?

אני מדבר על האירועים של פיצוץ הוועידה. גם על האלימות. הבעיה איננה ייחודית לתנועת החרות, אבל הנתונים הייחודיים לחרות החריפו אותה: חוסר היכולת של מנהיגים להעז לומר לציבור דברים בלתי-פופולאריים. ואז צפה ועולה בעיה של מנהיג שהוא מונגה.

עליירי הציבור?

כן. או לנו אם נתעלם מרחשי הציבור. אבל לא יתכן שתהיה רתיעה לומר מה שחושבים.

זה לא אופייני רק לחרות. אפשר לראות את זה גם בכנסת. כש"כ"ים לא מעזים לומר את מה שהם חושבים. כי הם רוצים להיות פופולאריים. שרים. למשל. נותנים יד להחלטה ואחר-כך מופיעים בציבור נגד ההחלטה. כדי להיראות יפים. אני אומר שוב. זה לא ייחודי לתנועת

החרות. הנתונים הייחודיים לתנועה החריפו את הבעיה.

מה הם הנתונים האלה?

זו ועידה ראשונה שנערכת כשרמות נערצת. אחובה ומקובלת. לא לוקחת בה חלק פעיל ומפסיקה באופן פיתאומי את הפעילות שלה ללא שום שלב של הכנה.

יש הטוענים כי דווקא נוכחותו של בגין בעבר מנעה מאנשים לחשוב באי-זו דרך הם הולכים, כי הם היו מקבלים את דבריו והולכים אחריו בצורה עיוורית.

אני יתייב אענה על כך. בשנים האחרונות. מכל מיני סיבות — חלק מהן מוצדקות. חלק מהן נבעו מחשש — לא מוצדק — לא קויימה הוועידה. האירועים הפעם לא הפתיעו. בחודשים האחרונים האירועים החמירו. היו התבטאויות חריפות. היו כינוסים. המצב נעשה גרוע. במשך שלושת ימי הוועידה לא הצלחתי אפילו להפגיש את כל השרים כדי לפתור בעיות. וזה חמור. ביומיים הראשונים של הוועידה לא נבחרו מרבית נושאי התפקידים. זה רק יכול להחמיש את הבעיה שאיננה ייחודית לחרות — יש עייפות מצטברת. וכל הפרשנויות כאילו הדברים נובעים מן הנושא העדתי אינם נכונות.

ועכשיו לעניין בגין ותפקידו המיוחד: יש יתרון וחסרון למנהיג דומיננטי. נערץ ומקובל. אני לא שותף לאלה הגורסים כמו שאמרת. אני חושב שבגין היה דמוקרט גם בהיותו מנהיג. אסור לשכוח שב-1971 המפלגה הראשונה שעשתה שינויים דרמטיים בהליכי בחירת המועמדים לכנסת היתה תנועת החרות.

ב-1977 שליש מחבריה-כנסת התחלפו. בכנסת ה-10 היו שינויים. וגם בכנסת הנוכחית. ואת השינויים האלה לא קבעה ועדת-מינויים כמו במפלגות אחרות. אלא בחירות דמוקרטיות.

אמרו עוד. שבתקופתו של בגין כל התפקידים בהנהגת התנועה, מלבד הוירי, היו חסרי תוכן.

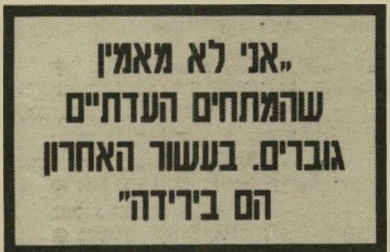
באותו לילה אחרון סוער של הוועידה. שמיר אמר שגם אילו בגין היה נוכח באולם הוא לא היה

מתחים בין הנסיכים. הבני-שם. לבין החרשים. שרובם בני עדות-המזרח?

אבא שלי הוא שומר במרבק עד היום. אני לא נסיר ואני גם לא ממוצא אשכנזי. ואני לא היחיד. גם מאיר שיטריט לא ממוצא אשכנזי. וגם מיכאל רצון. יו"ר צעירי חרות. ועוד צעירים.

ברשימת הליכוד לכנסת הנוכחית נבחרו יותר מעשרה ח"כים בני פחות מ-40. מהמערך נבחר רק אחד.

מה שמאחד את כולנו זו הדרך. והעתיד הפוי לייטי הוא של תנועת-החרות. לא של המערך.

המערך מנהל מאבק נגד הטלת מיסוי על קיצבות-זיקנה של פנסיונרים עשירים משיקולים אלקטוראליים. והדור הצעיר נמצא בתנועת החרות. חרות פתחה את שורותיה יותר מכל מפלגה אחרת. בכל כנסת מתחלפים בערך 80 אחוז מהח"כים של חרות.

ובכל זאת, היית צריך לעבוד קשה יותר מדי מרידור כדי להגיע לתפקידך ולמעמדך.

על מה אני צריך להתלונן? אני שר בממשלה. לא? כולנו — רוני מילוא. דן מרידור — מאתו הדור.

אבל אתה עבדת קשה, ולזה זה בא בקלות.

אני מודה. אז מה?
אתה לא חושב שהשתמשו בך כשהגישו את מועמדותך להיות יו"ר הנשיאות?

קצב עם קיסר ופרס

כילד לא חלמתי להיות פוליטיקאי. חלמתי להיות בעל-חנות!

אם הקו שלך נכון. אז לוי ושרון השתמשו באליהו כדאליישר.

אולי?

ספרדים ציכים להצביע עבור מישור. נניח שהצביעו עבור נדאליישר. אז יאמרו שזה מפני שהוא הלך עם לוי? אם הצביעו בשבילי. היו אומרים כי בגלל משה קצב? אני לא חושב שזה נכון. לא השתמשו בי. קיבלתי החלטות לפי מיטב הכרתי. ולא אצטער עליהם.

ברור שאחרי שנבחרת. פעלת כמיטב יכולתך. אני שואלת על שלב המועמדות. אם זה לא היה ניצול.

שרון ולוי במשך שבוע הודיעו שהם תומכים ביוסר ארירור כמועמד ליו"ר הנשיאות. אני. ביום השני בבוקר. כשראיתי שלוי ושרון מתנגדים למועמדות שלי. טלפנתי לשמיר הביתה. אמרתי שיו"ר הנשיאות צריך להיות מועמד מוסכם. ביקשתי שהוא יעשה מאמץ. הוא שאל את מי אני מציע. לא היתה פה קפריזה אישית שלי. הצעתי ששמיר יוותר לטובת יורם ארירור. כי הוא מוסכם על שרון ולוי. או לפחות שיתפשרו על אליעזר שוסטק. שמיר ביקש זמן לחשוב.

באותו בוקר שוב הפעלתי לחץ. ואז הודעתי שאני מסיר את מועמדותי. אחרי לחצים שמיר הסכים. אבל בסוף לוי נסוג. זו הוכחה שלא היתה

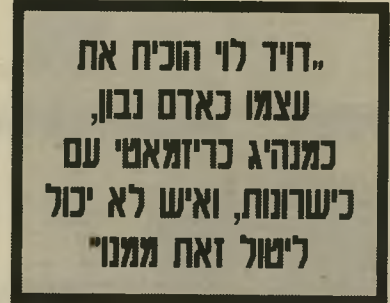
מצליח להשתלט על הצירים. חסרונו של בגין מורגש. ואני אומר זאת בצער. אני מצטער שהוא לא לקח חלק באירועים.

בסיקור הוועידה בעיתונות הור-גש העניין העדתי.

אני לא מאמין שהמתחים העדתיים גוברים. הם בירידה בעשור האחרון. בני עדות-המזרח. בעשר השנים האחרונות. הרגישו השיויון בחברה. הם הרגישו שהם חלק אינטגרלי של החברה הישראלית. שהם יכולים להשפיע על מיכנה השלטון. תהליך הדמוקרטיזציה בין בני עדות המזרח מעמיק יותר. אני חושב שלאירועים בתנועת החרות לא היה קשר לעניין העדתי. המתחים החברתיים בארץ נובעים ממתחים פוליטיים. לא עדתיים. לצערי. אחת הציפיות מממשלת-האחרות היתה שהיא תוריד מתחים חברתיים בעיקבות הורדת המתחים הפוליטיים. וזה לא קרה. ואני מאשים בכך את המערך. לא עבר שבוע שבו אי-שמיר לא תקף את הליכוד. ולדעתי. ראשיה-הממשלה שימעון פרס החמיץ הודמנותיו. הוא יכול היה להגביר את האחדות בעם כדי להוריד מתחים חברתיים ופוליטיים. ואז היה נכנס להיסטוריה.

■ ■ ■

אתה לא חושב שבוועידה היו

ללא עניבה. שפניו פני ילד כמעט. שהוא מסוגל לומר דברים תקיפים והחלטיים. אבל הוא מצליח להוכיח את עצמו. קצב הנמרץ והצעיר. היום בן 40. הוא השר היוקא של ממשלת האחדות הענקית. כשמונה לתפקידו היה מלא ברעיונות. חלקם נראים היום יותר כגימיק תיקשורתי שנומו עם הזמן. כמו החלטות לעבוד יום בכל חודש בכל מיני מיפועלים. היוזמה החזיקה מעמד במשך תקופה קצרה בלבד. שבה עיטרו תמונותיו של השר. כשהוא עובד עובדת כפיים. שחורה. את העמודים הראשונים של העיתונים. אחרי-כך נדחקה

נועם, ישראל, משה, גילה, דגנית ואריאל קצב
אין לי שום מרירות בגלל הדרך הקשה שעברתי

לי אמביציה להיבחר לתפקיד. שתי העובדות מערערות ומזימות את הטענה שלך.

● **ככל האירועים הקשורים לוועידה אתה לא רואה שום אלמנט ערתי? גם לא בהתקפות הפרטיות שיש בימים האחרונים על דוד לוי?**

אוי ואבוי למי שאומר שאלה דברים עדתיים. רק אדם שאין לו תבונה יכול לדבר כך. לוי הוכיח את עצמו כאדם גבוה. כמנהיג כריסמטי עם כישרונות, ואיש לא יכול ליטול זאת ממנו. אבל אוי ואבוי אם אחרי כל ביקורת ציבורית ניאחז בנימוקים שהדברים נובעים מרקע עדתי.

● **ואני בכל זאת שואלת — אתה לא רואה הברל בדרך שאתה עוברת וברוך שדן מרדור, למשל, עבר?**

יש הברל גדול מאוד. אני הייתי צריך להתגבר על יותר מיכשולים. אז מה?

● **אין כך שום מרירות?**

במלוא הכנות — לא!

● **משום שעכשיו אתה יושב על כיסא של שר?**

מעולם לא היתה בי מרירות. ידעתי שצריך להיאבק, היה קשה, להיכנס לאוניברסיטה היה קשה. אני זוכר את הטיסה מפרס לארץ. כל שלב היה קשה.

● **באיזה גיל היית כשעלייתם לארץ?**

בגיל 5. כל שלב היה קשה. לגור במעברה, באוהל מתמוטט, היה קשה, אחר כך לקחו אותי, ילד קטן, לכפר ביל"ו, ואני התגעגעתי להורים. את חושבת שזה היה קל? והחורף הקשה של שנת 1951, כשהגענו הנה, גם הוא לא היה קל. את חושבת שגששתי בי מרירות, או מישקעים של מרירות, או טינה? זו לא היתה אפליה מכוונת של המערך, המערך טעה.

● **כך אתה פותר את הבעיה — טעות אנוש?**

אלה לא היו טעויות מכוונות. אבל אחר כך, כל שלב שעברתי, ללמוד בבאר טוביה ולהתמודד דרך נבחינות הבגרות, היה לי קשה מאוד. רציתי להיות עיתונאי, היה לי קשה להיכנס לידעיות אחרונות. אבל נכנסתי.

היה לי מאוד קשה להכנס לאוניברסיטה, ללמוד את לימודי הכלכלה. מה את חושבת, שלא היו ריגעי ייאוש? היו.

● **אתה לא חושב שהמיוכשולים שעמדו בדרךך היו תוצאה של תנאים חברתיים ושל אפליה?**

התנאים החברתיים הקשו, והתפקיד שלנו היום, כאנשי ציבור, לסלק את כל התנאים הסביבתיים החברתיים, המקשים על הצעירים למצוא את מלא הפוטנציאל הטמון בהם. זו חובתנו וזה מה שצריך לעשות. הצעירים בני עדות המזרח, טעוניהם, לא ממצים את מלאו הפוטנציאל. זה תפקידי, לדאוג להם.

● **אתה חושב שאילו היית אשכנזי היית מגיע לאותו המקום?**

אולי לא, אם אהיה שחיגתי לאן שהיגעת בגלל מוצאי.

● **אולי כלפי עצמך התאמצת יותר, כדי להוכיח שגם אתה יכול?**

זה ניתוח פסיכולוגי של ילד שגדל במעברה. אני לא נכנס לניתוח הגורמים מדוע היתה לי אמביציה חזקה ורצון חזק, כסטודנט בן 24 התמודדתי על ראשות המועצה וזכיתי, יש בכך

כבתיים שלהם, התיידדתי איתם. הפעם הראשונה שבאתי איתם במגע צמוד היתה בתקופת התיכון, ואני חושב שבתקופה שלי, כל מי שגדל בקריית מלאכי סבל בדיוק מאותם תנאים חברתיים קשים.

● **היו אשכנזים בקריית מלאכי?**

לא, אבי היה שרת בבית ספר.

„אני חושב שלאידועים בתנועת החרות לא היה שום קשר לעניין העדתי“

● **או כשראית את בנייה טובים קינאת בהם?**

אם פרצתי, אני חייב את ההצלחה הפוליטית למשהו. אני מייחס את הדברים למה שקרה לי בתקופת הנעורים הקשה — החיים, השקפת העולם, הכל התבסס אז. זו היתה תקופה שעברתי התפתחות, רכשתי ביטחון עצמי והרחבת את האופקים שלי. בעיקר בתקופת הלימודים בכך שמן.

● **באיזה שלב נכנסת לפוליטיקה?**

בתקופת הלימודים התחלתי להודות עם חרו.

● **אבל בתקופה ההיא כולם היו מפא"י?**

הוריי הצביעו מפא"י, כולם היו מפא"י.

● **אז איך ידעת על חרות?**

בשנות ה-60 בגין ובנגוריון היו בשיא כוחם. המציאות החברתית היתה עגומה. בתקופת הלימודים בתיכון כל נער מתחיל להתעניין בפוליטיקה. אני התחלתי להתעניין בתקופת המחנות, הטרידה אותי מאוד הדרך שבה הסוכי נות היהודית וההגנה פעלו בתקופת המנדט, וככל שלמדתי יותר על התקופה היהודית יותר ויותר עם אצל.

שני אנשים שהנהיגו את המחנות בתקופת המחנות, בגין ובנגוריון, היו אז על הבימה הפוליטית, היה קשר מידי עם האנשים שקראתי ולמדתי עליהם, ואני הודיתי עם בגין. הכל הציק לי — אלטלנה, הסוון, אמרתי אז שהאשמים בסוון ובנגוריון אלטלנה הם גם האשמים במציאות החברתית — אלה אותם האנשים. וכך התחלתי להיות מעורב בפוליטיקה.

● **אחרי הצבא היה לך ברור שתחזור לקריית מלאכי?**

כן. כשהייתי סטודנט, נבחרתי כראש המועצה הצעיר ביותר בארץ. זה היה ב-1969. הפסדתי אז שנת לימודים באוניברסיטה. שימשתי ראש מועצה במשך שש שנים.

● **כשטסת לארץ מפרס, בגיל 5,**

חלמת שתהיה פוליטיקאי, היו לך אמר ביציות?

לא יודע, לא חלמתי, בשום אופן לא.

● **מה רצית להיות?**

בעל חנות. זה כשהייתי ילד קטן מאוד, בכיתה אלה, או בית. יותר מאוחר חלמתי על עיתונות וגם עסקתי בזה במשך תקופה מסוימת. זו היתה חוויה.

גם כשסיימתי את השרות הצבאי וגם כשסיימתי את בחינות הבגרות, לא האמנתי שאלך לאוניברסיטה.

● **לא האמנת שאתה יכול?**

היתה לי רתיעה. נרשמתי לחוג להיסטוריה בלבר, שוב מתוך אותה רתיעה, לא העזתי לקחת חוג אחר. רציתי ללמוד באוניברסיטה וזה ענייני אותי, כשטעמתי את הטעם, ראיתי שאני יכול ונרשמתי גם לכלכלה וסיימתי את הלימודים בשנתיים. למרות זאת, היו הרבה ריגעי ייאוש. אז כבר הייתי נשוי עם ילד ופוליטיקאי צעיר.

● **גרת בירושלים?**

לא, נסעתי כל יום הביתה ונבחרה.

● **גם היום אתה לא מספיק להיות הרבה בבית.**

זו באמת בעיה. בשבועות האחרונים התחלתי לשמוע ביקורת מהילדים. הם מתלוננים שלא רואים אותי מספיק, וזה מציק לי.

● **מה אתה מתכוון לעשות?**

אני אחשוב על זה. אני אומנם ישן כל יום בבית, אבל אשתי אומרת שזה בית המלוך שלי — בא, אוכל וישן. את סופיה שובע אני מקדיש למיטפחה. אני לא נוסע בשבת.

● **מאז שאתה שר אתה שומר שבת?**

לא, זה ענייני של תפיסת עולם. אשתי דתית, ועם הזמן התחלתי לשמור יותר ויותר, אז בשבתות אני בבית ואי אפשר לצאת לטייל עם המיטפחה. אבל באים אנשים ואתה מאבד את העצמאות. אבל אני לא מתלונן, אני בחרתי את זה.

● **השבוע היה כינוס מחאה של ראשי ערייהפיתוח, ואנשי הליכוד לא השתתפו.**

הדבר הזה הוא לא ענייני פוליטי בין המערך לליכוד. בניגוד לרעתי, הממשלה, מסיבות פוליטיות חסרות הגיון, לא בחרה ועדת שרים לנושא ערייהפיתוח. אני הגשתי תוכנית לממשלה והיא מתעכבת כבר כמה חודשים על שולחן הממשלה.

● **אתה לא חושב שיש ממש ברברים שאמרו, כשטענו שהממשלה צריכה להפנות את המשאבים מההתנחלויות לעיריות הפיתוח?**

אני מציע תוכנית לסיווג מחדש של ערי הפיתוח. אני חושב שיש להם פוטנציאל ושלומי צריכות לקבל עדיפות על פני אריאל.

● **אתה אומר את זה גם לחברים שלך בחרות?**

לצורכי ניגוח פוליטי. אני מאמין שצריך לעשות סיווג מחודש של ערי הפיתוח.

● **ובכל זאת, חלק מההתנחלויות עומדות ריקות.**

אני צריך לשאול שאלה דומה ביחס לאף-15 ואף-16 מעלהאפרים. למשל, צריך לקבל עדיפות לגבי קריית מלאכי.

● **אתה תגיד את הדברים גם לתושבי קריית מלאכי?**

אני אומר את הדברים לעיתונאים, זו לא שיחה בארבע עיניים. כפי שאמרתי שצריך לתת עדיפות לקריית מלאכי על פני אריאל.

● **אתה חושב שזה בסדר שראשי ערייהפיתוח מן הליכוד לא השתתפו בכינוס המחאה השבועי?**

כנראה שהכוונה היתה פוליטית ולא עניינית.

● **בקריית מלאכי אין התמרמרות?**

לא, וגם אם יש, זה ענייני סובייקטיבי. צריך להתייחס לשיטחי יהודה ושומרון כמו אל כל חלק אחר של מדינת ישראל. יש לשטחים חשיבות לאומית, ביטחונית וגם חברתית, וכמו שלא צריך להיות ממורמרים מדוע רוכשים מטוסי אף-15, וזה עולה עשרות מיליוני דולר. רים, בוודאי לא צריך להתמרמר על כך שמי ספקים מגורים למתיישבי יהודה ושומרון.

לעומת זאת, אני חושב שיישובים בעומק שיטחי יהודה ושומרון צריכים לקבל עדיפות על פני קריית מלאכי ועפולה.

● **ביקרת פעם בהתנחלויות האלה בשטחים הכבושים, ראית איזו תשתית, איזה מובני ציבור ומערכות תאורה בנו שם? השווית עם עיריית פיתוח?**

אין השקעות של מותרות ביהודה ושומרון, אין בנייה פאר, בריכות שחייה והיכלי תרבות. הממש" לה משקיעה מכיוון שהיא חייבת לשרת את האוכלוסיה, חייבים לתת מגורים. חייבים לפעול בכיוון היעד, שבסופו של דבר השטחים יהיו חלק בלתי נפרד מהמדינה. ביום מן הימים, אני מאמין, צריך יהיה להחיל את ריבונות ישראל על יהודה ושומרון.

המדינה חייבת לתת לתושבים גניילדים, מירפאות, תשתית כבישים, תשתית טלפונים. גם הצרכים הביטחוניים מחייבים, גם בלבנון השקענו. לא? חלק מההשקעות הן צרכים אובייקטיביים, חלק נובע מצרכים ביטחוניים, אילו היו משקיעים בבריכות שחייה, אולי הביקורת היתה מוצדקת. כאן הביקורת היא רק

● **הוריי הצביעו מפא"י, כולם היו מפא"י. אני הודיתי עם חרות עוד בתיכון“**

לצורכי ניגוח פוליטי. אני מאמין שצריך לעשות סיווג מחודש של ערי הפיתוח.

● **ובכל זאת, חלק מההתנחלויות עומדות ריקות.**

אני צריך לשאול שאלה דומה ביחס לאף-15 ואף-16 מעלהאפרים. למשל, צריך לקבל עדיפות לגבי קריית מלאכי.

● **אתה תגיד את הדברים גם לתושבי קריית מלאכי?**

אני אומר את הדברים לעיתונאים, זו לא שיחה בארבע עיניים. כפי שאמרתי שצריך לתת עדיפות לקריית מלאכי על פני אריאל.

● **אתה חושב שזה בסדר שראשי ערייהפיתוח מן הליכוד לא השתתפו בכינוס המחאה השבועי?**

כנראה שהכוונה היתה פוליטית ולא עניינית.

● **בקריית מלאכי אין התמרמרות?**

לא, וגם אם יש, זה ענייני סובייקטיבי. צריך להתייחס לשיטחי יהודה ושומרון כמו אל כל חלק אחר של מדינת ישראל. יש לשטחים חשיבות לאומית, ביטחונית וגם חברתית, וכמו שלא צריך להיות ממורמרים מדוע רוכשים מטוסי אף-15, וזה עולה עשרות מיליוני דולר. רים, בוודאי לא צריך להתמרמר על כך שמי ספקים מגורים למתיישבי יהודה ושומרון.

„אני מציע תוכנית לסיווג מחדש של ערי הפיתוח. אני חושב שיש להם פוטנציאל ושלומי צריכות לקבל עדיפות על פני אריאל“

העזה וחוצפה. מה גרס לי לעשות את הדברים? המציאות החברתית או המעברה שבה גדלתי.

● **אתה לא מריר על המדינה?**

לא, ממש לא.

● **איך זה יכול להיות?**

עובדה.

● **למה, אם כך, הגעת לתנועת החרות?**

האמנתי בתנועת החרות.

● **בגיל צעיר?**

בתיכון עברתי לבאר טוביה, קודם למדתי בפנימיית כושמן, כשבאתי לבאר טוביה, לתיכון, זו היתה הפעם הראשונה שראיתי חברה עשירה, שראיתי מקורב בנייטובים, ביקרתי

חדש

רסס ונגב - תוך 15 דקות היא מבריקה.

"טרטל וקס" החברה המובילה
בפיתוח מוצרים לטיפוח הרכב
גאה להציג מוצר חדשני: וקס
בן-רגע! MINUTE WAX
ללא מאמץ ותוך כמה דקות
מכוניתך מוגנת ומבריקה.
וקס בן רגע נועד למכונית שצבעה
מטופל ושמור - וכמובן למכונית
חדשה הזקוקה להגנה מיידית מפני
פגעי האקלים.

וקס בן רגע מכיל נוסחא חדשנית
המעניקה למכוניתך שכבת מגן
וברק נפלא.
טרטל אותה ותוך מספר דקות
תהנה מהתוצאה.

בסדרת בן רגע ניתן להשיג גם וקס
בן רגע לצבע מטלי, METALLIC
WAX ושמפו בן רגע - ZIP WAX
לרחצה מושלמת.

טרטל את מכוניתך בוקס בן רגע

פרנקו & דן

להשיג ברשתות השיווק, בתחנות הדלק ובחנויות המובחרות לאביזרי רכב.
יבואן בלעדי: מ.ש.ב בע"מ, בית אלפא 15 ת"א. טל. 03-338711-4

turtle wax **טרטל וקס**

סדרת מוצרים לטיפוח הרכב

זהו הדירוג

בסולם הזאטוטים

וכך חוגגים יום-הולדת של חבר

זלמן שושי הקוקסינל שהפך בחודשים האחרונים כוכב במופע זוגות זוגות. כמתראיין המספר על עצמו/ה ועיסוקו/ה בזנות. הוא/היא רקד/ה בביגדי-אשה, באימור מלא, כל הערב.

35 שנה

הוא זוהר

וזוהר

הגברת הראשונה של תל-ברור, זלמן-שושי וינדר, היה/תה שם, היתה כמובן **פנינה רוזנבלום** וידידה **יובל לוי**, היה הזמר דורון מזר וכל צוות-הליווי שלה: היתה ניצה שוחט, מעצבת האופנה; אילי גורליצקי ועדה ספיר. היו עוד המון שחקנים, זמרים, דוגמנים ודוגמניות, ושאר מבלי-עולם. ידידיו הרבים של הזמר **יזהר כהן**, שהצטופפו ביום החמישי האחרון בקולנוע דן בתל-אביב כדי לחוג את יום הולדתו ה-35.

מתגברים ומתנדרבות מחבריו האמינים הופיעו במשך הערב בתוכנית אמינות קלילה ומבדרת. בהנחייתו של דודו דותן.

פנינה רוזנבלום נתנה קטע-שירה. האחיות סלים מלונדון הופיעו במחול היתולי, ומאיר זמיר חיקה את הזמרת דיוויין. דבי גולדמן ולקתה רקדו ריקודי-בטן, ולסיום הופיעו הוריו של יזהר — סולימין הגדול ואשתו שרה.

ברברה רקדנית המשתפת נחשים בהופעת תיה, בחברת המהנדס נתי עמיר.

גדול, עליו ישבה רקדנית-הבטן דבי גולדמן. דבי, ילידת ארצות-הברית, רוקדת זה שנים רבות. בתצלום מימין: הדוגמנית קלרה רון, לה מלאו, אותו יום, 24.

דבי גולדמן מרצה לבימה באופן מקורי: מתוך הקהל עלו ארבעה גב-רים לבושים בגד תורכי מסורתי, שנשאו בידיהם מגש

יזהר כהן עלה לבימה וכיב לחוג את יום-הולדתו. כל האמנים שהופיעו עשו זאת

שרי צור־אל הידועה כקיפי מהטלוויזיה, יכלה לסכם בסיפוק את השבוע שבו זכתה בכרטיס־טיסה לברגן שבנורווגיה, אחרי שהשיר אותו שרה יחד עם מוטי גלעדי ניצח בתחרות הקדם־אירוויזיון. בין המפרגנים לה היתה ידידתה הזמרת ורדינה. אחותם של חופני ויזהר כהן.

שמואליק בורשטיין המפיק, עם אייל גפן, שחקן ומימין: בילי הפסי, הלא הוא כריס מתהילה, בחברת שרי צור־אל.

מי לא מעריך את התהילה?

למסיבת־האמנים המשתתפים במופע טלפורים, שנערכה במלון הילטון בתל־אביב, באו אנשי־הצוות והעיתור נאים בחברת ילדיהם. הילדים באו מצויידים בעטים, בגלויות ובעטיפות תקליטים.

הסיבה להתרגשות היתה הופעתם של זמרי הסדרה הטלוויזיונית קיד וידיאו, ושל **בילי הפסי**, רקדן ושחקן קן המגלם את דמותו של כריס בסדרת־הטלוויזיה תהילה.

הואטוטים הקיפו את הכוכבים תר צרת חוץ מכל עבר, ולא הירפו עד שזכו בחתימות־ידם של האלילים על החפצי צים שהכינו במיוחד לצורך זה. בקיאו תם של הילדים בפרטי־הפרטים של הסדרות ובשמות הכוכבים העידה על הפופולאריות הרבה של התוכניות.

כוכבים ישראלים שהיו במקום, כמו **גדי גוב**, **אייל גפן** ו**שרי צור־אל** (היא קיפי), נותרו חסרי־תעסוקה. לחי תימותיהם לא נמצאו דורשים, והם היו פנויים לשיחות ולגיחות לעבר מגשר המזון והשתיה. שרי צור־אל היתה נרגשת ומאושרת: היא זכתה להתעניינות מיוחדת מצד הצלמים, ולברכות ואדי חולי הצלחה מחבריה למופע.

בילי הפסי, המגלם את כריס, הוא בחור שרירי וחטוב, שמלבד הריקוד עוסק גם בג'ודו ובקראטה. הוא בא לישראל בחברת הוריו, שישבו בצד והתבוננו בהנאה גלויה בעדת המעריצים שהקיפה את בנם.

דיוויין הישראלי הוא מאיר זמיר, שחי באילת, והמופע במועדונים ובבתי־המלון בעיר הדרומית בחיקויים של הזמר הבריטי דיוויין. הוא בא למונה במיוחד כדי להופיע ביום־הולדתו של חברו מימים ימימה, יזהר כהן.

האחיות סלים (ליד יזהר, בתצלום), זוג רקדנים שנתנו הופעה מבדחת מאוד בבגדי־נשים. אמנם סלים באנגלית זה רזה, אך זוג הרקדנים שוקל, ביחד, 300 קילוגרמים.

גדי גוב לא הוטרד הפעם על־ידי ילדים מעריצים, ולח־תימותיו לא היו דורשים במיוחד.

„עד היום אני

משוגע

עליה

מאהבה!

אומר יצחק פנסו (למעלה), הנאשם ברצח המאהב של אשתו בתישבע (למטה מימין)

הגפרור מירי אביו רגע לפני שהצית את עצמו. האב שפך על עצמו נפט ועמד להתאבד בשריפה. אמו של פנסו התאבדה, לפני שנים, בדיוק באותה דרך. היא הציתה את עצמה בביתה.

ביוני 1985 לא יכול יותר פנסו לסבול את מצבו. בבוקר אמר כי אינו מרגיש טוב ולא ילך לעבודה. אשתו יצאה כדרכה לעבודתה ביפו והוא נשאר בבית. יותר מאוחר יצא פנסו לדרך. הוא נסע לתל-אביב, נכנס לחנות וקנה סכין-מטבח. כשהסכין בכיסו, פנה פנסו לעבר בית-המלאכה ביפו בו עבדו אשתו ואדונו.

פנסו קרא לאדונו לצאת והציע לו סיגריה. „קח סיגריה ונגמור את העניין בשקט“, אמר לו. „רק תגיד לי, אכלת אותה או לא אכלת?“ התחנן הבעל בפני הגבר הצעיר ממנו. אדונו הבין טוב מאוד את משמעותה של השאלה שיצאה מליבו של הבעל, אבל הוא דחף אותו ואמר לו: „אתה מטריד אותי, נמאס לי ממך.“ ושלח את ידו והיכה בפניו של פנסו.

הכאב, הועם והחשד התלהטו במוחו של פנסו. הוא שלח את ידו לסכין, וכי 13 דקירות מהירות הרג את אדונו.

(המשך בעמוד 35)

מאותו רגע לא הפסיק החשד לנקר במוחו של פנסו. הוא ניסה בדרכים שונות לברר אם אומנם יש קשר רומנטי בין אשתו ובין אדונו. הוא טילפן לצעיר, הלך לביתו ושאל אותו אם הוא מאהבה של אשתו. אדונו התנהג אליו בזלזול ואמר לו כי אינו יכול להיות מאהב. מאחר שהוא אימפוטנט. פנסו חזר הביתה ושאל את אשתו אם אומנם נכון הדבר. היא צחקה ואמרה לו: „איך הוא יכול להיות אימפוטנט אם יש לו שלושה ילדים?“

13 דקירות מהירות

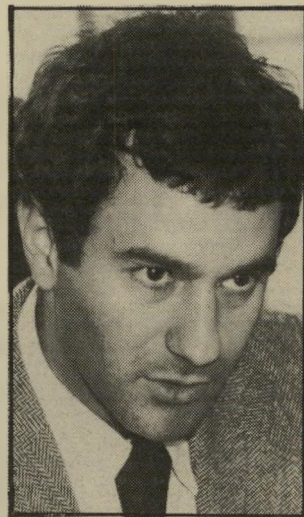

פנסו הפך עצבני ומהורהר, הוא נהיה מפוחד וחסר מנוחה. מישקלו ירד והוא נתקף בריבאון. בוקר אחד, לפני עלות השחר, שמע הבן הבכור את האועקה בדירה פועלת. הוא ירד למטה ומצא כי דלת-הכניסה לבית פתוחה, ואביו, עירום כביום היוולדו, מטייל לו ברחוב. הבן החזיר את אביו הביתה והרגיעו.

אחרי ימים אחדים חזר הבן לביתו וראה את אביו עומד בגינה ומנסה להצית גפרור. הבן הצליח להוציא את

גזרנית ותפרנית של נעליים. היא עברה במפעל ביפו והיתה נוסעת לשם כל יום במכונית המפוארת שקנה לה בעלה. פנסו היה גא מאוד באשתו היפה ובכניו. „אף פעם לא אמרתי לה לא: עד היום אני משתגע עליה מאהבה!“ הסביר בעדותו בבית-המשפט. והוסיף כי היה גא מאוד כאשר התברר לו כי בנו עומד להתגייס וללכת לקורס טייס: „רציתי מאוד שבני יהיה משהו למרות שאני עצמי אפס.“

עד שלפתע, משך חודשים ארוכים, החל משהו מטריד את הבעל המאוהב. מדי בוקר היתה אשתו קמה ומטלפנת אל חברה לעבודה. רפאל אדונו. מעירה אותו, ולוחשת לו מילים בטלפון. בתי שבע גם החלה לאחר להגיע הביתה

פרקליט יפתח
בלעית-רעל, תליה ושריפה

מעבודתה בבית-המלאכה לנעליים איזבל ביפו.

באפריל 1986 התאחזה בתישבע כל-יך, עד שבעלה המוראג חיכה לה ברחוב. הוא ראה אותה מגיעה במכוניתה, כאשר בתוכה יושב אדונו. הבעל שאל לפרש הדבר, והשניים סיפרו שהם המשיכו לדבר על ענייני עבודה עד השעות הקטנות של הלילה. הבעל התרגז ופרצה קטטה.

במישפט, הוציא פנסו מכיסו מימחטה מגוהצת, ומפעם לפעם מחה את דימעותיו. פניו האדמום לרגעים והוא שלח מבטים מעוררי-חרמים אל אשתו. לפני 23 שנים התאהב פנסו, ילד תורכיה, בבת-שבע גבוהת-הקומה, בעת לת הפנים החזקות. היא השיבה לו אהבה, אבל הוריה התנגדו לשידוך עם הצעיר חסרי-המיקצוע וחסרי-השכלה.

אבל הוג הצעיר התעקש. בתישבע נכנסה להריון, ופנסו המיואש בלע רעל-עכברים. הוא ניצל ברגע האחרון, והורי הכלה השתכנעו שלא יוכלו להפריד בין השניים.

מאז חיו בני-הזוג ברמלה. הבעל עבד כסבל במפעל, ואחרי-הצהריים היה מוכר ממתקים בקיוסק קטן ברחוב. נולדו להם חמישה ילדים, שהבכור ביניהם סיים לא מכבר את שרותו הצבאי.

למרות המשפחה הגדולה, עברה גם בתישבע כל השנים. במיקצועה היא

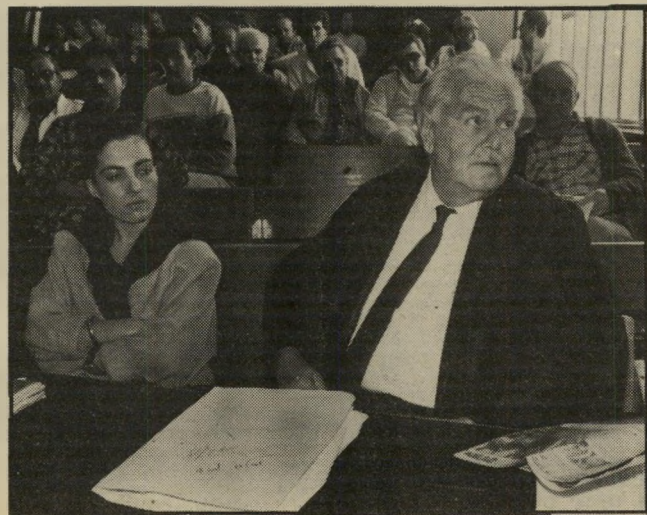
„היא אשה נאה, מטופחת ונראית צעירה מגילה“, אמר עורך-הדין דויד יפתח לבית-המישפט, והצביע על בתישבע פנסו, שישבה באולם. „היא זונה ולא נאה!“ נשמע קול אשה מתייפת, וצעירה לבושת שחורים עזבה במרוצה את האולם, עוד לפני שהשופטים הספיקו להעיר לה דבר.

בתישבע פנסו, אשתו של הנאשם ברצח, יצחק פנסו, ישבה קרירה ומאופקת ולא הנידה עפעף. היא כבר עברה הרבה מאוד בחודשים האחרונים, מאז הרג בעלה את רפאל אדונו. שבו חשד כי היה מאהבה.

לחישות בטלפון

כאשר סיכם הסניגור יפתח לפני השופטים חנה אבנור, ישראל גלעדי ויוסף גולדברג את העדויות

תובע שרטר (ומתמחה)
שמו, בריא ובכוונה תחילה

(המשך מעמוד 16)

התרגוזה. היינו האחרונים שעזבו
אמש את המסעדה. והמכשיר הקטן
מוכרח היה להימצא עליידי אחד
העובדים.
"אם כן", אמרתי, "עלי להודיע על
כך למישרה".
המילה פעלה כמילת-קסם. המלצר
קפא. כל יחסו השתנה. "באמת אין
צורך", הפליט, "אנא, שב ושתה קפה.
אני אשלח להביא מיד את המנהל".
בעלי-המקום, שהופיע כעבור כמה
דקות, לא היה גם הוא אריש. הוא
התנצל, הציע לי עוד קפה, ושלה לחי
קור את המלצרים שעבדו אמש. כעבור
עשרים דקות נמצא המכשיר. "המלצר
לקח אותו כדי שלא ייגנב", התנצל
הבעלים. "הוא ישן בבוקר. הוא התכוון
להביא את המכשיר למלון שלך".
קיבלתי את ההסבר המפוקפק
בחיוך אריש, ולחצתי ידיים. שמחתי
שהמכשיר חזר אליי. בסרט היו הקי
לטות קודמות — כנשה העברית.
בדרך למלון הרגשתי בתכונה רבה.

להרתעת נשים מפוקפקות, העלולות
לנסות לצוד שם תיירים.
לאנה היתה חוויה משלה. היא נכנסה
לחנות כדי לקנות משהו, והתברר כי
הבעלים הוא פלסטיני. כששמע שהיא
גרה בירושלים, התחיל לדבר עימה
עברית. הוא גם קרא לפלסטיני אחר.
שעבד בקירבת-מקום. כדי לשתף אותו
בחוויה.
בערב אכלנו במסעדה עלי באבא
במרכז העיר. אני ממליץ עליה לפני כל
ישראלי שיוזמן לעקבה. (אני יודע
שזהו לעג לרש, אך אינני יכול
להתאפק).

דגלים ותצלומים

ב בוקר הוביל אותנו המיניבוס
של המלון לגמלה-תעופה של
עקבה. במכונית היתה קבוצה של
שישה גברים ונשים, עובדי חברת
עאליה בארצות הברית, שנשלחו על-
ידי חברת-התעופה לירדן כדי שיכירו
את הארץ שאלהי הם שולחים את

החוף הפרטי של "הולידיי אין" (ברקע: אילת)
שיחה בעברית עם בעל-החנות

איזור המלון המה מרוב שוטרים.
מכוניות-צבא הסתובבו בחובות.
תמהתי במיקצת, עד שנודעה לי הסיי
כה: הורדמלכותו בא במסוק למנוחה
קצרה בארמון, הסמוך לבית-המלון
שלנו. כל אדם בעקבה ידע זאת, כי
נחיתת המלך היא מאורע. הוא שהה
בעיר שעתידים. המריא במסוק לעמאן.
וכעבור שעה חזר שוב לעקבה ונחת
במינחת שליר ארמנו הקטן, המוסתר
בין העצים. לא הרחק מן הגבול
הישראלי. (הופעתו זו של המלך
בעקבה היא שגרמה לגל השמועות
הכובות. שפשט בעמאן עוד לפני
שהספקתי לחזור לשם, כאילו נפגשתי
בעקבה עם המלך, והבאתי לו מסר סודי
מידי שימעות פרס).

שכחתי את בגדיהם שלי במינחת
שהשארתי בעמאן, וקניתי בגדים
חדש ב-12 דולר. המים היו קרים כקרח.
אך השמש היתה חמה, ונעים היה לשכב
בה. לאכול שווארמה (שהיא, כך נרמה
לי, המאכל הלאומי של ירדן, ושהיא גם
המאכל האהוב עליי), להתהלך על
החול של שפת-הים. ולהסתכל, כמובן,
באילת.

במלון יש סאונה וג'קוזי, וגם מועד
רוח-חברים. אנה פונגרה, הלהוטה
לזכויות הנשים, התרגזה מאוד כאשר
ראתה שם שלט: "מועדון חברים —
הכניסה רק לזוגות". היא חללה אל
בעלי-המלון כדי להעמידו על חומרת
הניסוח הזה. האיש הרגיע אותה: איש
אינו מקפיד על ההוראה, היא נועדה רק

Collonil
protect

תכשיר לניקוי
ושמירה לכל
דברי עור
סקאי ולקה

להשיג בחנויות לתיקוני נעליים.
המשוביר לצרכן, כל-בו שלום וכו'.
יבוא ושייווק:
טל. 624865 ת"א.

גרפיקאי/ת

את/ה יודע/ת מה זה סדר-צילום.
תענוג יקר. עכשיו אותו סדר
בפחות כסף. כשתשמע/י את מחיר
המינימום הראשון שתשלמ/י
אצלנו - תשמח/י שהכרנו
רוני צפריר 03-447363

שולה

ציפורניים מלאכותיות
בשיטה אמריקאית
חזקות באחריות
וכן השתלת ריסים
ת"א, המלך ג'ורג' 72
טלפונים:
282969

השתלת ציפורניים
עם יהלומים, ציורים
וקישוטים בידיים
וגם ברגליים

יוזמה

ללא

דמי תיווך!!

אנחנו נמכור — נשכיר —

כל נכס או רכוש שבידך
ללא דמי-תיווך מצידך

★ אבן-גבירול 142, תל-אביב,

טל' 448853, 456372, 455624

סקס ועסקים
ללא שוחדים סמויים

- אנו מספקים:
- ★ מכשירים למניעת
- ציתותים בטלפון
- ★ שרות לגילוי מיקרופונים
- מושתלים
- ★ מגלי מתכות
- ★ מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ

שלום עליכם 18, ת"א, טל' 286444

צוות לענין

הם: בתיה — צרויה — מישל

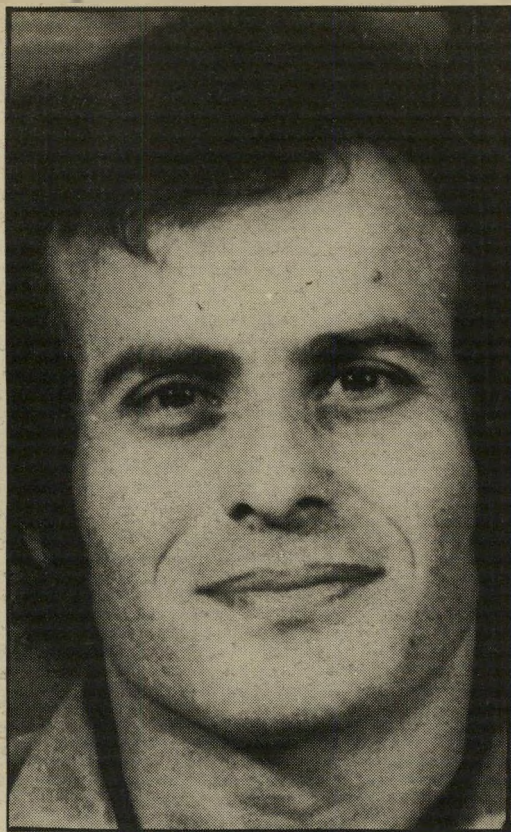
מעצבי שיער מבית האולפנה של

סמי זלצר

עבשיו: בסטודיו החדש שלהם:

LA-COUPÉ

רח' ארלוזורוב 34 תל-אביב
טל. 235137

אריק שפירא:

„התיזמורות לא אוהבות אלמונים שנולדו באפיקים!“

13 שנה חיכה המוסיקאי והמלחין אריק שפירא שתזמורת קול ישראל תנגן אחת מיצירותיו, וכשזה קרה, הוא נכנס למרה שחורה ואיתה הוא מסתובב עכשיו ברחובות. למה? שאלתי אותו.

לפני המרה שחורה שמחתי שהנה סוף-סוף מוכנה תזמורת רשות-השידור לנגן את היצירה שלי ברדיו הלאומי שלנו.

● **תסלח לי על השאלה, אבל מה השימחה הגדולה? למה חיבית 13 שנה?**

העניין הוא שהתיזמורות כאן לא אוהבות אלמונים מגיבעתיים שנולדו באפיקים, חיים בפתח-תקווה ולא למדו בגוליארד. אז לם יש סדר. מפתח-תקווה יוצאים כדורגלנים, מאפיקים יוצאים טייסי-פנטום. אבל מלחינים? קשה להם.

● **טוב, אז קיבלו את היצירה שלך ושמחת. מה קרה אחר-כך?**

באתי לחזרה בירושלים בהתרגשות גדולה, ואז נגן אחד, שהוא חבר שלי ומכיר את הרגישויות שלי, לקח אותי הצידה וסיפר לי שהיצירה תנוגן ותוקלט בגוש-עציון. הייתי ממש בשוק. לא האמנתי שעושים קונצרטים של מוסיקה מורנית לבריונים האלה של הקדוש-ברוך-הוא.

● **אולי זאת היתה ההזדמנות שלך לשנות את דעתך עליהם?**

מה פיתאום? הבנתי שהמוסיקה היא עלי-התאנה שלהם, ואני הוא זה המספק אותה.

● **מה עשית?**

אמרתי למנצח שאני לא בא לקונצרט. וצריך לדעת שזהו טקס מקודש. שהמלחין עולה לבימה אחרי שמנגנים יצירה שלו, וקד קירות וכל השאר.

● **מה אמר המנצח?**

הוא אמריקאי. מה איכפת לו הרגישויות הפוליטיות שלנו?

● **למה בעצם לא הלכת עד הכוה? אם זה בליכך חשוב, יכולת להגיד שאתה לא רוצה שינגנו את המוסיקה שלך בגוש-עציון.**

היה מאוחר מדי, ואנשים אחרים היו מעורבים בעניין. התיזמורת עשתה כבר כמה חזרות, והיה עוד עניין. היצירה הזאת הוקדשה על ידי לתלמיד שלי, גלעד זהר, שנפל במלחמת יום-הכיפורים. הודעתי להוריו שמנגנים את היצירה ברדיו, ולא רציתי לאכזב אותם. אבל מלבד כל אלה, אין ברירה ולהודות שאני אוהב את זכויות-האדם, שונא את גושי-אלמונים, אבל יותר מכל אני אוהב מוסיקה.

● **ועכשיו אתה מרגיש מזה תרא?**

בטח. גם לי יש בעיה עם זה שלא הלכתי עד הסוף, ואני שונא את עצמי.

לאה לופנפלד:

„שיטת השיפוט בקדם אירוויזיון — עיוות נורא!“

עם שוך הסערות של תחרות הקדם-אירוויזיון הגיעה שעתם היפה של המאזכרים למיניהם. ואלה לא החמיצו כל הזדמנות להתבטא. זמרים, הנוהרים בדרך-כלל לפרגן לעמיתיהם, לא הסתירו הפעם את אכזבתם מכך שהזוכה הנכספת נפלה בחלקם של שרי צוריאל ומוטי גילעדני — שניים שאינם מוכרים דווקא כזמרים. מי שהפתיעה אותי בביקורתה הצולפת היתה לאה לופנפלד, מורה למתמטיקה ופיזיונאית, שהיתה שותפה לשניים מהשירים המתחרים.

● **מהם השירים שחברת להם את המילים?**
אני אחראית למילים של לחיים, שירו של חיים משה, ולשיר לה ולי, לשירה של להקת אדמה. אני שיכנעתי את חיים משה בכלל לגשת לתחרות. הוא לא כל-כך רצה. הרגשתי ממש טוב עם השירים האלה, גם עם העמדתם.

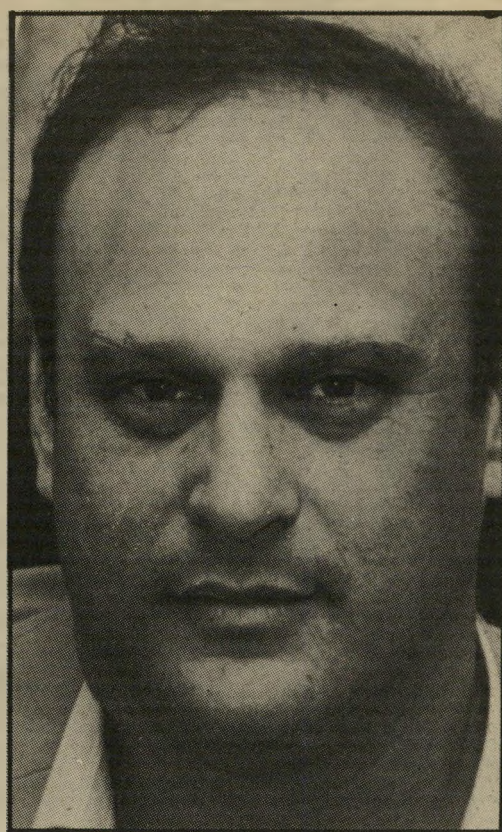
● **בעצם, את קיבלת על התוצאות ודרך קבלתן, מכיוון שלא זכית. אילו שיריך היו זוכים, לא היית יוצאת לקרב, אני מניחה.**

אומר את האמת: לא נוח לי לדבר בנושא ולבקר, כי אני מוכרת מעמדה של מפסידה, אבל הפער בין מה שהתרחש באולם בירושלים — תגובות הטכנאים, הצופים — לבין התוצאות הסופיות היה ממש בלתי ייאמן! באולם הימרו כולם על ריטה, או על חיים משה. הנה, ריטה — אני אפילו לא מכירה אותה, איזה אינטרס יש לי לפרגן לה? — היא חישמלה את כולם, ואיפה זה משתקף בתוצאות הסופיות?

● **נגד מה את קיבלת בדיוק?**

נגד שיטת השיפוט ונגד מתכונת התחרות. התחרות מוערכת לקהל הצופים בבית, לא בשידור חי, כי אם בהקלטות-וידאו מוקדמות של השירים. נכון שהכוונה טובה — לתת לכל שיר ומבצעיו את הצ'אנס הטוב ביותר ולהקדיש לו זמן — אבל יש מבצעים הזקוקים לקשר עם הקהל, קשר בלתי-אמצעי. כך, למשל, חיים משה. שרי צוריאל ומוטי גילעדני, לעומתה, משופשפים בהקלטות טלוויזיה ולכן עברו טוב את המירקע, גם ללא נוכחות קהל בעת ההקלטה.

גם נקודות השיפוט לא היו רבות ולא כללו את אולס-התחרות. זה לא שיש לי משהו נגד הווכים. שרי מצטלמת טוב ומוטי יוצר משהו עם הקהל. אבל אפילו הקריינים היו המומים. את זוכרת איך הם צעקו „איוו הפתעה!“
גם השיטה שמעניקים ניקוד לכל שיר לאחר השמעתו. הרי השירים מתחרים זה בזה, והכל יחסי. כך נוצר עיוות נורא.

אמנון ז'קונט:

„המציאות והחדשות בארץ קוטלות את סיפרות-המתח!“

כמה מחברי מותחנים ישראלים אתם מכירים? חברי הכנסת לשעבר מיכאל בר-זהר, אולי ניתן להזכיר גם את העיתונאי לשעבר אבי ולנטיין. בכך מסתיימת, פחות או יותר, הרשימה הקצרה.

אמנון ז'קונט הוא שם חדש יחסית בעולם הספרים, והוא מתכוון להיות מחבר-המותחנים הראשון המשחק אותה בגדול. הוצאה אנגלית יוקרתית רכשה את זכויות-ההפצה על יצירת ביכוריו, פסק זמן, ועומדת להוציאה בעוד ימים ספורים באנגלית.

● **זהו סיפרך הראשון. מה עשית קודם לכן?**

כן. זהו סיפרי הראשון. לפני זה עשיתי כל מיני דברים. הייתי איש-עסקים. זה היה נחמד, אבל זה לא סיפק את הרוח.

● **אז איך הפכת לפתע-פיתאום לסופר?**

קשה להסביר. זה מסוג התחושות שקיימות כך, שאתה פשוט יודע שיום אחד תשב ותכתוב. יום אחד באמת ישבתי וכתבתי.

● **מדוע בחרת דוקא בז'אנר הזה, במותחנים?**

לא יודע בדיוק מדוע. בעצם, זהו ספרי-הראשון, כמו שיש פורנוגרפיה רכה. אני כתבתי מה שכתבתי, ואילו ההוצאה סיווגה אותו כספרי-מתח. יכול להיות שהם העריכו שכך זה יימכר טוב יותר.

● **איך אתה מסווג את הספר?**

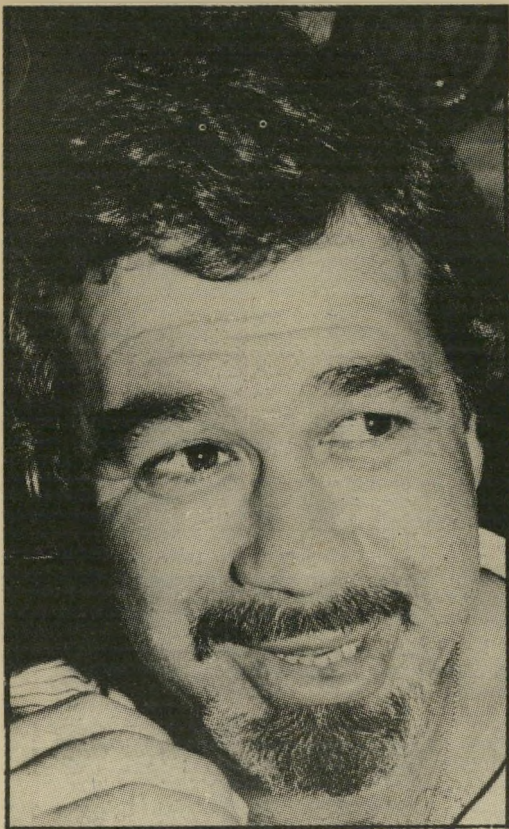
אני, בעיקרון, נגד סיווגים. אני מסווג ספרים רק לפי ספר טוב או ספר רע.

● **מדוע, לדעתך, קיימים בה מעט מחברי מותחנים בישראל?**

ישנה בעיה, שבמקום שבו המציאות והחדשות עולים על כל דימיון, אז קשה לסיפרות להתמודד עם כך. חוץ מזה, אנחנו ארץ קטנה. המייצרת מטוס אחד וספרים-מותחנים אחד או שניים.

● **לז'אנר הזה יש דימוי מעט קליל. איך אתה מסתדר עם זה?**

זה מקובל עליי. מכיוון שהדימוי די מוצדק ומגיע לו. הרבה ספרי-הראשונים עוסקים במתח מהצר הלא נכון. בסיפור נוצר צומת: ספקי דראמה וצרכניה. סופרים רבים מתרכזים ביצירת מתח לשמו — חכו לעמוד הבא, תהיו במתח עוד קצת — ואלה מוציאים את השם הרע לענף, וחבל.

יהודה ברקן:
**„הישראליות יכולות או להגיד
מישפט או לחלוץ שד!“**

עוד סרט-מתיחות של יהודה ברקן, ניפגש בסיבוב ייצא השבוע לאקרנים. שוב מצלמה נסתרת. שוב אנשים מיקריים במצבים מביכים ומצחיקים. שוב מתיחות. שאלתי את יהודה ברקן: למה עוד פעם אותו הדבר?

זה כאילו את שואלת את מושביץ: למה אתה שוב עושה שוקולד? הוא מרגיש שהעם רוצה שוקולד. ולכן הוא מספק לו אותו. אני מרגיש שהעם רוצה לצחוק, ואני מספק לו צחוק. אם לכל אחד מיסרטייהמתיחות שלי באו יותר מ-600 אלף איש, זו ההוכחה הטובה ביותר שאת זה הם רוצים. ואני, כיצד? סרטים. מספק להם בדיוק את מה שהם רוצים.

● סירטי המצלמה הנסתרת הם זולים. האם גם זו סיבה שאתה עושה אותם שוב ושוב?

כן. גם זו סיבה. אני מאמין שבארץ — אם רוצים גם להרוויח, כמובן — מותר להשקיע 250 אלף דולר. אם אתה משקיע הרבה יותר מזה, הסיכויים שלך לראות בחזרה את ההשקעה, ואפילו להרוויח, שואפים לאפס.

● עשית הרבה כסף על סרטייהמתיחות הקודמים?

את יותר גרועה ממסדהכנסה. אפילו הם לא שואלים שאלות כאלה. אני מוכן להגיד שאני לא מתלונן. זה מספק אותך?

● מאוד. נחזור שתי שאלות אחרות. אמרת לי, במילים אחרות, שסרטייהמתיחות האחרון שלך יהיה הסרט שלא ירוויח כסף. נכון?

אני מאמין שסרטייהמתיחות האחרון שלי יהיה כשאני ארגיש שמציתי את עצמי בנושא ואין לי עוד מה לחדש. כרגע המצב הוא שכאשר אלן פנט, אלוף המתיחות האמריקאי, ישמע או יראה את המתיחות בניפגש בסיבוב. הוא ישפושף את ידיו ויגיד לעצמו: למה לא חשבתי על זה אני?

● עושים הרבה סרטייהמתיחות בארצות-הברית ובדרום-אפריקה ובעוד כמה ארצות. אתם לא גונבים האחד מהשני?

יש הסכם ג'נטלמני בין כל היוצרים בשטח הזה, שלא חוורים על מתיחה. אפשר לעשות וריאציות על נושא, אבל לא להעתיק ממנו.

● תגיד לי עכשיו, למה נסעת במיוחד לגרמניה כדי למצוא בחורה בעלת שדיים גדולים לסרט שלך — אין כאלה תוצרת הארץ?

מצאתי הרבה. מה שלא מצאתי זו ישראלית מספיק משוחררת שיחד עם חליצת השר, גם תוכל להגיד איוה מישפט. הישראליות יכולות או להגיד מישפט או לחלוץ שד. שניהם — זה לא.

● שים רגע יד על הלב ותגיד לי. אין לך חלומות לעשות איוה סרטי-איכות, מאלה המוצגים בסינמטי-קום?

תשאלני ישר: האם אין לך חלומות להפסיד בוחטות של כסף? לא. אין לי. אני לא מזוכיסט.

דויד גידנן:
**„אנחנו מס' 3 בעולם
בצריכת צעצועיילדים!“**

חלק גדול ממשכורתי מועבר, בשנים האחרונות, לכמה מחברות-הצעצועים בעולם. כשפגשתי את דויד גידנן, מנהל חברה לשיווק צעצועים, שאלתי אותו אם יש סיכוי להשבתה כללית של הענף, לפחות כאן.

להיפך. הצעצועים נעשים כל יום יותר יפים ויותר מתוחכמים ויותר נדרשים עלידי הילדים. בימים אלה חזרתי משלוש תערוכות-הצעצועים הגדולות בעולם, ובאמת ראיתי דברים מרהיבים.

● איפה יש תערוכות-צעצועים?

התערוכה הגדולה בעולם היא בלונדון. התערוכה בנירנברג נחשבת למכה של הענף, ובנירנברק היתה תערוכה שכולה שואו. הם לא מראים לך צעצועים, הם עושים אותך חלק מהעניין.

● כלומר?

למשל, קיבלתי הזמנה לחתונה שנערכה באחד האולמות המפוארים של התצוגה. האולם היה מלא כיפהפיות שהיוו את קהל המזומנים. לצילי מרשהחתונה הופיעו דוב ענק ודוכה ענקית, עשויים פרווה, והכריוו אמונים האחה לשני בטקס-חתונה מרשים. כל זה בא לפרסם שאם תקנה רוב ודוכה כאלה בחנות צעצועים, ותמלא את הפרטים בתעודת-הגישואין שתקבל ותשלח ברואר, אז תוך חודשיים ישלח לך בית-החרושת רובי אחד קטן, ששכיכול גולד לזוג.

● זאת אמריקה. ואיפה אנחנו, כמה אנחנו קונים, למשל, לעומת ארצות אחרות?

לפי הצריכה לראש, אנחנו מס' 3 בעולם, אחרי ארצות-הברית וגרמניה. במספר חנויות-צעצועים, בהשוואה לאוכלוסיה, אנחנו הראשונים בעולם. בישראל קונים צעצועים ב-70 מיליון דולר לשנה.

● כמה מתוך זה תוצרת הארץ?

רק כ-15%. קשה להתחרות במידת הרחוק.

● ואין מה לעשות?

לפי דעתי יש מה לעשות. במקום להילחם האחד בשני, אני מציע לכל יצרני-הצעצועים בארץ להתאחד ולפתוח מרכז מכירות בנירנברק. אני מאמין שאפשר לחדור לשוק, כי כאן בארץ יש פוטנציאל ושם באמריקה ענף-הצעצועים נמצא ברובו הגדול בידי יהודים. שיהיו מוכנים לעזור.

● אולי לסיום תספר לנו מה צפוי בחנויות בשנה הבאה?

הדבר הבולט הוא לדעתי המוות המחולט של המישחקים האלקטרוניים והחזרה למישחקים ולצעצועים הקלאסיים. אני חושב שזה נסיון לשבור את הברירות שהקיפה את הילד מוכה המחשב. בשנה הבאה תהיה כאן פריחה של בובות-פרווה שילטפו ויפנקו את הילד.

רינה דלבר:
**„גם כיבדיהשמיעה רוצים
להשתמש בטלפון ציבורי!“**

ב-31 במרס ייערך ברחבי הארץ יום התרמה לאגודת כש"ב של כיבדיהשמיעה. נידרש שוב לפתוח את הלב והכיס. פגשתי את רינה דלבר, מזכירת כש"ב וכיבדתי שמיעה בעצמה, ושאלתי אותה: למה ילך הכסף שאנחנו מתבקשים לתרום?

הכסף שאנחנו מקווים לאסוף לא יחולק בין אנשים פרטיים. הכוונה שלנו היא לעשות פרויקטים שיעזרו לכיבדיהשמיעה להשתלב בחיים.

● כמו, למשל?

אנשים כמונו אינם יכולים, למשל, ללכת לתיאטרון. בתיאטרון-חיפה הכנסנו מערכת מיוחדת של כבלים, המעבירה את הקולות מהכימה עלידי אלחוט, ישר לתוך מכשירי-השמיעה של האנשים שלנו. היינו רוצים להעניק מערכת כזאת לכל תיאטרון בארץ.

אנחנו לא יכולים להשתמש בטלפונים ציבוריים. צריך מכשיר מיוחד, שעולה 80 דולר, כדי שנוכל לשמוע בטלפון ציבורי. אנחנו צריכים לשכור סוציולוגים ופסיכולוגים, כי הרבה מאוד מהבעיות של כיבדיהשמיעה הן חברתיות. כל זה עולה כסף.

● אתם נחשבים נכים?

לא. זאת הבעיה המרכזית. המוסד לביטוח לאומי לא מכיר בנכות שלנו, ולכן אין לנו כל הטבות שיש לנכים.

● מישרדיהממשלה השונים, חינוך ורווחה, למשל, תומכים באגודות „שמ"ע“, „מיח"א“, ו„אח"א“. מדוע הם לא תומכים גם בכך?

כי הם החליטו שאנחנו יכולים להשתלב במיסגרת האירגונים הקיימים.

● ומדוע לא?

כי הם עוסקים בילדים ונוער, והצרכים שלהם הם אחרים משלנו.

● אנחנו מדברות עכשיו ואני לא מרגישה כלל שיש לך בעיה. מה אחוז הפגיעה שלך?

אני שומעת בערך 80% פחות ממך, אבל מפני שהדבר לא נראה לעין, גם לא מוכנים לקבל שיש לנו צרכים מיוחדים ובעיות מיוחדות, שכדי לפתור אותן צריך הרבה כסף.

● כמה כסף אתם מתכוונים לאסוף ביום-ההתרמה?

כמה שיותר, וכל אגודה תתקבל בתורה ובאהבה.

פנים מכוערות במראה

פנים מכוערות במראה: השתקפות הסיכסוך היהודי-ערבי בספרות הילדים העברית.

ספר בשם זה (הוצאת רשפים, 1986) מצג את תוצאותיו של מחקר שנעשה בידי הפרופסור אדיר כהן במסגרת הקתדרה לחינוך ולחברה של אוניברסיטת חיפה. במחקר נבדקו 1700 ספרים – החל בספרים לבני הגיל הרך ביותר ועד לספרים המיועדים לבני 12-13. שהם גילאי סוף חטיבת הביניים. על תוצאותיו המדאיות של מחקרו הוזמן אדיר כהן לכתוב לקוראי דף חדש.

חוקרי חינוך רבים מציינים כי בתחום יצירת הודעות וחינוך גדול כוחה של הספרות יותר מכוחו של כל מיקצוע אחר. הנסיון הנפשי המגולם בספר שב ומתחייה בנפשו של הקורא, ומכאן נובעת השפעתו הישירה על הקורא. הוא חודר למציאות המתוארת, מתערה בה וחי אותה. הוא מזהה עם הגיבורים, עלילותיהם, חוויותיהם וערכיהם העשירים להיעשות חלק מקניינו האישיים.

המחקר, שראה אור בספר פנים מכוערות במראה, מנסה לבחון כיצד משתקפת דמותו של הערבי בספרות הילדים העברית: כיצד מתואר הסיכסוך היהודי-ערבי? מה השפעתו של אידיאולוגיות לאומיות, תורות ציוניות וגישות תרניות? כיצד נוצרים הסטריאוטיפים למיניהם: מה מקומם של "הערבי הרע" ו"הערבי הטוב"? מה בין תיאור הערבי כאדם, על הטוב והרע שבו, לבין תיאור דמויות קרטון חיוביות? האם יש מעיצוב סטריאוטיפי חיובי משום משישפתיים? כיצד פיצוי למצפון רע, מישאלה כמסוה, תיקווה? כיצד מתוארת הדרך לשלום, לשתוף פעולה, לצמיחת שכנות טובה והשלמה? האם תחרוג ספרות הילדים מעולמם של התועלת הלאומית, הוויכוח האידאולוגי, המילחמה באויב, אל יחסי אני?

לצורך המחקר נבדקו אלף ושבע מאות סיפורי ילדים, שראו אור אחרי מלחמת ששת הימים, ומתוכם נמצאו חמש מאות ועשרים ספרים, בהם יש התייחסות לדמות הערבי. חמש מאות ועשרים ספרים אלה נחקרו ביסודיות, הן מאות כמותי המוצא את סיכומו בשורה ארוכה של טבלות סטטיסטיות, והן מחקר איכותי המתמודד עם העולם המועלה בספרים.

סוגים של אויב

בסיפור סוציולוגיה פוליטית מתאר הפרופ' שמואל איוונשטדט כמה סוגים של אויב וכמה דגמים של מלחמה. הסוג הקיצוני ביותר הוא אויב שהמלחמה בו מטרה איננה להגיע בסופו של דבר לבני שלום עימו, ליחסים תקינים, אלא להשמדתו. אויב מסוג זה מהווה מעין סל המייצג רוח, רשע, איום וסכנה לעצם קיומה של החברה. מלחמה מסוג אחר היא זו הנראית כמכשיר, כאשר המטרה היא השגת הישגים שונים – מדיניים, כלכליים וכדומה. מלחמה כזאת איננה מבקשת למגר את האויב, אלא להגיע בסופו של דבר להבנה כלשהי, להכרה פוליטית, ליציבות ולנורמה ולחסינות. את המלחמה בין הערבים והיהודים קשה להגדיר במונחי שתי התיישות שהוזכרו. קבוצות שונות בשני המחנות מרגישות הבטחון שונים – החל במלחמת הקודש וההשמדה וכלה במלחמת מגן. העמדה היהודית המוצהרת אינה חיטול האויב, אלא חיטול האויבות, יצירת אפשרויות לחיים של שלום. מאידך גיסא, נר תוחם של סיפורי הילדים מלמד על מלחמה מן הטיפוס הראשון, על הדהומניזציה של האויב, השפלתו, ראייתו כמיפלצת, שספק אם אי פעם ייכנו יחסי שלום איתו, וספק אם ייתכנו בכלל יחסי אמונה.

בניתוחם של 520 סיפורי ילדים לאיתור מאפייני הצורה החיצונית של הערבי המתואר בהם נגלו 1079 מאפייני צורה סטריאוטיפיים. 68 תיאורים ריאליסטיים, 220 איזכורים סתמיים. המרכיבים המקובלים של הסטריאוטיפ הערבי הם: צורה רוחה, ליכלוך, מוס כלשהו, עיניים מזרות, אימה, דלקת, ריח רע, שפה נלעגת, התרפסות שמאחורה מימיה, אלימות המחכה להזרמנות להפתר, פחדנות, אכזריות, הבעה של עוף טורף ורועל.

לא רק "העניינים מזרות האמה" ותיאור תווי פניה של דמות הערבי בחלק גדול של סיפורי הילדים העבריים הם סטריאוטיפיים. הסטריאוטיפ מושל אף בתיאור תכונות האופי, אורח החיים, התנהגות, היחסים הבינאנושיים, המידות, הלבוש, מישלח הדור, ההשכלה, המעמד החברתי, ההתמצאות במציאות, בימינו, 520 הספרים שנבחנו מופיעות 415 התייחסויות

לחכונות ואופי המגדרות כשליליות ובגדרות, שקר, חלקלקות, חוצפה, אכזריות, פחדנות, רדיפת בצע, תכונות, חנופה, הירות, צביעות, ערמוניות וכו' לעומת 156 התייחסויות לתכונות אופי המגדרות כחיוביות (חריצות, רחמנות, ידידות, הומור, חוכמה, אומץ לב) 83 התייחסויות סתמיות. אם לבטא זאת בלשון האחוזים, הרי כ-63% של ההתבטאויות לגבי תכונותיהם של הערבים הן שליליות, כ-24% הן חיוביות וכ-13% נעדרות התייחסות כלשהי.

שחור מול לבן

אם נבחנו את הטבלה המרכזת את האיזורים היוצרים תמונה מקובצת של הערבים כקבוצה שלילית, נגלה כי כ-31% מן האיזורים מתואר הערבי כ"אויב אכזר", כ-18% כצבא לוחם ומי איזורים רבים מתארים את הערבים כשודרים, מחבלים, אנשי כנופיות, מרגלים, גונבי רכוש, חוטפי מטוסים וכו'.

אחד ממאפייני העיצוב הסטריאוטיפי של דמויות הוא ההיגיונות המהירה והקלה להלעג, לתיאור סרקאטי, בליטוי מזלזל, להשפלת הדמות ולעיתים אף לכינויה כשמות-גנאי. הכתיבה הנוקטת בהעמדה מקוטבת של דמויות – רע מול טוב, שחור מול לבן, אויב מול ידיד – ממחרת להתייבב נגד הסיטראאחרא, לתקוף אותו, להתגונן בפניו, להרחיק את הפחד ממנו דווקא על ידי הוילול בו, ביטול חשיבותו ולי עיתים אף ביטול אנושיותו עד להפכתו לדמות קרטון דוממית. השפלת האויב, הפחתת חשיבותו, תה, הלעג להליכותיו, למנהגיו, לאמונותיו ולאורח חייו: שילוח זכותו להימנות עם בני האדם השלמים המתוקנים, הדומים לך – כל

יעקב גוטמן: איור מתוך "כיצד נעלם סעיד?"

אלה הם מכשיר להתגוננות נפשית בפני חור, כלי המקל את המאבק הנפשי בו ובפחדים ובחששות שהוא מעורר, אמצעי-מלחמה המקדים את כלי הנשק של שדה הקרב.

סופרמנים

השימוש בשמות-גנאי, בכינויים פוגעים, היא אחת הרכיבים הנפוצות של הדהומניזציה. ואכן השימוש בכינויים מעליבים שכזו למדי בספרות הילדים העברית. כך נפוץ למדי השימוש בכינויים מתחום עולם החי, כגון: צפע, נחש, זאב טורף, חמור, תוך הוצאתם של הערבים אל מחוץ למערכת האנושית. תהליך הוילול בדמויות ראשיות בצורות המתונות של קללות "ספרותיות" כמעט, נוסח "גולנים", "חמסנים", המשכו בבטויים חריפים ביותר נוסח: "יא, דלועים נבובים! אני משתין עליכם שחין וצפרדעים. תשאלו את המואזין שלכם ויגיד לכם, מטומטמים!". וסופו במערכת כינויים שליליים המרכיבים גם מן העיתונות: פורעים, שודרים, פרחחים, וכו'.

בחלק ניכר של סיפורי הילדים, בהם מצויה התייחסות לערבים, קיימת גם הודקקות, אם ישר רה זאם עקיפה, לערבים כחיללים, כאנשי-כנר פיות, כמשתתפים באחת המלחמות, החל במיד למת-העצמאות ואילך. מן המחקר מסתבר, כי בתחום זה מגיע העיצוב הסטריאוטיפי לשיאו. ואכן, ספרות הילדים העברית, בשימוש במגני נון הדהומניזציה וההשפלה, בנוקטת עמדת עליונות יהודית מזה ונחיתות ערבית מזה, בעצ בה חבורות ילדים ישראלים בדמות סופרמנים, אשר די בחצי מגני מהם כדי להשתלט על גורל רים וחטבות, להכניע צבאות, לסכל מיומנות, לפגוע במפקדות אויב, ובתארה את הלוחמים הערבים כנחותים, חסרי-ידידות, פחדנים, שקרנים, ממחרת לנוס, טיפשים ואצים להיכנע – הביאה בסופו של דבר להדרמה של כל תחושה ריאליסטית לגבי המלחמה. מכאן אף מיעוט סיפורי

הילדים המתייחסים למלחמת יום הכיפורים, שבאה אחרי ההדרמה הגדולה. מול התיאורים הסטריאוטיפיים השליליים ניכר במספר לא מבוטל של סיפורי ילדים נסיון להתרפקות נוסטאלגית על ימי הישוב הישן, תוך תיאור יחסי שכנות טובה ועזרה הדדית ערב הקמת המדינה. ההתרפקות הנוסטאלגית הזאת, החיאתם של יחסי ידידות ותיאור קשרים שבלב שלא נקטעו במשך השנים הרבות של ניתוק וריחוק, גבול ועיונות – מיסרם החינוכי מעורר וחשוב, אך קשה להימלט מן התחושה הרווחת לגבי מרבית התיאורים האלה, שהם בחינת ריגשה ריקה, כפיית סכר ומעט קינמון על כוס סחלב מתקתק עד מאוד.

נוסטאלגיה

מתוך 520 הספרים שנבדקו נמצאו 26 ספרים עליהם שפוכה רוח של נוסטאלגיה והתרפקות על ימים רחוקים בהם שררו יחסי ריעות וחובה בין דורות הסבים. וכך מוסיפים סבא פרידמן ואבר סלח וכל בני-דמותם לשבת ולשוחח על "מלחמה לא טוב", ומשמסתיימת הנוסטאלגיה החמימה יוצאים הבנים אל המלחמה החדרות. כ-9% מן הספרים שנבדקו נגלה פרמאטיזם מוסרי המגדיר, "ערבי טוב" כערבי מועיל, מושיט עזרה, מסייע, מגן. לעיתים הוא אף יוצא כנגד אחיו כדי להציל את שכניו היהודים. לעיתים מס' גיר את סודות הערבים ומביא להכשלת התקפה על יישוב יהודי ולהרג התוקפים בני עמו, יש והוא גם מתקומם כנגד בני מישפחתו שלו ומצט' רף לשורות קבוצות הילדים הלוחמות בטורפים טים הערבים.

רק בחלק קטן של סיפורי הילדים מתגלה ראייה מאוזנת, המרגישה כי ישנם ערכים, "טור כים", ו"רעים", כשם שישנם יהודים טובים ורעים. ספרים אלה אינם עוסקים בדמויות סטריאוטיפיות שהן גילום של טוב או רע, גם לא בנציגים לאומיים המתייחדים בתכונות לאומיות – אלא בכנייארם שבהם גם טובים גם רעים. רק ב-40 ספרים מתוך 520 נמצא נסיון לתיאור שקול, ריאליסטי, מתפתח, החורג מתיאור נוסטאלגי, פרמאטי גריד או סטריאוטיפי עיוני.

מן הרין להדגיש כי עיון בספרות לאומיות של עמים המצויים במצבי סיכסוך חושף את העובדה שמצבים כאלה מביאים כמעט בהכרח לעיוותים בראיית השותפים לסיכסוך אלה את אלה. הפסיכולוגים טוענים כי סיכסוך בין עמים הוא במידת-מה מלחמת צללים, כל צד נאבק נגד דמות היריב כפי שזו מצטיירת בעיניו, כשהוא נוטה לייחס את פעולת המנגנון המעוות ליריבו בלבד, כאילו רק היריב מסלף את דמותו. בעוד הוא עצמו נקי מעיוותים מסוג זה. כאן פועלת השלכה של הצד האחר על מישנהו, כשכל צד משליך את דמות פחדיו שלו על זולתו. באותו זמן פועל כאן מעין מכניזם של הגנה, המאפשר לאנשים להתעלם מחסרונות עצמם ומחלקם הם בסיכסוך. בדרך זו הופך היריב לשעיר לעזאזל, למגבש תכונות שליליות, שבחלקן אינן אלא פגמים וחסרונות של בעליהן. המיוחסות לאויב על דרך ההשלכה, טבעו של האדם שהוא מסגן ידיעות ותחושות על האויב, על הסביבה ועל עצמו, והוא נוטה להתעלם ממידע ומתחושות הסותרים את הדימויים שצויר לעצמו. כך נוצר אינטרס בעיוות, הסלקטיביות מביאה לנוקשות בתפיסה: הדימוי של האויב נעשה כולו רע, ואילו הדימוי העצמי כולו טוב.

אחד ההיבטים הקיצוניים, בחלק מסיפורי הילדים, בהשתלטות הסטריאוטיפים, הוא הרגע שבו דמותו של הערבי מאבדת את שמה ושוב אינה מכונה בשם: תוארה הסטריאוטיפי הופך עתה לתו זיהויה: "בעל הצלקת", "שתום העין",

"בעל הפרצוף הרצחני". כאן מאבד הערבי כל זהות אינדיבידואלית, תופעה דומה מוכרת לנו גם מתחומה של הספרות האנטישמית. מול גישה זו מתייחדים סיפורי הילדים הריאליסטיים, המעטים יחסית, שאינם מבקשים את הסטריאוטיפ ה"חיובי", אלא את האנושי. רק אלה מפגישים את קוראיהם עם האדם ולא עם ציור דמיוני, תולדת פחדיו או מישאלותינו הכמור. סות, בלב התמונה הקבוצתית המעוותת של הערבים, שחלק גדול מסיפורי הילדים העברית מצוירת לפנינו, צומחים אף פרחים, אך הקוצים רבים, והפרחים נחבאים בסכר הקימטונים המקיף אותם עז למחנק.

אדיר כהן

טלוויזיה

שלוש נשים וילד

סיפור מתרק על פגישה בין אב, סופר, חתן פרס נובל, לבנו שאותו לא ראה 20 שנה. האב: הסופר האדיר יצחק באשביס-זנר, הבן – ישראל זמיר, עיתונאי וסופר, חבר קיבוץ בית-אלפא. זמיר שיתף פעולה עם יוצרי סרט טלוויזיה "שאנו תיעודי ביוגרפי, אך עם זאת הוא מבוסס על עובדות ונאמן לאופיין של הדמויות" (מן העיתונות). גם עיתוני הפגישה בין האב והבן מעורר עניין: "ביקור הבן אצל אביו הוא בשביל האב פלישת זר לחייו. באותה עת הסופר עסוק בכתיבת רומאן אוטוביוגרפי למחצה על ניצול שואה רדוף סינים. הקשור בקישרי נישואין בין זמניים עם שלוש נשים. השחקן הראשי בסרט, זינגר ואת הרמאן ברודר, גיבור הרומאן שבאשביס עומד בכתיבתו אותו זמן.

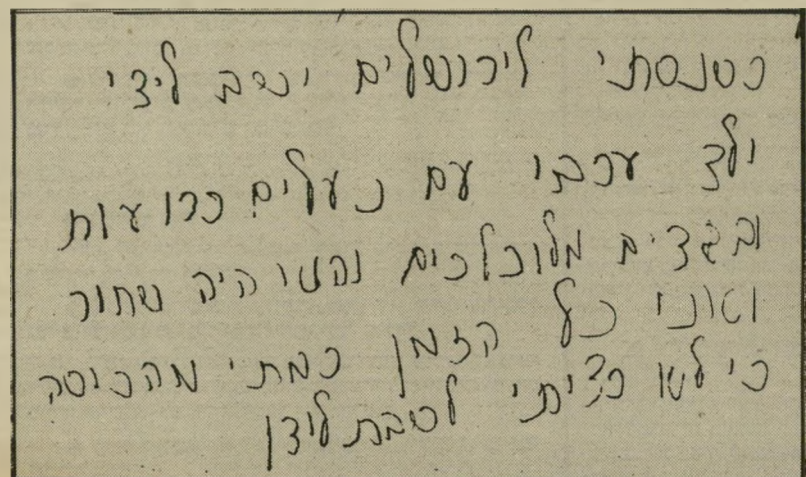
לכאורה, איזו הודמנות לדראמה טלוויזיה: ההיה אי פעם סרט טלוויזיה אצלנו שיצא לדרך מצויד בנתוני-פתיחה טובים יותר? הוסף על כך את העובדה שיש כאן גם צילומים של ניו יורק (רכבת תחתית, מגדלי-שחקים, גגות, המון ברחובות). בקיצור: העולם הגדול.

התוצאה, בכל זאת, עולם קטן, מיפגש של קרטון בקרטון והמתח החשמלי שנוצר כשקרטון מתחבר בקרטון. דמות אחת קיחת, עשויה מן החומר ההוא, פוגשת בדמות שניה בעלת בלורית ושיעוריקומה אנונית דומה. בתוך מופיעה עוד דמות נשית מקורטנת, השולפת מונולוג של קרטון מדוקלם (מדופלם). ויש גם רגע נועז אופייני, הוא הרגע שבו גדליה בסר עירום ולבנוני מונק (צונח) אל תוך אמבט גואה, במחאה שאינה יכולה להתפרש אלא כהתאבדות מקרטעת, שעה שאשה נוספת בקרטון חרוץ צובעת את דלת האמבט בצבע צהוב סימלי עז וסופי.

מי שלא ראה את הסצנה בעירוס-לבך מתאמבט שמר נפשו מלראות שחקן ובימאי מחונן בקלקלתו.

אין לנו מזל לדראמות טלוויזיוניות, אין לנו מזל לתסריטאי (וכאן יש שניים), המסוגל להוציא מתחת עטו מישפט משישו עשוי להאמין שאכן יצא מפיו של אדם חי. ואין לנו מזל לשחקן שיהיה מסוגל להשמיע מישפט עשוי קרטון כאילו לא לעס קרטון בפיו. דומה שככל שהיומרות גדולות יותר (סיטואציה מתקתק בין אב מפורסם לבן, סימליות, סיפור בתוך סיפור, שואה, פסיכולוגיה, ניו יורק, וכו') כך חזקה על המפולת שתהיה שלמה יותר.

אולי נאמת צדקו האומרים: תיעוד ורק תיעוד. ובקטן ומקומי. והעיקר: בלי "ספרות" וכלי "אמנות" וכלי פרטנסיות וכלי ריאולוג המתיימר להיות ריאולוג ולא ריבור סתם. כלומר, קרובים קרובים ולא רחוק-רחוק, ובטח שלא בניו יורק

ילד ערבי: קטע מחיבור של ילד יהודי בן 9

ולא באשבים ולא דיגור ולא אוטוביוגרפיה ולא סיזיטס ולא שלוש נשים וילד, ברזמנית. זה עוד לא. ע. חדרה ■

שירה

על הוצאה מתאפקת

אצל יעקב שטיינברג כבר קראנו, במסה נפלאה, על "אב נעלם. מתאפק". אבל מי שמע על הוצאה נעלמת, מתאפקת? מסתבר שאצלנו גם זה אפשרי.

הנה מונחים לפני שלושה קובצי שירים. האחד, מעונן חלקית מאת מאיר רומי, אינו נושא כל שם הוצאה, אף כי ניתנים לנו כתובת ומיספרי טלפון — למעוניינים בלבד. השני, שירי מלך דינג מאת מייק שידמן, — שירים באנגלית ובעברית — נושא את שם הוצאה הבינלאומית הנוצרת Eked, וזאת רק בשער כתובת האנגלית (קיים גם שער עברי). ואילו השלישי, מילחמה על בני עלווה מאת אורה שרמי, נושא שם הוצאה מוכרת אך מעט במקומותינו, גוונים. שכתובתה ומיספר הטלפון שלה זהים — ראה זה פלא! — לכתובתה ולמיספר-הטלפון של ההוצאה המתאפקת ואינה מסגירה את שמה בספרנו הראשון. אכן, שלושה גוונים של צבעי יסוד אחד.

או אם תרצו, הוצאה שהיא מתרחקת ונמוגה עד שהיא נעלמת כליל במרחק העלום: EKED שהמשכו גוונים וסופו... כיצד אמר שקספיר: "השארית הקה".

מה באמת יכול להגיע הוצאה בישראל למידה כזאת של צניעות והתבטלות?

כדי למצוא את התשובה עלינו לחזור ולפנות אל הספרים. שיריו של מאיר רומי ובציורים תרגומם לאנגלית בידי גבריאלה ויגורני (הוצאה דרלשונית: אף הוא כמדומה חזון לא-נפרץ במולדת שלנו) הם שירים אופייניים לאיש צעיר או נער (2) השופך את מרי-שיחו לפי תוכנו: "רציתי לומר דברים רבים / רציתי לאסוף את כאב השברים / הפזור על ריפפה חיוורת / לגמתי מציאות קודרת כל ימות השנה. אף אם אינני מודה בכך. לא חסר גם השיר על השואה: "דמם של אחיי וזעק / מן אפר הכיבשנים. / היכן הסתתר אלוהים? / היכן בכו הקדושים." ויש גם שיר מחאה אקטואלי, "כמה שווים אתם, אדוני המילחמה / האם לא חשבתם מעולם על עומק הדימעה? / כמה שווים אתם שרי המילחמה / המשתעשעים בחיינו כאילו היו הגלגל".

חושך חבק יקום

כלומר, שירים מן הסוג שברך כלל אינו מוצא את מקומו אל בין כריכות ספר. המילים המעטות המופיעות כדש העטיפה, מתחת לתמונתו של נער ישוב ברגלים מקופלות במיתנו, מרמזות על דבריהם כאוב יותר ממה שמרבית השירים מצליחים להביע: "נולדתי בבית-חולים בעיר חיפה ובהשראת חורש ינואר נתנו לי שם ומישפחה. חינוך קיבלתי מנוף הכרמל. תמיד פחדתי ליצור רושם מוטעה על ישראל. את בגרותי עיצבה ירושלים: התבגרותי בין אחיות, רופאים וקריאות-ביניים. שירים אלה נולדו לי כאשר חושך חבק יקום וכששירת חיי הפכה לזימום".

נוסף על הרמזים לטרגדיה אנושית, יש כאן כבר חומרי-גלם למשהו שהוא כמדומה (להוציא היווג הדחוק של ירושלים וקריאות-הביניים הפחדר "ליצור רושם מוטעה על ישראל") יותר בעל-ערך מן השורות המנוקדות שממן ציטטנו קודם. אמרתי חומרי-גלם ורמזתי, כמובן, לעורך. שכן, יותר מאשר להוצאה אשר כדברי הפזמון הידוע, "לא אמרה את שמה", זקוק היה הכותב האלמוני שלנו לעורך נלמד, שייקח את שורות ההתרסה שלו בנוסח "פגשתי תנ"ך עב כרס. עב הרס / פגשתי נשים לבושות בארס / פגשתי רופאים הבושתים בעצמם / פגשתי חולים המתים על שולחנם / פגשתי ציולי-זיקה מרשימה להפליא / קח אותי מכאן, בא כבר להקיא, וילמד אותו, בסבלנות, בשקידה, ברגישות למצוקת הזולת אם גם למצוקת המילים, כיצד עושים כהן שיר. יקרא, יערוך, יעיר, ילמד, — תמורת הכרה פחות סף משעולה פירסומו של ספר שירי-בוסר — או, אם תרצו — נעורים.

נופי מולדת אפריקאית

הספר השני, שיר השלדג (הוצאת EKED), כבר מכיל שירים בשלים יותר, כתובים במקורם אנגלית. אליהם צורפו כמה משירי הכותב

שנורגמו לעברית — כך נמסר לנו — עלי-ידי דורית פינק, אף כאן מצויים סימנים שלפנינו "סיפור". בעמוד השער נראה מייק שידמן (אני מניח שזה הוא), כשהוא מדגדג בצווארו של גמל ישראלי מצוי. הכתובת הניתנת לנו: קיבוץ יורעאל, רואר נע יורעאל 19350. דיבריה-מבוא הקצרים (ראוי לשבח) של העולה החדש (2), המתגרב (2) הצעיר נעים בין האינטליגנטי והאירוני (בתרגומי שלי: "הרשו לי להודות לאחרים שעזרו לי לאורך הדרך, ולא במקום האחרון, ללורי, ורד, שרית ומיקי. הישארו עמי! אני יודע ששרידים אלה של תאוותי, חלומותי ודמיונותי שבעבר ישעשעו אתכם") — ועד למליצה הנפוחה: "שירי הם שירי-הילה לאדם ולמקומות עולצים בגדיבותם של האלוהים והאור. וכי לאיוז תכליתי אחרת נודע השיר?". על כך היה כמדומה אותו עורך ארץ-אפים שציינו בדימוינו מעיר למשוררנו הנוסק מרומים: לאט לך, אישי, לא כל מה שפה לויליאם בלייק, לדילן תומאס ולאן גינזברג

מבשרת טובות. ויש גם הישגים שבעין, כמו השיר המצויץ "אהבה אחרי הצהריים".

אף פעם לא שביעה

סיפרה של אורה שרמי, זה שזכה מן ההפקר בהוצאה בשם גוונים, הוא הכל — רק לא מבשר טובות. אף כאן מרומזות, ויותר ממרומזות — טרגדיה אנושית: "אני בטוחה שלולא הפחד, בחרי דררים / היו מנתחים לי את המוח ונוכרים / ככל / תא בנפרד." ועוד: "ד"ר היראלי אתה ממש / פנומון / כדורים שיחות / ריפוי בעיסוק / תשבי אצלנו עד שזה יתרפא / הוא. / אני זה לא יתרפא, לעולם".

וכל המוסיף — גורע. וכך, על פני 80 עמודים של טורים בלתי-מנוקדים, מתפלמסת מי שהיא כנראה סבתא ("הכי טוב עם הנכדים") עם יעקב טלמון ("יעקב טלמון אני כל כך / מפחדת מהדטרמיניזם" / לאן ישייכו אותי, לימין? / לשמאל? / היום אני כבר יודעת שמערך לימין רע. / ליכוד שמאל טוב / עד

משורר שידמן וגמל

עכשיו / בלבלול". קוראת תיגר על חיים חפר שחיבר כנראה מקאמה בנושא הסילבסטר של שנת 1982: "לחיים חפר לשון חרה כתער / אבל מי שקרוב לקלחת / יודע / ממלא בקשות ומהר / ועל כך לא אפרט... / ביום 31.12.81 לא היה מקום בידעות / פרט למדועות הקוראות לקהל / לבוא בהמוניו לחוג הסילבסטר. / אתה חיים חפר / רצית למגר הנצרות / העלית הקומוניזם / משה הס רוזה לוקסנבורג (וכך) / מרכס טרזצקי / כולם יהודים / הקרבת הכל / רוח קניין גאוה וייחוד. / מאחר ונחנקת מאהבה קומונארית".

בין זה לזה יוצאת הכותבת (חוזרת בתשובה?) כנגד האפיקורסים והחילונים, ואף מבשרת את מפלתו של בנין: "האם בנין משיך / בשיטותיו של / המערך / למכור גוף ונפש / שכל רוח ודעת / תמורת 0 (אסס) / זלילה שגעונית / אני אף פעם לא שביעה / סופו מי ישרוני." ואף יוצאת במסע מגדודי על הדומוסכסמולג: "הנגע הזה פשט בישוב כולו / אשכנזים, ספרדים, אינטלקטואלים / ומכיו יום, תחיים, חב"דניקים. / את כולם פגשתי בבתי-החולים. / הטלוויזיה מתכת לך ע"י סמלים / וסימבולים." אף אז / מאשמותיה של הטלוויזיה האומללה שלנו, ולמה, בעצם לא?

מי יותר יפה

בין השאר, מופיעות גם כאן שורות אותנטיות מרעידות נימה תוך שהן מגלות טפח: "אין לי שום פרטניות לכתובה / אני לא סופרת ולא משוררת / אבל אין לי בן שיח / הספר העיתון הטלוויזיה / ודיומן. / אלה בני שיחי ה' אלוהים / אני כותבת / בלי שום שוחד." ובהמשך קצת ביוגרפיה: "ילדות. אבא מוצאו ממישפחה / חסידית באומן / המתיחסת לבעש"ט." הלך 3 שנים ברגל / הגיע ארצה / את האקדה נתן לרבקה / רודתי מעין חרוד, חבוי בכיכר לחם. / שמואל דיין בן מישפחתנו / לא רצה לקבלו לעבודה / עבר אצל הבעזים / למר בבית הכרם / הצטרף לגדוד העבודה / היה סבל במפעל האשלג / ביים המלח 9 שנים. / ב-1933 אני נולדתי / בקיבוץ רמת רחל / היה מבחירי המורים בארץ / עד נשימתו האחרונה לימד בכדורי / ובפרס חנה. לפני כן באליאנס חיפה. / סיפרות תנ"ך תלמוד חשבון /

וגיאוגרפיה. / קורבן לסרטן העור / רבקה היתה ממקימי עין-החור / חסידה נאמנה לסוציאליזם / נלחמה בחימה שפוכה / כנגד הברוטאליות המדעית / איבדה עצמה לדעת. / כל שאר בני מישפחת אבי מתו / ממחלת הסרטן. / נשארו שני בני דודים / רחורה וצבי / בני דודים זה לא נכון אחים / פעם אמא שאלה את אבא / מי יותר יפה אורה או רחורה / אבא אמר רחורה. / אמא ענתה / אי גי אבן. / מצד אימי חיים חפר..."

ואפשר להמשיך. תולדות מישפחה בישראל וקורס מזורז בתולדות הציונות של הדרות האחרונים, בעת ובעונה אחת. וגם הכאב. כאבה של ארץ-ישראל-יפה שנשתבשה. טרגדיה אמיתית. האם צריך היה להוציא לאור? העשתה ההוצאה שרות-של חסר או חסר-לאמת עם הנער רומי שהתבגר / בין אחיות, רופאים" / ועם האשה האומללה הכותבת בחרוזיה החפסי-מכליאשם ליועץ המישפטי היוצא, פרופ' יצחק זמיר, כי "האמריקאים רוצים לזיין את כולם / ג'וק ג'יאר וכו' / לא ינקפו אצבע למענך / הרוסים ישלחו מיליון קובאנים / עם אידיאה ורעיון / והחברה הטובים בשר תותחים / לפיקחים תמכור לוקש"? / התשובה אינה קלה ואינה קשה. לפני שמשימים אותה נחוצה, כמדומה, גם חוות-ידעת של מישוהו שמיקצועו אינו זה של מבקר הסיפורות. אבל מדוע היהרה באונוי כל עת הקריאה, מזמן שלקחתי את שלושת הספרים ליד. / השגחה המוכרת לנו לאורדוקא מעולמה של קרית-ספר: את הכסף... את הכסף... את הכסף...!

מספרים על השורדים רעוליה-הפנים משכבר הימים, שנהגו להציג לקורבנותיהם ברירה: הכסף או הנפש. מדוע נדמה לי כי בעולמנו המתורבת יש מי שאינו מסתפק בפחות משניהם גם יחד? נתן יך ■

תרבות

מוספים סיפורתיים

הפסטיבל שנערך סביב סיפור של רודי גרוסמן עיין ערך: אהבה, והנתון בעיצומו בכל אמצעי התיקשורת, משתווה באופיו, בעוצמתו וברמת הסופרלטיבים המושמעים בו, להתרחשות סביב נוצות של חיים באר לפני כעשר שנים. סביב מיכאל שלי לעמס עוז לפני כ-20 שנה וסביב הספר ברקיע החמישי לרחל איתן, אשר הופיע לפני כ-25 שנים. זהו כנראה קצב הופעתם של כוכבי היילי בשמי הסיפורות, ויש לברך על כך בכל פה. בכל מחזור של מחפשי-הזהר תמיד יימצא מישוהו מוזקף יצועי: מצאתי קנאים יקלולוה ושאנים-קנאים יברכוהו.

הספר, אשר כבר היה, למגינת ליבם של מסתייגים ומתנגדים שונים, לאירוע סיפורתי רב-עניין כשלעצמו, הצליח לעורר אנטאגוניזם אגרסיבי, כפי שנדרש מרומאן קונטרוברסיאלי ראוי לשמה, תוך שהוא מפיק קינאה טהורה 22, רכאט' מנפשם של לא מעט קולגים, מתקשים לומר מילת-שבח בלא כאב פיסו של ממש.

במצב הנוכחי, שבו הצליח הספר להמריא אל הציבור הרחב לפני שכוננו לעברו קני הארטיילריה, במצב שבו הצליח לכבוש מעמר ברע"ה-הקלה, של באמצעות הביקורת, דומה כי שום מיתקפה של מבקר זה או אחר לא תוכל לו עוד (יש גם להביא בחשבון, שברוכו לנקודה זו היה עליו לעמוד בדרישות ובתנאים-שלבדי מוקדמים, אשר בלעדיהם היה נושר בשלבי ההמראה הראשונים). יתר על כן, כאשר רומאן צובר תאוצה-שיא ממין זה בתודעת הציבור, כל ביקורת חיובית או שלילית תצטייר כהתבטאות-תיקשורתית נוספת, תוספת דלק במיכליו. מי זוכר היום מה אמר מבקר זה או אחר על ברקיע החמישי, על החיים כמשל או על מיכאל שלי? הכלבים נבחו והשיריה עברה. זהו גורלם של רומאנים בעלי עוצמה.

חשיבותו של פסטיבל גרוסמן תהיה שלמה רק אם בעיקבותיו ישוב המבקר להיות מה שהוא אמור להיות: היועץ הסיפורתי, מביע הדעה, סניגור או קטיגור של הספר אבל לא הפוסק האחרון, ובוודאי שלא השופט הבלעדי, סמכות אשר נטל לעצמו בלא שום זכות.

אין כל מקום לבהלה, שמא כל ספר אשר יצא ממכשיר-הדפוס, יזכה מעתה לקבלת-פנים רומה, כפי באמצעות שימוש מתוחכם באותן, תחבולות, כפי שהתבטאו באחרונה, לא בלי התחסדות, סופרים אחרים, וכפי שתיאר זאת, אף הוא בחירה מתור-גלית, אורציון ברתנא, במאמר-ביקורת תחת הכותרת, "הישג מרשים בערבון מוגבל" אשר פורסם

(המשך בעמוד 35)

בבית החולים אין איש יודע שהאחות דניאל אופיר היא גם רקדנית בלטן בשעות הערב

פיריבן חיוני מהקהל, וזה נתן לי את הרצון להמשיך להופיע. יש הרבה בחורות שרוקדות יפה, ויש להן כל הכישורים לריקודי-בלטן, אבל לא כל אחת יכולה להתמודד עם החשיפה מול קהל לשם כך צריך אומץ, ביטחון עצמי והרגשה של שלמות עצמית עם מה שאת עושה. אני מרגישה טוב עם הריקודים הללו, אחרת לא הייתי עושה זאת.

"ריקודי-בלטן, אני משערת, הם לגביי מעין התרסה על העבר, על כל מה שעברתי. עם הריקודים יש לי הרגשה של שחרור ממוסכמות, חופש לעשות מה שאני רוצה, דבר שלא יכולתי לעשות בעבר."

היא בעלת הופעה מטופחת, שיער מתולתל, בגוון חום-אדמדם, ציפורניים

יודעת להעמיד אנשים במקום, בעדינות. יש בי ניגודים: כיום אני אדם מאוד רציני, אחות בבית-חולים, ובערב רקדנית. רק אחרי שמכירים אותי, מגלים מי אני באמת. אני מאמינה שכמו שאת מציגה את עצמך, ככה מתייחסים אליך. בבית-חולים, אגב, לא יודעים על העיסוק הנוסף שלי. "רקדניות-בלטן חשופות, בגלל אופי

הריקוד, להצעות זולות מכל מיני טררנים. לאיפס סירבתי לתת הופעה פרטית לגבר. אני לא נותנת הופעות פרטיות, וזהו. גם לא כאשר מישו אומר — כפי שקרה לי — שהוא מוכן לשלם, כל מחיר. היה אחד שהזמין אותי להופיע בבר-מיצווה של בנו. אחרי שסיכמנו את כל הפרטים, הוא אמר שהוא מקווה שגם ההופעה שלי

באיפור, השפתיים — בשפתון אדום. היא מתנועת בארטיקות, מעכסת, מנדנדת מותניים, בטן, ירכיים, חזה וכל חלק אפשרי בגוף.

חשיפה מול קהל

דניאל אופיר, אשה יפה בת 37, גילתה במיקרה, באחרונה, עולם

בשעות הבוקר היא לובשת מדי אחות לבנים, מגוהצים, נעליים נוחות, הופעה סולידי. איפור קל.

בערב היא חושפת גוף נשי וגמיש, לבושה בחזיה מוזהבת, מקושטת בפאייטים ובחרוזים נוצצים, חגורה על הירכיים וחצאית מבר דק, בעלת שסע גדול. המון צמידים על הידיים, מבר וממתכת. העיניים הכחולות מודגשות

ריקודי-בלטן מדליקים

ילדים רחוקים דניאל עם בנה ובתה, לפני שנים. כאשר היו עדיין קרובים אליה. מאז הגירושין מגדל אותם האב, בחיפה, אבל האם שומרת על קשר הדוק עם שני הילדים.

גברים

ארוכות משוחות בלאק אדום, 1.60 מטר גובה ו-55 קילו מישקל, בלי דיאטה. היא דווקא אוהבת לאכול, בעיקר אוכל סיני וצרפתי, ועם המרץ שהיא מוציאה, היא יכולה להרשות לעצמה, בלי חשש להשמנה, חזה ממלא היטב את חזיית-ההופעה, והיא לא נזקקת לריפוד. יש כמה רקדניות, לדבריה, העושות זאת.

התדמית הלא-תמיד מכובדת של המיקצוע מטרידה אותה. דניאל: "אנשים אוהבים, באופן טיבעי, להדביק תוויות. גברים שומעים, רקדניות-בלטן, ויש להם אסוסיאציה מיידית על סקס."

הם לא חושבים על האישיות מאחרי המיקצוע. "אני אף פעם לא גולשת להתנהגות זו, ובשעת-הצורך אני

חדש לגביה, והפכה בגיל מתקדם יחסית לרקדנית-בלטן מיקצועית. לפני שנה היא בילתה במועדון של בית-מלון מפואר באילת. רקדנית הבטן ברכה, שהופיעה במקום, ראתה את דניאל רוקדת דיסקו, אמרה לה שיש לה נתונים טיבעיים לריקודי-בלטן — גוף נשי, גמישות, יכולת להתנועע בחן, חשיקצב — והציעה ללמד אותה. דניאל, שאהבה לרקוד מאז ומתמיד, נרלקה על הרעיון, והחלה לקחת שיעורים פרטיים. כעבור חצי שנה הרגישה שהיא בשלה לרקוד לפני קהל.

"בהופעה הראשונה היה לי פיקן ברכיים", היא מספרת. "התרגשתי כל כך, עד שבקושי שמעתי מתי המוסיקה התחילה ומתי נגמרה. אבל קיבלתי

גדושה אחרי 15 שנים של נישואין התגרשה דניאל (בתצלום: ביום חתונתה).

בבית גם כשהיא בבית שומרת דניאל על הופעה נאה ומטופחת. "אותי לא יתפסו אף פעם בחלוק מרושל. מקושטת בגלגלים בשיער או במסכת-קדם על הפנים." היא מכריזה בגאווה מאוד מוצדקת.

שמבחינה כלכלית אביהם יוכל להעניק להם יותר ממני. בומן הראשון היינו ארבעתנו במשבר. גרתי קרוב אליהם, ונפגשתי איתם יום-יום. אני חושבת שהצלחנו כי הם רגועים ויציבים, ואני מקווה שיוכלו לתפקד היטב בחיים. הקשר (המשך בעמוד 32)

שופעת סקס גם כשהיא לבושה ספורטיבית - חולצה משוי בצד הריקוד שלה. אותו הביאה מתורכיה, ועבורו שילמה 600 דולר.

קרה. התאכזבתי, והאכזבה לא הוסיפה שוסידבר לחייהנישואין שלנו. כאשר הרגשתי צורך להוכיח לעצמי שאני יכולה להיות לא רק ספרית או תופרת, הלכתי לקורס לאחיות. אני אוהבת את המיקצוע הזה. אוהבת לעזור, להעניק, להקל, ויש לי

אצלה מיוזן גדול על הריצפה. הרבה כרים צבעוניים, שעשטה בעצמה, ציורים מעשהידיה על הקירות, קוצים בתוך נעל גבוהה ישנה, שאותה צבעה בזהב. **סיפרה דניאל על חייה:** הוריי הם מפולין, ניצוליישואה. הם

שאחרי ההופעה תהיה טובה. אמרתי שאצלי אין הופעה אחרי, והפסדתי את העבודה. "גברים נהנים מריקודיבטן. זה מדליק אותם, אני חושבת. הריקוד הוא בהחלט סקסי, חושני, אבל אני משתדלת לא להיות פרובוקטיבית

המון סיפוק מזה. עם החולים תמיד יש לי קשר טוב.

★ ברומטר של המצב

אחרי 15 שנותנישואין הגענו להחלטה משותפת - להתגרש. היה ברור שאנחנו לא מתאימים זה לזה, בעלי אופי שונה. את שני הילדים - הבת, כיום בת 14 והבן, בן 13 - הערפתי להשאיר אצל אביהם. היתה לי בעיה עם ההחלטה הזאת - ידעתי שאצטרך להתמודד עם ריעות מנוגדות של אנשים. הרי זה די נדיר שאשה תוותר על ילדיה. הייתי בקונפליקט. בעלי לא הסכים שאקבל את שניהם. יכולתי לקחת אליו רק את הבת, אבל ויתרתי. כדי למנוע פירוד בינה לבין אחיה. הפרש הגילים ביניהם קטן, הם גדלו כמעט כתאומים, עם קשר חזק ולגרום להם לעוד טראומה, בנוסף לטראומת הגירושין. מלבד זאת, ידעתי

התגרשו כשהייתי בת שלוש. את אבי, שכבר אינו בחיים, לא היכרתי מעולם. גדלתי כילדת-חורץ בקיבוץ נחשולים. הייתי ילדה עצובה, מופנמת. הסרת ביטחון. רזה. לא יפה. הרגשתי יוצאת דופן, מנותקת ובודדה. הייתי צריכה להתמודד עם החיים מגיל קטן.

מאוחר יותר חייתי במוסד של ויצו בחיפה. לא הייתי תלמידה מצטיינת, לא היו לי התנאים לכך. קשה ללמוד בלי שלושה נפשית ועידוד של הורים. כשהייתי בת 15, העמידו לפני שתי אפשרויות: ללמוד להיות תופרת או ספרית. התחלתי לעבוד במספרה. בגיל 18 נישאתי. הכרתי אותו דרך אחותי הגדולה - הוא היה חבר שלה. הוא מבוגר ממני בשבע שנים. התחתנו ברבנות, בטקס צנוע.

אני עברתי, והוא למד באוניברסיטה, ועבר בעבודות מזדמנות של סטודנטים. הסתפקתי במועט, המצב הכלכלי שלנו היה לחוץ וקשה. חיכיתי שיגמור את לימודיו, ואז - כך ציפיתי - אקבל יותר פינוק ויחס. כשזה לא

מדד. לא צריך לעבור את הטעם הטוב. יש גברים שקצת מאבדים את הרסן, מנסים לתחוב טיפים דווקא לתוך החויה. במיקרים כאלה אני מורידה להם את היד בעדינות לכיוון החגורה. לפעמים מדביקים שטרות-כסף, בדרך כלל של 10 שקלים.

"כמות הטיפים תלויה בקהל - הקהל המיורחי הוא חם יותר, ומדביק יותר כסף. אבל גם הקהל האירופי מתחיל להתרגל לריקודיבטן, וזה, כמובן, משמח אותי. לפעמים אני מזומנת לאירועים מישפחתיים של לא-מיורחים. בתור אטרקציה."

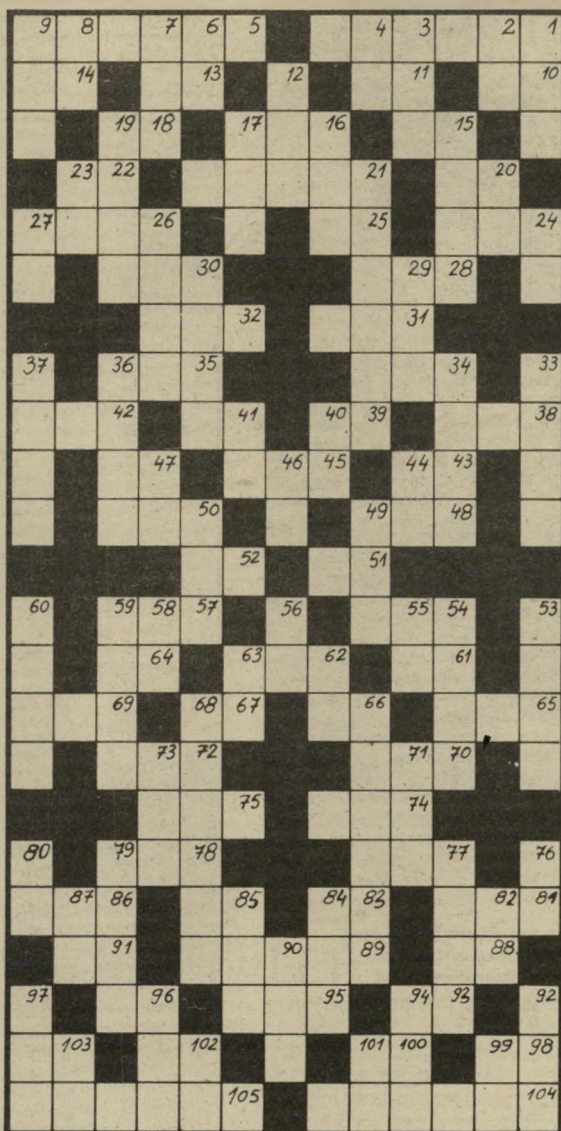
★ קוצים בתוך נעל

כל השנים היא היתה חיפאית. מזה שיבעה חודשים היא גרה בתל-אביב. למרות שהיא פתוחה וחברותית. היא אומרת, אין לה עדיין חברים בתל-אביב. היא גרה בדירה שכורה, בת שני חדרים, במרכז העיר. במקום מיטה יש

תשבץ העולם הזה

2535

מאוזן:

1) אדם המשמש כערכון לקיום הבטחה (ח); 5) הבאים לאחרונה (העניים המלקטים בשדה); 11) כינוי לבהמה צעירה (13) כבואה; 14) מיכללה באמריקה; 15) שביבי אש; 16) סלנג; 18) תורת האמונה; 20) תנועה שישבה בכנסת; 21) הכתב הראשון של הטקסט; 22) הורש הגנה; 23) בית הבליעה; 24) מין סירה; 25) אביו; 26) אבן יקרה; 27) כעין יהלום; 28) משורר אנגלי; 29) כראשית המאה ה-19; 30) ספורט-חורף; 31) שער (ארמית); 32) שקיעה; 33) משקל הסחורה ללא האריזה; 34) וידי ויצי; 35) כמות מספיקה; 36) בבקשה; 37) נחשול; 38) הנחה שעדיין לא הוכחה; 39) אומת-טיט; 40) יוצר כלי-חרט; 41) אגודת-פרחים; 42) עשה תמיסה; 43) אור, זוהר; 44) אות בא"ב; 45) סוף; 46) צמח טרופי; 47) ארס הנחש; 48) נמלט; 49) אחד המזלות; 50) בתיקול; 51) קמזן; 52) מפתח; 53) עשוק מעונה; 54) קנה-הבלעיה; 55) תופס ההגה בספינה; 56) קיר-גג; 57) צבאי; 58) עוף טורף גדול; 59) הדור; 60) עוף; 61) תולדות איש ומקור מחצבתו; 62) עיקר הדבר ויעורו; 63) מטבע יפאני; 64) מילת-ברירה; 65) קניה; 66) תורה; 67) תמונה מערכיל; 68) מים רבים; 69) ידית; 70) רצה מאוד; 71) תפר; 72) פרי שלא בשל עדיין; 73) פרפר-לילה; 74) גמל צעיר; 75) יעקב ובילה; 76) גמל צעיר; 77) עיר-תעשייה בפולין; 78) בה התקיימה ועידת חובבי-ציון; 79) בני דת שלוחה של השיעה באיסלאם.

30) בירת קוריאה הדרומית; 31) פתוח לרווחה; 32) לא נכבד; 33) עורף; 34) קשיים בראיה; 35) זעם; 36) זר בארץ; 37) מרקחת לרפואה; 38) שן מבין הניבים; 39) קליפת העינב; 40) טוען ופורק באוניות; 41) גזע הצומח משורש העץ; 42) הנמצא במעמך; 43) קוף; 44) קול גברי; 45) מילת-אזהרה; 46) שם אלוהים; 47) מחורר; 48) מקום לפרוש עליו; 49) ענף; 50) איבר בגוף; 51) ספינות בחיל-הים; 52) תכונת דבר ראוי והוגן; 53) נחל אכזב; 54) לבנה; 55) אחד השוואים; 56) רוח-עיווים (לעז); 57) מוצק, עבה; 58) בור המישפחה; 59) מסך-המחשב; 60) בהשאלה; 61) נטל; 62) סבל; 63) עוף טורף חד-ראיה; 64) אויב; 65) קרש משופע לעלות ולרדת עליו; 66) חוג השמים, תכלית ראות-העין; 67) שטם; 68) למדה; 69) אולם; 70) כתבי-ריתות; 71) מתנה; 72) אבן טובה; 73) מכיוון.

אביגיל ינאי

ריקודי בטן מדליקים

(המשך מעמוד 31)

אבל אחרי שרקרתי לפנייהם, והראיתי להם הופעה בווידיאו, הם ראו אותי נחמד בסך-הכל. הם עוד לא ראו אותי בהופעה, למרות שביקשו לבוא ולראות. הבת התלהבה, ביקשה ללמוד את התנועות. הבן הוא סגור יותר, לא אמר שום דבר. חברים טובים קיבלו את זה יפה, אפילו עודדו אותי.

הריקוד נותן לי להרגיש משוחררת יותר מקודם, מאפשר היכרות עם אנשים חדשים ואולי בסופו של דבר אצליח להגשים חלום ולקנות לי בית, דבר שלא אוכל לעשות במשכורתי כאחות. אין לי עדיין הרבה הופעות, כי אני עוד לא מוכרת. בכל מיקרה, אני רוקדת קורס כל בשביל הכסף. זה שאפשר להרוויח בין 150 ל-200 דולר להופעה — רק מוסיף לעניין.

רוב רקדניות-הבטן לא מפרגנות זו לזו, וחבל. הן לא מעבירות הופעות, גם

שלי איתם יוצא-מן-הכלל, הם חברים שלי. כאשר יגדלו, הם יוכלו לבחור עם מי הם רוצים לחיות. אנחנו מדברים כל יום בטלפון, וכאשר אחד מהם חולה, אני מייד באה לשבת ליד המיטה. הם תלמידים טובים, ואני גאה בהם. הרי ציונים והתנהגות בבית-הספר הם ברומטר למצבו הנפשי של הילד. אני לא מחמיצה מסיבות שלהם בבית הספר, מסיבות בחגים וימי-הולדת.

אנשים שלא מכירים אותי נוטים, גם כיום, להאשים אותי בויתור על הילדים לטובת נוחיותי האישית. אבל כשמכירים אותי לעומק, מקבלים את דעתי, שזה היה לטובת הילדים. רוב הווגות העומדים להתגרש שוכחים לחשוב על טובת הילדים. הם עסוקים בענייני רכוש ומוזנות ובלהרוס אחד את השני, ולא שמים-לב שבינתיים הם

אחות ורקדנית-בטן דניאל בסך הכל זה נחמד

כשהן עסוקות באותו ערב, ואפילו משמיצות האחת את השנייה. **עד כאן סיפורה של דניאל אופיר.**

★ "אני רוצה גבר רציני!"

האחות-הרקדנית חושבת על נישואין שניים, אבל לא בכל מחיר ובלי פשרות. "אני רוצה גבר רציני, מסודר, שיכול להעניק ולקבל, שיוודע ליהנות מהחיים, שיכול להרשות לעצמו לחיות, אם אתחתן, אותר על הריקוד, אעשה הופעות פרטיות רק לו. "אני דווקא רוצה גבר כזה שהופעות של בת-זוגו כרקדנית מפרעות לו, אם כי לא הייתי רוצה אחד שחושב שהאשה היא רכשוו.

"גבר חזק באמת, אני חושבת, לא צריך להפגין שהוא חזק. גם בלהיות מנומס ורומנטי אפשר להפגין כוח. אני אוהבת גבר אשר מפנק אשה, נותן לה להרגיש כאילו היא יהלום."

ילדה אשה

בוגרת בגילי
אך כה מגיעה בנפשי
מול עולם אכזר
לבד

את נפשי לחלוק רוצה
וכל כך מאמינה
כמו ילדה קטנה
את העולם מנסה לצבוע
ואת האפלה לשכוח
רוצה קשר והבנה
רוך וחביבה

את גופי לך נתתי
ואת נפשי לך הצעתי
אך אותה בעולמך שלך
ואני עוד רחוקה
לבד.

דניאל אופיר

★ הצלצול הצרפתי

אחרי שהתאוששתי מהמשבר, התחלתי פיתאום לחיות. אני אוהבת את החופש שלי, לעשות דברים כרצוני. אפילו התחלתי לכתוב שירים (דוגמה: במיסגרת). נוספו לי בגרות, ניסיון-חיים, נשיות, אפילו יופי. אני מרגישה שהחיים בגיל הזה, 37, הם הכי יפים. אני מאוד נהנית מהפריווילגיות של אשה רווקה: ישנה עד שעה מאוחרת בבוקר, אוכלת כמיטה, בכל שעה שבא לי, לא מבשלת, רק כשהילדים באים אליי, בכל שבת שניה ובחופשים.

אין לי השכלה פורמאלית, אבל אנשים מתקשים להאמין שלא למדתי למדתי — ועוד איך — מהחיים. עד היום אני אוהבת לספוג וללמוד דברים חדשים, ואני לא מרגישה נחותה לפני אף אדם. גם אם הוא מאוד משכיל, אני מעריפה חברת אנשים בעלי רמה גבוהה. אדם שאינו חריף ומעניין בשיחה, משעמם אותי מהר מאוד.

בעצם, דניאל אינו שמי האמיתי. קראו לי דינה. כאשר ניגשתי למישרד הפנים כדי לשנות כתובת ומצב מישפחתי, החלטתי, על המקום, שזאת הוורמנות לשנות גם את השם. בחרתי בשם שתמיד אהבתי, והוא מתאים לי יותר. אני חושבת, מאשר דינה. אני אוהבת את הצלצול הצרפתי של דניאל. מכירים ותיקים ממשיכים לקרוא לי בשמי הישן, זה לא מפריע לי.

בעלי-לשעבר הגיב בהתחלה בהסתייגות, כאשר שמע שאני מופיעה כרקדנית-בטן, אבל אחרי-כך הוא התרגל לרעיון. גם הילדים, בהתחלה, די חששו, לא ידעו איך לקבל את זה.

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראל

ויזה

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20:00 רצוף

03-227117/8

מרים
בניחני

מזל החדש:

טלה

איך למצוא אופק עולה במזל טלה

מי שאינו יודע מהי השעה שבה נולד – מה האופק העולה שלו, או באיזה מזל נמצא הבית המתחיל את מפת-הלידה שלו – יוכל להיעזר בכתבה זו. המתארת את הופעתו, דמותו ואישיותו של בעל האופק הנ"ל. בטבלה המופיעה כאן אפשר להיעזר אם יודעים בערך את שעת-הלידה.

גבוה, רוזה, גופו חזק אבל בחוש וכאילו יבש. הוא גברי מאוד. אפילו אשה שנולדה כשהאופק היה במזל טלה – יש משהו גברי בהופעתה. עצמות גדולות וכתפיים רחבות. הרגליים, ובעיקר כפות-הרגליים, ארוכות באופן בולט. פנים קשות, בעלות מראה מחוספס או פשוט, שיער מלא. אבל קשה ופרוע.

בגיל מבוגר יותר יש לו נטיה לקבל גבחת. הפנים קמורות, האף לא מעודן, כאילו בלתי-מהוקצע. עצם האף בולטת, וההרגשה היא כאילו האף מוביל את הפנים והגוף לעבר מטרה כלשהי. הפנים גרמיות והעצמות בהן בולטות. סנטר צר ומתחת לעיניים

בימים אלה תינתן לכם הזדמנות לקחת על עצמכם אחריות נוספת, למרות הקשיים והלחץ שבו תהיו זה יכול להביא לקידום ולמעמד יותר מכובד. כל התקופה מראה על יותר יציבות ובטחון, ביחוד למי שמוכן להשיג קיע מאמצים בכיוון זה. בחיי האהבה זה זמן שיהיה אפשר לזכור אותו בחיוב גם לאחר שיחלוף. היווצרות קשר רי חיבה מעניינים והשפעה פיתאומית של אדם שיהיה מאוד חשוב בתקופה הקרובה.

ההרגשה הכללית אינה טובה. מצב-הרוח די ירוד ואינכם מרגישים טוב. חוסר מרץ מאפיין את הזמן האחרון. המקום שבו אתם מעדיפים לבלות הוא הבית והמיטה. אין חשק לצאת לבלויים. ההכרח להתמסר לעבודה השיגרית דורש מכם להשקיע יותר מממדי. בתחום הרומאנטי אתם די מאוכזבים, פגישות עם בני המין השני נשירות בסודיות. קשרים שהיו חשובים נראים למתע מיותרים, והפרדה בלתי נמנעת.

במקום העבודה מתחשבים בכם יותר מתמיד, ואתם זוכים להערכה של הממונים. את זאת לא יהיה קל לראות על מני השטח, אולם הקפידו לא להיכנס לעימותים מיותרים, על עניינים חסרי חשיבות. ידידים מאכזבים אתכם בעיקר בגלל חוסר-הבנה מצד שני הצדדים. אל תמהרו להסיק מסקנות. ה-30 במרס וה-1 באפריל יהיו קשים, אל תקחו על עצמכם יותר משה אתם מסוגלים, וכדאי להימנע מהבטחות.

יש טבעות. פה מלא ורחב. ובקצוות מופיעים חריצים.

ההליכה היא צעידה נמרצת. כשהגוף נוטה קדימה וניכר בו שהוא ממחר ומרוכז כולו ביעד הבא שעליו להשיג. עיניו יוקדו ומלאות התלהבות. העפעפיים תלויים ברפיון מעל לעיניים. האוזניים מזכירות את צורת הלולאה – למעלה רחבות, למטה צרות.

המזל	השעה	האופק
טלה	4-6 בבוקר	טלה
שור	6-8 בבוקר	טלה
תאומים	8-10 בבוקר	טלה
סרטן	10-12 בבוקר	טלה
אריה	12-14 בבוקר	טלה
בתולה	14-16 אחה"צ	טלה
מאזניים	16-18 אחה"צ	טלה
עקרב	18-20 בערב	טלה
קשת	20-22 בערב	טלה
גדי	22-24 בלילה	טלה
דלי	24-02 בלילה	טלה
דגים	02-04 בבוקר	טלה

מי שיש לו אופק עולה במזל טלה לעולם אינו מתעניין, אבל חסרונו הגדול שהוא מעדיף התחלות ומתקשה להתמיד. לעיתים קרובות קורה שהוא מאבד עניין, ואז זונח

אם יש לך גבחת או טבעות מתחת לעיניים, אם את גברית ולאוזניך צורת לולאה – זה האופק שלכם!

את מה שהחל בו בהתלהבות כל-כך גדולה, ההתמדה אינה אחת ממידותיו. הוא נלהב, בעל כוח, אימפולסיבי וכאילו מופעל על-ידי

חזקות שאותן עליו לספק מייד. הוא מתעקש שהכל ייעשה בדרכו הוא. כמאהב הוא מאוד שתלטן וחסר-התחשבות. קולו חזק, עמוק ומצוה. המישפטים השגורים על פיו: "אני רוצה להיות הראשון", "בוא אחריי", "התוכנית שלי הן הטובות ביותר", "אל תעצבן אותי, אני מייד קורע אותך".

יש לשים לב למזל שבו ממוקם כוכב מרס (שליט מזל טלה), ומהם ההיבטים שהוא יוצר עם כוכבים אחרים. זה יכול למתן ולרדך את האישיות או להחמיר ולהציג אישיות נוקשה יותר. צריך גם להתחשב בויפטור ובסטרון, היכולים להשפיע על הקומה וההופעה.

אלה מבינים המתכננים נסיעות, כדאי שיחקו בחשבון שצפויות לא מעט תקלות. זה לא הזמן המתאים ב" יותר לשנות בו סביבה. מיכתבים מתעכבים ב" דרך, ומכשיר הטלפון עלול לגרום לבעיות. ב" אפשרות להיכרות חד-שה עם אדם שיכול לעזור מאוד בקידום תחביבו, אבל נסו ל" צור קשר בקצב איטי. משהו יגרום לכם למצב רוח קשה, אך זה ישתנה ב-2 באפריל.

השבוע תוכלו להתרכז בעבודתכם ולהגיע לתוצאות משביעות רצון, אנשים יכירו בהישגים ובעבודה ה" קשה שאתם מבצעים. בתחום הכספי, זה הזמן הארוך, צפוי הישג כספי אך הימנעו מלהיות זהירים מדי, תוכלו ל" השתמש באינטואיציה החזקה שבה ניחתם כדי לשפר את מצבכם בתחום הרומאנטי אתם ממגנטים את בני המין השני, ידידותיות חדשות או חברות חדשה עומדים להתחיל.

השבוע תצטרכו להיות חשדנים וזהירים בכל הקשור להבטחות, אתם נוטים להיות אופטימיים מדי ולשפוט את הדברים כפי שאתם הייתם רוצים לראותם. בני הזוג מצפים שתביטו את התנהגותם בצורה נכונה, הם אינם מוכנים להסביר את עצמם בת" קופה זו. בתחום הכספי צפוי שיפור, אבל גם כאן כדאי להיות זהיר. רים, ולא להוציא מעבר למה שיש. ה-28 וה-29 נעימים, אולם מה-30 במארס ועד ה-1 באפריל יהיה קשה ומדכא.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב - בוני וקלייד הכבוד של פריצי העד, והספינה שטה מסע-עסקים של אבא. זיכרונות מאפריקה. שושנת קאהיר הסגולה. ראן. סהרורים. **ירושלים** - ראן. זיכרונות מאפריקה. העד.

חיפה - מסע-עסקים של אבא. זיכרונות מאפריקה.

תל-אביב:

*** **זיכרונות מאפריקה** (שחף מוצג גם בכפיר בירושלים ובאורה בחיפה): סיפור-אהבה הגדול מן החיים. לפי סיפורה של

סאלנגר וידיד - האדם שבחיה

סאלנגר. (נשמע עליה בעתיד) ואוהבי הבלאדה המסורתית יצנו בסיפור מסופר בצורה שיגרתית על-ידי הבימאי גרמי כאגאן. בלי הפתעות וללא מעידות. את ההצגה גונב אפילו מסאלנגר הנחמדה שחקן מיקצועי יפה-תואר. כלב-זאב בשם ג'ד.

ארוכה הדרך

לאבא

נאטי גאן (רבי-חן, תל-אביב, אר-צות-הברית) - שיקאגו, 1935. שנות המשבר הכלכלי. אנשים מבוססים ברפס. גונבים, מכים, מרמים. מוציאים איש מפי רעהו את פת-הלחם האחרונה. נאטי גאן, יתומה מאמה. ננטשת על-ידי אביה הרץ האחרי פרנסתו ואינו מספיק להסביר את עצמו. בעלת-בית חסרת-נשמה. בית-יתומים חסר-לב ועולם של מבוגרים חסר-רחמים. כל הנתונים מובילים לכך שנאטי גאן תתקשה ותהפוך גם היא לבעיה חברתית. אבל, לא באולמני-דיסני. לא ולא! באולמני-דיסני מחכים הקברניטים הטובים של הצנזורה הקוני-סטרוקטיבית של הוליווד. שם מודדים את המירשמים הבטוחים לסרטים לכל המישפחה. וכך, בלי סקס, בלי ניבולי-פה, בלי יותר מדי אלימות (גם כשיש סצינה קצרה של מילחמת-כלבים, הרי היא באה להראות כי האדם הוא החיה המזיקה באמת ואותו כלב דוברמן, שכנראה מובס, מוגש את גורלו הרחוק מעין-המצלמה). עושה נאטי גאן את המסע הארוך שלה לנציאת אביה. הילדים בוודאי יאהבו אותה. כי היא אמיצה ובעלת חוש-צדק מפותח. המבוגרים יוכלו להציץ בשחקנית מוכשרת חדשה. בעלת פנים מלאות הבעה וניצנים של חושניות (מרדית

רקדנים במיבחן - איפה אתה ג'ין קלי?

של הבימאי עם כוכבת שלו לשעבר אינס תורמים לעניין מאומה. ופשטנותו של אטנבורו רק מעוררת געגועים עזים לג'ין קלי (שיר אשיר בגשם) ולמייקל קיד. מה שאטנבורו החמיץ לחלוטין הם אותו רטט עמוק וכאב דרוס שאמינו את ההצגה ואת האפשרות להריח את הזיעה הפיסית של אותם חיות-בימה צעירות הנאבקות על הקרשים. בשאיפה להגיע לאותה מיקצוענות עליונה ההופכת את ברודוויי לאחת ויחידה.

געגועים לזיעה

ולקרשים

שורת המקהלה (רבי-חן, תל-אביב, ארצות-הברית) - אותם ש-יילכו לראות את שורת המקהלה בקולנוע יתחלקו לשני עמים שר-נים: אלה שראו אותה על הבימה (שבמיקרה זה יהיו חסרי-המזל, בסופו של חשבון) ואלה שלא ראו אותה מעולם. מי שלא ראה על הבימה את המחזמר התופעתי הזה (11 שנה ברציפות, עשרות פרסים, מאות ביקורות נלהבות בעשרות ארצות, מיליוני צופים, בקיצור, הכל בסופר-לטיבים) עשוי ליהנות: הדמנות להציץ לניבכי ההימור הכואב של רקדנים הזקוקים לעבודה עד כלות-הנשימה, מיבחני-בד אכזריים בשיטת חשיפה עצמית, טוטו-עיוניים של מיינבר-ומיינשור - ומעל לכל, אוצר אדיר של נעורים, כישרון ואנרגיה מכל פרוץ, מכל צבע, מכל גזע. אבל מי שראה את המקור בתיאטרון עם הבימוי-כוריאוגרפיה של מייקל בנט (ספר מאת גיימס קירקוד וניקולס דנטה, מוסיקה של מרווין המליש ותמליל של אדוארד קלבן) עשוי להתאכזב מרה. סיר ריצ'ארד אטנבורו (גנדי) אינו סובל מעודף דימיון, ועקשנותו לביים את המחזמר מנקודת-המבט של היושב באולם המבתבון בימה יוצרת רושם של תוכנית טלוויזיה בידורית, כשמדי פעם מופיע תקריב טלוויזיוני של אחד השחקנים, מבלי להיעזר במצלמה כבדמות מפעילה, בלי להעז ולפתוח קולנועית את התנועה ולנצל את המרחב שיש על הבד ליצירת ביטוי שלם או מקורי. כמה פלש-בקס ביחסים

דנטה, ברקן ולנגפורד - תרומת הטבע

נחמדה על המבוכה האוחזת בגבר נוכח חלום המתקרב אליו יותר מדי. אם כבר להיפגש בסיבוב בפורים - אז אולי מוטב כך, בלי פטישים.

במקום

קופת-חולים

ניפגש בסיבוב (מוגרב, תל-אביב, ישראל) - למעשה, הסרט הזה לא שייך לאמנות הקולנוע, כי אם לאמנות הרפואה. מבט אחד בוועידת-חרות, מבט אחר ברחוב הישראלי, או הצצה בעיתון יומי מגלים לך עד כמה העם הזה חולה-עצבים וחסר-הומור לחלוטין. אולי משום כך יש מקום לאופרה כזו - שרשרת הלצות, ההופכות את הנמחה התורן לשותף פעיל בבדיחה, כשבכך מנטרלים את העלבון שבהשפלה, ברוח ספורטיבית בלי דרגה גבוהה של תיכחום וכלי מילים קשות. והעיקר: הפעם הבדיחות אינן בוטות, לא ולגאריות מדי, וכדי שלא לפגוע בקורבנות מוכן ומזומן להם הפרס הקטן - לפגוש את מר תעלול, בכבודו ובעצמו, יהודה ברקן, ולהנציח את הדיוקן עם האמן בסרט ישראלי, שלפי הנסיון יהפוך ללהיט לוהט. בין המתיחות יש, כמו תמיד, כמה מקוריות יותר וכמה מבריקות פחות. החביבות ביותר הפעם הן מתיחות-הכלבים, המוכיחות שוב שלא כדאי להופיע על הבד עם ילדים או עם כלבים, כי הם גונבים את ההצגה. אותו עץ זז, כשהכלב משוכנע כי הישקה אותו, או הכלב העוקב אחרי כדור שאינו ננמצא רק משום שהוא שומע את החבטה, משעשעים ביותר. אשר לתרומת הטבע, בדמות החזית של דנטה - זוהי מהתלה

סופרת בליכסן - הסופרת במציאות

שחקנית סטרים - והסופרת בקולנוע

הסופרת הרנית קארן בליכסן, ומאחוריו לקחים פוליטיים שהבימאי סידני פולאק מעדיף להסוותם ביריעה אקוויטית רחבה. אפריקה היא גדולה, ואיש לא יוכל להניף עליה את ריגלו לאורך זמן, גם לא מתוך רצון טוב. בתפקיד הסופרת שנפטרה בשנת 1962, מופיעה מריל סטרייט בטוב בתפקידה, כשהדמיון בינה לסופרת מודגש בעזרת איפור ותלבושת מסוגננים.

*** **ראן** (צפון, יפאן, מוצג גם במיטשל ירושלים ובשביט חיפה): גאון מסכם את התנסותו בעולם הזה בנוסחה קודרת: האדם טורף את רעהו והאלוהים ממעל מתעלל בו ולועז למר גורלו. יצירה העומדת מעל לסטנדרט המקובל גם בקולנוע העילי. הגאון: אקירה קורוסאווא.

*** **מסע-עסקים של אבא** (פאר, יוגוסלוויה, מוצג גם בקרן-אור המיוחד בחיפה): אמא מספרת לבנה החולם בהקיץ שאביו יצא למסע-עסקים, אך למעשה הוא עובר חינוך-מחדש מלווה בקצת עבודת-פרך, מפני שאמר בגילוי-לב גדול מדי מה שהוא חושב, וגיסו המלשן העדיף לעזור למאהבת שננטשה לנקום בו. התוצאה: סרט פוליטי אנושי, נוגע ללב ומאלף.

יד חופשית לדמיון!

טסיות שלי, ולקח לי שנים רבות לטפל בכל מיצבורי הפנטסיות והדמיון שהצטברו בי במשך חיי.

אין יפה יותר מלענות על שאלות ביחס לאני שלנו, שהרי חיינו יפים יותר אם אנו מכירים את החבר הטוב ביותר שלנו — אנחנו.

יש מועדונים מיוחדים, המיועדים לכך, תיפסי אומץ, לבי לשם. נסי לקשור קשר עם חזה גדול. אחרי הקשר הראשון הפיסי האמיתי תדעי אם הפנטסיה הינה פרי חלום פרטי שלך לחזה גדול, או שבאמת את אשה של נשים, והתחבאת עד היום בארון.

וזה לא אסון. אם את שלמה עם עצמך זו את, ואין בושה בלהיות אמיתית ולחיות חיים בריאים, שהרי הגשפ היא היסוד לבריאות, ולסביבות והומורסקטואליות בהחלט אינן מחלות.

בהצלחה, יקירתי, וספרי לי מה קרה אחרי המגע הראשון שהרי כלולו סקרנים בענייניימי.

שיעורי עזר

לילי, לטסי אותי. אני ממש מבוהלת. הש- בוע הגיע האיש שלי הביתה ובידיו קופסות בגדלים שונים. כשפתחתי את הקופסות, חשבו עיני: ויבראטורים, מאריכים, סיפורי פורנו, תמצית בטעם תות-שדה לליקוק מאיברי-המין ועוד כהנה וכהנה. מה לדעתך הסיבה לכך?

יקירתי, אני מלטפת אותך באהבה רבה. ומודיעה לך שבעלך בהחלט נורמאלי. ברור שהוא אוהב אותך ומעוניין בך, שהרי אחרת לא היה טורח והולך אל חנות לאבירי-המין ומוציא כסף רב כדי ליצור אוויר-עניין סביב מיטת-הנישואין שלכם. ומה האסון בכל הצעצועים הללו? אל תשכחי שהגבר שלך הוא 80% מין ו-20% גבר. שחקי איתו ואל תצחקי לו. הוא לא הפך לסוטה. הוא זקוק לשינוי, וכדאי שתשפטי פעולה על-ידי הופעה בלבוש סקסי, תני לו סרט-פורנו פרטי, מה שנקרא הצגה חיה, במיטה הכפולה.

הכל הולך, מבוהלת שלי, אין טאבו במין בריא.

מין עם אוזניות

יש לי ילד בגיל מסוכן. הוא בן 9. אנחנו ששית פוחדים לקיים יחסי-מין מפני שהקולות גורמים לו לתיסכולים ולנו לעכבות. האם יש תרופה לכך?

כשהילד נרדם, כבר מאוחר ואנחנו עייפים גם כן.

אני מחייכת לנוכח המיכתב, ואני בהחלט מבינה את הווג הנ"ל, שהרי גם אני אמא, וילדי הוא בן 11, ואני מגדלת אותו בחופשיות רבה ומשתדלת שהוא יידע הכל. אבל בנקודה של חדירה אל תוך פרטיות-החדירה שלי נכנסת לתיסכול אפילו אני, החופשית והמתקדמת, ובכו.

הפיתרון של לילי הוא חדר עם הרבה שטיחים, כריות ושמיכות ורדיאטוריות (ווקימן) עם הקסטות הכי אוהבות על כנף.

ופשוט, פעמיים בשבוע, לשלוח את הילד למיטה שעה לפני הזמן עם רדיאטוריות, ערימת קסטות אוהבות וספר מתקדם בענייני-מין לילדים.

טעם האסור והמוסיקת הרועמת ישיכו ממנו את קיומכם, ואתם תוכלו ליהנות משעה גנובה. מין רועש לכם.

וגם פורים שמח לכם. הצעתי לחושפניות ולחופ- שיות שבינכן, להתכפרת בפורים היטב ולתת לו את הנאת ההפשטה שאינה קיימת בימים הרגילים. מהפורימית כל השנה, לילי.

אל תתנו לדברים להצטבר. הרבה מבעיותיכם. הנראות קודרות ומאיימות, יפתרו על-ידי חילוף- עצמות וקווי-ראש.

ומה יותר יפה מתרגילי-אהבה! שנו מעט מן ההרגלים — אם אתם נשואים, אולי כדאי עכשיו לצאת במכונית לשפת-הים ולהתבונן בחושך בגלים המתנפצים.

טיול קטן, שם על שפת-המים, יזכיר לכם דברים שפעם היה לכם זמן להם. וזה מוביל אותי אל

לילי אניזו הכל הולך!

השאלה הראשונה, שנשאלה על-ידי גבר הנשמע גברי למדי:

מיטה על שולחן המיטבח

אנחנו זוג דווקא לא ממוצע. תמיד חשבנו שאנחנו משתגלים בהנאה ומתמזמזים בי- חדרה. וכך עברו כמה שנים והכל היה בסדר. אבל מזה כמה חודשים אני מרגיש כמו בכנה במכונית. נכנס, יוצא, מתגלגל, גומר, נרדם ונבגמר.

הפתחה שייכת לך, יקירי המלוטף. אתם זוג מקסים ובועלי תיאכון בריא. אך לוקים אתם בחסר. הרימיון אכזר, לכס, אי-שם בנוחיות המיטה הכפולה. דבר הקורה לרכים, ובאופן נורמאלי יורד התיאכון המיני. זה כמו לאכול סטייק טוב יום-יום — בשלב מסוים אתה מת לאכול את הקציצה הרגילה, זו שתמיד חשבת שהיא מועדית לעניים. חיי-המיטה בהחלט יכולים לעבור לפעמים למכונית, לשפת-הים, לחדר בבית-מלון, לשולחן-המיטבח. מיומור זים בחדרי-מדרגות מזכירים לאנשים רגשות שאתם שכתו כבר מזמן.

ברור משאלתך שאינך סובל מבעיה גופנית. הכל פשוט מתוכנן מדי. צאו לדרך ובהחלט נצלו את הקיץ הבא עלינו לטובה, שהרי אצלנו בארץ אפשר לקחת שמיכה ולצאת אל היער. תנו לרימיון יד חופשית — ואפילו אם נראה לכם כל העניין מצחיק, עשו זאת, שהרי מין עם הומור הוא פיל-החיים (ציטוט מפיו של ריצ'ארד ברטון).

פנטסיה בארון

אני מאוננת לעיתים, ומעניין שהזיוותי מכילות נשים בעלות חזה גדול. אני גם נדלקת על נשים יפות בתמונות-עירום. בדרדכיכל

חיי-המין שלי הם טובים ובריאים ואני אוהבת גברים. האם אני לסבית חבויה בארון? מי אני? עדיין לא התניסתי בחוויה לסבית ואינני נשואה.

אז מה מפריע לך לנסות ולמשש את הפנטסיה בארון? לא כדאי להישאר עם שאלות רבות מדי. כפי שכבר סיפרתי לך ולכולם, אני ניסיתי להגשים את כל הפנ- שימיון.

דף חדש

(המשך מעמוד 29)

בשבוע שעבר בדבר: "סיפרו של דויד גרוסמן עיני ערך: אהבה מלווה בהר- בה מאוד פאתוס: תהליך כתיבתו לוהה במערכת הצהרות חגיגיות באמצעי התיקשורת. הופעתו לאור היתה כרוכה במערכת יחסי-ציבור אינטנסיבית שכי מותה עדיין לא ראינו בישראל. תערוכת מתחכמת של עמודי שער, מסיבות עיתונאים, כתבות טלוויז- יוניות ואי הפצת הספר בחנויות לאחר הופעתו וחלוקתו למגוון הסיפריה (כתר והקיבוץ המאוחד) בלבד."

מיותר לציין כי אורציון ברתנא לא היה משמיע הערות כאלה אילו סיפרו שלו שריפות (אשר ראה אור יחד עם סיפרו של גרוסמן) היה זוכה להצהרות חגיגיות כלשהן באמצעי התיקשורת, ואם הופעתו שלו היתה כרוכה אף היא באותה מערכת יחסי-ציבור אינטנסי- בית, "שכמותה עדיין לא ראינו בישראל". ובצעם, מרוע לא? אף אני הייתי רווח נחת אילו זכו ספריי לקבלת-פנים כגון זו. אבל ייאמר מייד, שום מנחה פרי תיקשורת לא היה מסוגל לחולל מהלך דומה סביב ספר כלשהו, מבלי שהיו בידיו נתונים של ממש: סופר מבריק, רוח יצירה, תעוזה והעזה, נתונים שאף מבקר אחד לא התעלם מהם עד כה, גם לא ברתנא עצמו, אשר בין הערותיו הביקורתיות לא חסר מן הספר סופרלטיבים כגון "מקורי ומב- ריק", בעל "תרומה משמעות לסיפורת הישראלית הצעירה" ואף תיארו כמי ש"מרגים היטב את הקטאסטרופה הקיומית".

העצבנות, להט היצרים והאופי הסני- סיוני הכרוכים בהתייחסות אל סיפרו של גרוסמן, כדרך שאיפיינו את הת- קבלתם של הספרים שהוזכרו לעיל, הם תוצאה של בצורת סיפורות, המור- גשת במיוחד בתחום הפרוזה המקורית. כאקלים יבש כשלנו, טיבעי הוא שכל כמות של שלג תדרבן את הגולשים המיקצועיים לטפס אל שיא ההר, תיקווה כי סופי-האל שנתקבל העובי המתאים, המבטיח כי הזינוק לא יתפתח לגלישה מגוחכת במידון סלעי ומי- סוכן. גרוסמן — אם להמשיך ברוח אותו מטאפור — מבטיח את שיכבת השלג המתאימה לביצוע סקי מוצלח. ייתכן מאוד שאילו הופיע גרוסמן חדש בשמי הסיפורת כל שנה, היתה צומחת כאן גישה תרבותית, שקולה, אובייק- טיבית, ובצידה התייחסות ביקורתית פחות פרוכניציאלית, פחות מתחשבת, ובלא שתהיה "פאתטית ועצבנית" כל- שונו של ברתנא.

כדוגמה ליכולתו של רומאן קונטרר- בריסאלי להתל במבקרו, אביא לסיום מדיבריו של שתי מבקרות העוסקות בפיוצו אותו אגו. בעוד רות שנפלד קובעת נחרצות ברשימתה בדבר כי: "סיפרו של גרוסמן הוא אגו קשה מאוד לפיצוץ. הקורא צריך להשקיע מאמץ לא מבוטל כדי להתגבר על אגני הנגזר הניצב בדרכו וכדי לצרף את החלקים השונים של העלילה ול- פענח את טיב הקשרים ביניהם". פרי- סקט ענת לויט במעריב באותה סוגיה כי: "גרוסמן מייטב לשוור, ובה בעת להפריד, בין ארבעת הממדים הללו, כך שהקורא מוצא את עצמו מנווט בביט- חון בין ארבעה סיפורים הנכתבים בעצם כרומנית".

מתוך השיר סולמות ופטישים מאת חזי לסקלי:

שנה נבנית משנה ורפם מדרוף, שנה נבנית מחברים של מות וקוממיות, על כן סלמות יש לרכש במהרה במקום ספרים, ופטישים כדי להכות בהר.

דומה היה כי לסקלי (אשר לפני כשבועיים הביע בהעיר סלידה ושאת- נפש משירתו של אורנה רביהן ושול- מית ספיר-נבו) נושא באמתתו שירת מופת בעלת כוח, עומק ומקוריות, ובשל כך הגיע, כנראה, לירי ולולול בשירת אחרים. למרבה ההפתעה, דבר מכל אלה לא ניכר בשיר הנ"ל, אשר הופיע בידיעות אחרונות. והנה תיקן וזה כי אין ללמוד ממנו לגבי יתר שימיון.

אני משוגעו!

(המשך מעמוד 24)

כאשר נתפס על-ידי המשטרה לא ניסה פנסו להסתיר את מעשיו או להתכחש להם. הוא סיפר את מה שקרה באותו בוקר ואת מה שקרה לכך. הוא הצביע על חבורה כחולה ליד עינו, ואמר כי זאת עשה לו אדוט לפני מותו. הוא גם שיחזר את האירוע בקורירות לפני המשטרה ואמר: "לקחתי תי לי בראש מאסר-עולם. לא איכפת לי. העיקר שהרגתי אותו."

6 מאפייני

דיכאון

בית-המשפט שלח את פנסו ל- הסתכלות בבית-חולים אברבנ- אל. הר"ר סטיר, שברק אותו, קבע כי הוא נרשם באחריות פלילית וכשיר לעמוד לדין. בכלל, בתקופת מעצרו, ניסה פנסו פעמיים לשלוח יד בנפשו. בבית-המשפט לא היתה מחלוקת על העובדות. פנסו וסניגורו יפתח

הוא כבר מתחת

לאדמה, והיא עוד

מתלבשת ומתגודדת!

הסכימו כי המוות נגרם מסכימו של פנסו. המחלוקת היתה רק על מצבו הנפשי של הנאשם בזמן המקרה. התובע, עורך-הדין עוזי שרטר, האשים את פנסו ברצח ככוונה-תחילה. התובע הצביע בפני השופטים על הסכין שקנה הנאשם בבוקר, ובה ביצע את הרצח. הוא טען כי פנסו לא רק שהכין את הנשק והחליט להרוג את יריבו, אלא שהיה שפוי ובריא בנפשו בעת שעשה זאת.

הסניגור, דויד יפתח, הביא חוות- דעתו של הפרופסור שמאל טיאנו. הפסיכיאטר ברק את פנסו ככלא ושלח ממנו את ההיסטוריה שלו ושמע משפחתו. הוא מצא כי פנסו חולה במחלת-נפש של ריכאון עמוק. מחלה זו, שבעבר כונתה דיכאון אנדרוגני, יש לה שמונה מאפיינים, והפרופסור טיאנו מצא ששה מהם אצל פנסו. הוא התייחס גם להיסטוריה רצופת נסיונות ההתאבדות של פנסו ולרקע התורשתי של המחלה. אמו של פנסו, אשר התאבדה בשריפה, סבלה גם היא, כנראה, מאותה מחלה.

הפרופסור טיאנו הסביר לשופטים כי נסיונות התאבדות בבליעת-רעל, בתליה ובשריפה, מעידים על רקע של מחלת-נפש.

הסניגור ניסה לשכנע את בית- המשפט כי סיבלו המתמשך של פנסו גרם להחרפה במחלת-הנפש הרדומה, וכאשר רחה אותו אדוט במילים "אתה מטריד אותי, נמאס לי ממך", לא הצליח לעמוד בכך עוד, וברחף לאיר- כריכיבוש הרג את יריבו.

האשה

בשחורים

פנסו ישב על ספסל הנאשמים, חיוור ומתוח. במשך כל המשפט היו עיניו ממוקדות באשתו. נראה כי אפילו היום, כאשר חיוו וחירותו נמצאים בריון, הדבר המעניין אותו ביותר היא השאלה אם אשתו הארוכה, שמעולם לא אמר לה לא, אכן בגרה בו. האם הרג את מאהבה של אשתו או גבר חף-מפשע?

רגשות שונים לגמרי היו בליבה של האשה לבושת-השחורים. שצעקה לעברה של בת-ישיב, "וזה" זו היתה אחותו של אדוט, שישבה צנומה ואדומת-עיניים על הספסל האחרון באולם. היא דרפה אחריו כל הזמן, כלל מקום שהוא היה, היא הגיעה, אני לא יודעת מה היא עשתה לו, אולי היא שמה לו משהו בקפה", אמרה הצעירה המתייפחת. "הוא כבר מתחת לאדמה עשרה חודשים והיא מתלבשת ומת- גנדרת, ולא איכפת לה מכלום."

עוד לפני שהקבלן של המדינה הגיע אל סף כשיטת-דגל, כמעט שלא היה לו פרויקט ללא הפסדים. וכדי לחפות על הפסדיו האמיתיים, ילידי הניהול השלומיאל', אף נהג לכבדק מאזנים

ניצבת פנדורה

הרגיש כי הקרקע בוערת תחת רגליו, כתב כצמון לנוס הישיר שלו, קריב, מיכתב שבו הוא מאשימו בין היתר כי...הנך מנסה למנוע ממני את תפקיד מבקר הקונצרו, המגיע לי בגלל כישורי, למרות שבעת כניסתי לעבודה הבטחת לי שתמליץ עליי בבוא העת ועד לפני כשנה וחצי אישרת מדי פעם הבטחה זו...לא ובמקום אחר במכתב נאמר: לא...אך למסור לידיך את כל החומר הנוסף הקשור בחקירה ברעננה, וזאת מאחר ששוכנעתי למעלה מכל ספק כי

שמשגינים מנהלי החברה ברוי בם אינו מתאים אסילו לניהול חנות-מכולת. לגבי המנכ"ל,

במאזן הקונצרו לשנת 1984 נרשם כי סולל בונה הפסידה "רק" שישה מיליון דולר באותה שנה. הפיבורק גם

מנהל ביקורת ראשי בתל-אביב, אחרי שעמד בהצלחה במיכרו פומבי. כשכא לסולל בונה אמר לו המבקר הפנימי

ני אסתח להם תיכתי-פנדורה בסולל-בונה.

הדובר, שלמה כצמון, היה עד לפני כחורש איש מרכזי בביקורת הפנימית של הקונצרו הענק הקורס, סגנו הלכה למעשה של המבקר הפנימי זאב קריב. מסורבל: "עודר למנהל יחידת הביקורת הפנימית בסולל בונה בנושאים מיקצועיים ובמרחבים של המרכז והדרום". כצמון, מרצה בטכניון, קצין בכיר במילואים ובעל תואר שני, פוטר על רקע מילחמתו בשחיתות בסולל בונה, אך גם במתרחש במסורת מופלגתו בעיר רעננה. מילחמתו החזיתית בשר-הבריאות, מרכזי גור, היתה הקש ששבר את גב הגמל.

שלמה כצמון, מוזקן המגדל כרס, אינו קוטל קנים. הוא צבר בעל לשון חדה. הוא נולד בגן-חיים שליד כפר סבא. ב-1944, נשוי ואב לשניים, רבי סרן (מיל') באוגדת-שריון, שסיים כ"מ"ם אלה קורס-מג"דים בצה"ל. ב-1976 קיבל תואר ראשון (בי"א) בבר-אילן בלכלכלה, וב-1982 זכה בתואר שני (אס-בי-איי) מאוניברסיטת תל-אביב במינהל-עסקים, מימון, חשבונאות, בנקאות ומערכות מידע. הוא גם מרצה בטכניון, בשלוחה התל-אביבית, בניתוח מערכות.

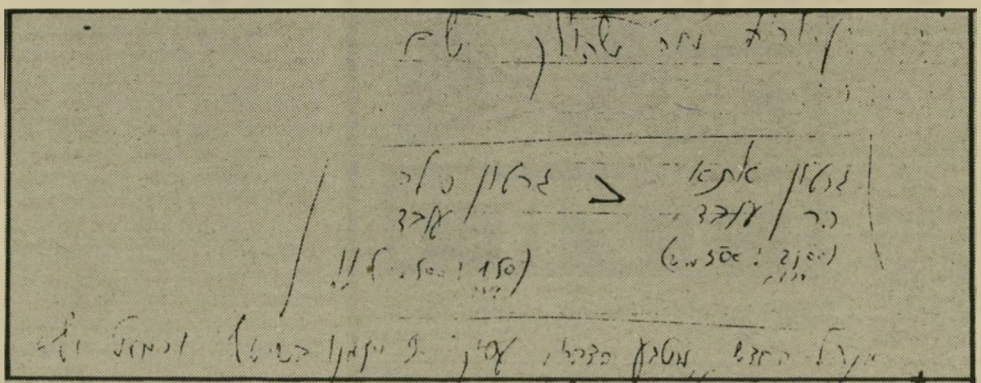
פיבורק בבורסה

כצמון הגיע לסולל בונה ב-1982 ממישרד מבקר-המדינה, שם היה

זאב קריב (כדיכרי כצמון), כי אם ייקלט כדבעי, הוא עשוי במרוצת הזמן להחליפו כשיפורש. "לא אשאיר לך אדמה חרוכה, כפי שיוותר אחרי המנכ"ל שרגא רוטמן", מצטט כצמון את קריב. קריב אמר היה לסיים את עבודתו ביולי 1985, אך המנכ"ל רוטמן האריך את עבודתו בעוד שנה, כנראה כדי למנוע זעזועים וגילויים מיותרים ממבקר חדש - מטאטא חדש.

כצמון חזר ומדגיש ללא הרף כי "סולל בונה" מסברכת מאז נים בשנים האחרונות. הוא מבטיח: "אוכיח זאת". הדבר נעשה. בדי שלא ייראו הפסדים אמיתיים שנרשמו בקונצרו, שעלולים היו - או שמא עשור יים - להראות את הבוסים של חברת העובדים, שנדרשו, ואת הבנקים, שהם הנושים העיקריים.

להמחשת דבריו מצוין כצמון כי

קטע מדוח הביקורת באגף נגרות-הבניין כישרון ניהול המנהלים אינו מתאים לניהול חנות-מכולת

הוא אומר כי "רוטמן נהג כריק טטור".

כבר לפני שנתיים - ב-1984 - החליט כצמון ביוזמתו להתרעע על מימצאי-הביקורת שלו ושל אנשיו לפני דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים ויו"ר מועצת המנהלים של סולל בונה. הוא נועד עם רוזוליו כמה פעמים ודן עימו על - כלשוננו - "המצב הירוד של סולל בונה והביקורת הפנימית בה, הפסידה התופחים, השחיתות והגניבות".

דני רוזוליו, באמצעות ידיד משותף מפעילי מפלגת-העבודה הצעירים,

פורסם, כנדרש, בבורסה. לדבריו, דבר כזה כלל לא ייתכן. באותה שנה, של 1984, גדלו בהתחייבויות נטו של הקונצרו ב-90 מיליון דולר, והפעילות של החברה נפלה ב-18%, ולא ברור (לכצי מן) איך אפשר להפסיד עקב אירועים באלה "רק" שישה מילי-יונים דולר.

על פי חישובי-אמת של המי בקר שלמה כצמון, ההפסד האי-מיתי של "סולל בונה" ב-1984 היה לפחות 30 מיליון דולר, ולא שישה (!) אך סכום זה אינו מופיע כמובן במאזן, שהועבר לידעת הבורסה ורובשי המני יות של הקונצרו. "אין פרויקט בכל ישראל שברך תי", אומר כצמון, "שלא מצאתי בו הפסדים בגלל ניהול כושל של ההנהלה הראשית". הוא נוקב בעיקר בשמותי-הם של שלושה מנהלים כושלים במרמ: המנכ"ל שרגא רוטמן, נתן פרנקל, שקורס לתפקיד מנכ"ל החטיבה הקבלנית, ודויד בלאו, ראש האגף לנושאים מיוחדים.

כצמון מצא כי הסיבה העיקרית להפסדים הכבדים בפרי ייקטים מקורה במחירים שסר לל בונה" דורשת בעד ביצוע עבודות שאינן תואמות את התמחיר והתחשיב האמיתיים של הוצאות החברה.

הוא מסביר כי בדרך-כלל אין קשר בין התחשיב-התמחיר לבין הביצוע בפועל והעלויות בשטח, העולים בהרבה פי כמה וכמה על העלויות שבתמחיר. הסיבה לכך: קונספציה לפיה כל גוף בסולל בונה עובד בשביל גורם אחר בחברה, והתוצאה לא מאחרת לבוא. מן הצורך לצבור בכל פעם רווח בדרך, נוצרים בתחשיב מחירים לא מציאותיים ואז - כדי לזכות בעבודה בכל מחיר - מורידים את המחירים ללא שיקול-דעת, בהנחה שיש עודף מספיק של שומן. אך בסופו של התהליך מתברר כי השוקת שבורה.

מעילה באמון

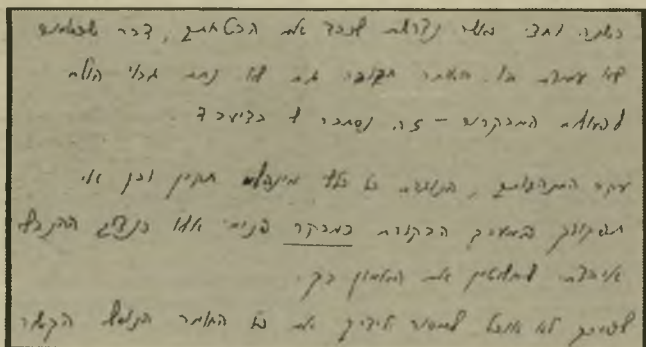
כצמון עסק בריכוז הביקורת והמבקרים תחתיו מחדרה עד אילת. כולל מערכות מידע ומחשבים. הוא למד כי "בישרון הניהול

ביקש את כצמון להעלות בכתב את דבריו. המיכתב נשלח למען, אך רוזוליו, יו, תחת לטפל בו כנדרש ולשמור בסודיות את שמו של מדליף, חשף את כצמון ומיכתבו לפני המנכ"ל רוטמן והמבקר הפנימי קריב.

כך החלו צרותיו של כצמון בסולל-בונה. רוזוליו מעל באמון שנתן בו פעיל מופלגתו שלמה כצמון. עכשיו ביקשו להיפטר מה"אנפן טריבל", המסתובב בסולל בונה בתפקיד הר"גיש של מבקר פנימי ולומר את סודותיה היות-רכוסים.

כצמון אומר כי רוזוליו הולך בעניינים עיוורות אחרי צבי ברזילי, מנהל חטיבת-המיפעלים בסולל בונה, "האחראי ישירות להפסדי-ענק של מיליונים רבים בקונצרו", ונעדרת-פוגל מצאה כי חטיבת-המיפעלים צוברת הפסדים כבדים: כ-10 מיליון דולר ב-1985 וכ-18 מיליון דולר ב-1984.

כצמון פוטר מסולל-בונה ב-12 בפברואר 1986. פחות מחודשיים קודם למועד זה, ב-18 בדצמבר 1985, כאשר

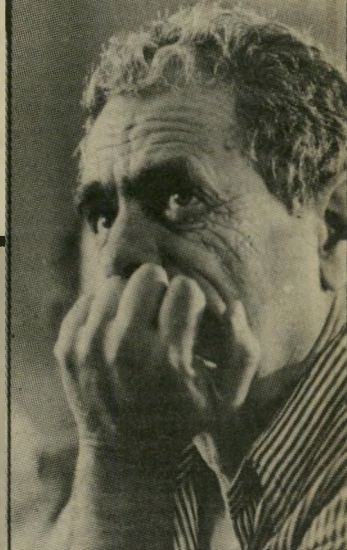

קטע ממיכתבו של כצמון לקריב זריית חול בעיניים

היית שותף לנסיגות למנוע את הבריקה והינך שותף עתה לטישטוש העובדות..."

האשמות חמורות על מבקר-הקוני צרו, מפי סגנו, במיכתב פנימי אל הבוס שלו.

עווק מהמיכתב הועבר גם להנהלת הקונצרו, למרות שהובע בו אי-אמון מלא בקריב, נדרש כצמון להמשיך ולשתף פעולה עם המבקר הפנימי. היתה כאן זריית חול בעיניים. שרגא רוטמן, כדי להקט את הפיקוח על הביקורת, נוכח כי קריב אינו משתלט כל-יכר, הוא מצא רפואה לבקיה שהטרידה אותו: דויד בלאו מונה לתפקיד ראש אגף לנושאים מיוחדים, שבתחום טיפולו גם אחריות על כל הביקורת הפנימית של הקוני צרו, את ההחלטה על המינוי לנושאים מיוחדים גרידא העביר המנכ"ל רוטמן דרך מועצת-המנהלים, כנדרש - אך במיכתב שהוציא שרגא רוטמן ב-23 בספטמבר 1985 לבלאו, שבו הוא מכי פיה גם את הביקורת הפנימית לאחר

מזכיר רוזוליו הכל לפי העניין

יצה תמרי, דוברת חברת העובדים הגיבה בשמו של דני רוזוליו, מזכיר חברת הר-עובדים ויו"ר מועצת-המנהלים של סולל בונה: (א) באופן עקרוני אינו מגיב על כתבות בעולם הזה. (ב) באופן עקרוני אינו מדווח על שיחות שאני מקיים בארבע עיניים. (ג) באופן עקבי כל חומר שמגיע אליי בתחום ה-ביקורת אני מעביר למוסד ה-מתאים - הביקורת הפנימית של התאגיד הנוגע בדבר. מב-קר-ההסתדרות, ועדת-הביקור

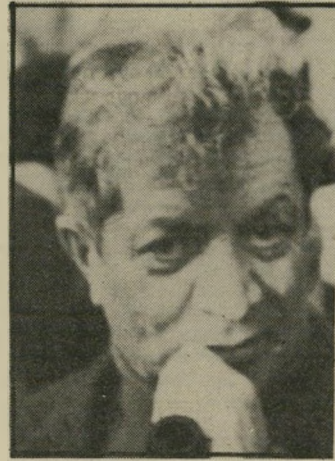
המתחמד העקרוני

רת המרכזית - הכל לפי ה-עניין. אינו נוהג בצורה שונה בשום מיקרה". רוזוליו המתחמד נהג קצת אחרת ערב הוצאת סיפרי, לא למירסום, על יעקב לוינסון. הוא התקשר אליי, וגם אל המו"ל עודד מודן, וניסה בפי-תוויים שונים לדחות את הוצאת הספר עד אחרי הבחירות לכנסת. מחשש לפגיעה במי-לגת העבודה, אך נדחה על ידי. אחר-כך שלח לביתי את מזכיר התק"ם, אלי זמיר, שניסה גם הוא לשכנע אותי לדחות את הוצאת הספר, אך הוא הבין - כי אין להפעיל לחצים כאלה על עיתונאי, מה גם שהם לוו בפיתויים, שיש בהם - מטעם המציע - פגיעה בטוהר-המידות.

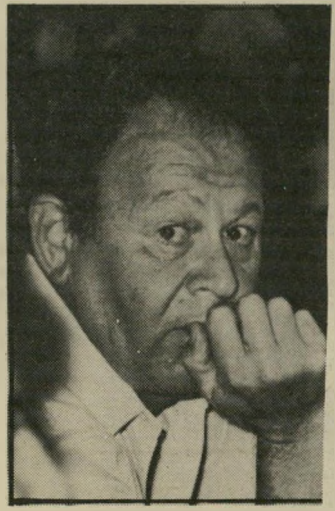

יותו ובכך עוקף את זאב קריב, נחשפה עובדה תמוהה ואת ללא אישור מועצת המנהלים. דרך בלאו ביקש רוטמן לב לום את כצמן ביתר שאת, ואומנם בלאו חזר ודרש מכצמן להגיש את התפטרותו.

דוגמה מאלפת לניהול שלומיאל של חטיבה בסולל בונה אפשר ללמוד

מבקר קריב לא אשאר אדמה חרוכה!

שר גור גורם בולס בניקוי האוורוה

ממסמך פנימי, ששלח בכתביו אחד המבקרים של הקונצרן, שהיה כפוף לשלמה כצמן, אחרי ביקור ביקורת שערך בסולל — אגף הנגרות לבניין של סולל בונה.

כך כותב המבקר לכצמן: "הייתי עם אפרים בישיבה בסולל. זו שערורייה מה שהולך שם. בקיצור: גרעון 'אתא' פר עובד: 2500 עובדים — 500 מיליון שקל. גרעון 'סולב': 150 עובדים — 500 מיליון שקל!!

המנהל החדש מטבע הדברים עסוק 90% מזמנו בשוטף, וכמעט שלא מתעסק בטפילי-שורש. ידי המנהל החדש, ארנון (שהגיע לפני חודש), כבולות. יש לו קשיים עצומים בעיקר כלפי פנים לשנות בצורה דראסטית דברים... ובמידה משמעותית גם כלפי חוץ. ההפסדים מתחילים בעיקר מרגע גמר היצור ועד גמר ההרכבה הלא מיקצועית. מנהל החטיבה ואחרים קובעים עובדות יצור/שיווק, וזה גורם לשלומיאליות בשטחים שהמפעל אינו יכול לעמוד בהם הן מבחינת מורכבות היצור והן מבחינת לוח הזמנים. הרעב לקבלת עבודות ללא

מחשבה תחילה גורם למצב שבו סולל מפסידה יותר (!!!) מאתא והיא מטובסדת על-ידי החטיבה, קרי סולל בונה. קרי מה שאתה רוצה. האמת היא שזו פעם ראשונה שאני מרגיש את המידה החמורה של השלומיאליות בניהול עסק. מה מריץ את שלמה כצמן? אינני איש המועל בתפקידו כמבקר. למרות שאני מבין את צרכי המערכת המפלגתית-הפנימית-פוליטית-תנועתית ואת צרכי השליטה של חברת העובדים, המצב בסולל בונה, כפי שראיתי בביקורתי, חורג אלף מונים מבכונותי ללכת לכיוון זה, וכך אמרתי בפגישותי עם דני רוזוליו. אך לצערי הוא לא התרשם ממה שמע על המתרחש כאמת בקונצרן, אלא להיפך. כל מעשיי הם לטובת מיפלגתי, שאני מאמין בה ומקווה כי בסופו של דבר תוקיע את המושחתים מקירבה, כפי שנהגה בכמה מיקרים בעבר.

צרותיו של כצמן החלו כאשר החל לחשוף בקול שחיתויות בסניף סולל בונה שפיקוחו ברעננה — העיר שבה הוא גם מתגורר עם משפחתו. כשנה לאחרונה, במסגרת ביקורת שיגרתית בסניף השרון (רעננה) של סולל בונה גילה אחד המבקרים שחתת כצמן כי כפרייקט גדול ברעננה בשם אירגון בעלי מלאכה בע"מ, שמקימה סולל בונה, התעוררו חשדות כבדים לשחיתויות בקנהימדיה מבחיל, גניבות של כסף מחשבון בנק של סולל בונה וגם אדמה (שניים וחצי דונמים), רכוש הקונצרן, הביקורת הצביעה על חשדות לפיהם מעורבים בפרשה כמה מאנשי הגורידה הוותיקה של מיפלגת-העבודה ברעננה וגם בכירים בסולל בונה.

המקומון רעננווה, דרך עורכו אורי נעים, חשף בכתבות תחקיר מתמשכות לפרטים את הפרשה המסתעפת. הוא הצביע גם על "אשמים" וגולל בהרחבה את "חטאיו ותעלוליו" של האיש המרכזי בפרשה, יעקב סטז'נסקי, מנהל חברת מיבני ארגון בעלי מלאכה ברעננה בע"מ.

במאמר ראשי, בחתימת אורי נעים, בכותרת סולל בונה, כתב העורך כי "המדידה הנמצא בידי על פרוייקט סולל בונה בקריית-המלאכה ברעננה ברור לי מאוד איך 'הקבלן של המדינה' עומד לפני התמוטטות כללית."

שלמה כצמן ומבקריו בסולל בונה מצאו כי סטז'נסקי, בהיותו מוזכר מיפלגת-העבודה ברעננה ב-1979 (היה בתפקיד זה עד 1981) ביחד עם שימרון דורון, שהיה אז מוזכר מועצת-הפועלים בעיר (שמעשיו מוקעים אף הם במקומון), הקימו חברה פרטית בשם אירגון מיבני בעלי מלאכה ברעננה בע"מ והם בעלי המניות שלה. עקב כך, בתיאום עם בעלי תפקידים בכירים אחרים בעיר, קיבלו ממינהל-מקרקעי ישראל הקצאת קרקע ללא מיכור במחירים נמוכים. נערכה התקשרות עם סולל בונה, והקונצרן מיהר לשלם בעד הקרקע שהוקצתה, כ-13 דונמים, בעד הקרקע שהוקצתה, כ-13 דונמים,

"פיטורין אינם פיטורין"

חובות. תוכנית הבראה, שיש בה שיבעה או שמונה שלבים, זה רע שיביא להתמוטטות מלאה של החברה וחובותיה יגדלו.

דרוש. מיבנה חדש" וגם "מכירת נכסים". היקף ביצוע עבודות ב-240 או 250 מיליון דולר השנה לא יתיר לקונצרן לשאת בהוצאות מימון ההון הדרוש בחברה בגודל כזה. המסתכמות ב-40 עד 45 מיליון דולר.

הרבה מאוד כסף

תוכניתו של ח"כ אדרי מקיפה חמישה סעיפים עיקריים: • ניהול נכון. • מיבנה אירגוני חדש. • תפיסה אחרת. • מדיניות חדשה. • הקטנת היקף החברה.

שאלתי את ח"כ אדרי אם נכון כי סולל בונה ביצעה בשביל שיכון עובדים עבודות במחירי הפסד. כטענת ותיקים בקונצרן. במחיר ירושלים של סולל בונה — נמסר לי — מכינים כאילו תביעה נגד שיכון עובד דים על רקע הפסדים שנגרמו לקונצרן בשל עושק מצד חברת השיכון, אך בשל התערבות מיפלגתית נדרשו לעכב את התביעה.

ח"כ אדרי השיב: "זה שקר". אחר כך פירט כי אומנם הפסידה סולל בונה בעבודתה תיה בשביל שיכון עובדים — היקף של כמה מיליונים דולר — רים בשנה — מעיד הדבר כי "הקונצרן כעסק אינו יעיל ואין ידעיים שם איך לעבוד ולנהל". — ומה מצבה של שיכון עובדים?

אדרי: "ברוך השם. החברה במצב טוב". לפני עשור הצליח רפי אדרי — כמישנה למנכ"ל וממלא מקומו — לחלץ את שיכון עובדים מפשיטת-רגל. הוא באה לחברה כאשר יורם ריון, שהיה חשב כללי במישרד-האוצר,

כל הנכסים של קונצרן סולל בונה, שנרכשו במשך עשרות שנות קיומה של חברה הקרובה לפשיטת רגל, לא שוים יותר מאשר 140 עד 150 מיליון דולר — בכ-350 מיליון דולר פחות מהחוב ה"רובץ על המיפעל הענק שקרס. מידע חסוי זה נמסר באחת הישיבות האחרונות של ה"וועד-המנהל של חברת העובד דים.

באותה ישיבה השתתף גם רפי אדרי, חבר-הכנסת ממס' לגת העבודה ו"ר מועצת המנהלים של שיכון עובדים. הוא הופתע — אולי נדהם — מדיעותיו הביקורתיות על המתרחש בסולל בונה ידועות. כמי שהצליח לשקם את שיכון עובדים. שהיתה לפני פשיטת רגל ערב בואו אליה אדרי כעשור, מזהיר ח"כ אדרי מ-הבראת סולל בונה על-ידי הטלת סלואים. כתוכנית ועדת אהרון פוגל, שמיינה ראש הממשלה שימרון פרס (העולם 12.3.86).

תוכנית ההבראה שהוצעה היא "דחיקת הק". רפי אדרי קורא ל"תפיסה אחרת, גישה חדשה". הוא עצמו מתכוון להגיש תוכנית הבראה משלו תוך שבוע. כדי להבריא ממש את הקונצרן יש ליישם תוכנית מלאה בבת אחת ולא בשלבים — "מקבילה לכל הדברים". מיטותיו בלבד לא יפתרו את המצוקה, וגם לא פריסת

קיסו חזיתית. גור התייצב לצד המימסד הוותיק, שבו נחשפו שחיתויות. הוא קשור בוותי קים, אומר כצמן, גם אולי בשל היותו בעל "פרס בחיסכון" במושב-השעבר.

מאבקו העקשני של כצמן הניב יכול מבורך. בימים אלה נחלו מועמדי שילוב הדורות הצלחה מרשימה בבחירות למועצת סניף מיפלגת-העבודה ברעננה. הם הצליחו להבקיע את המס

על סדר היום: השעיית החבר שלמה כצמן וחברותו במפלגה כהחלט לפעיק 77 לחוקת המפלגה, בשל הפרה בידועין ובאופן חמור את משמעת המפלגה (סעיף 60 (ג) לחוקת המפלגה).

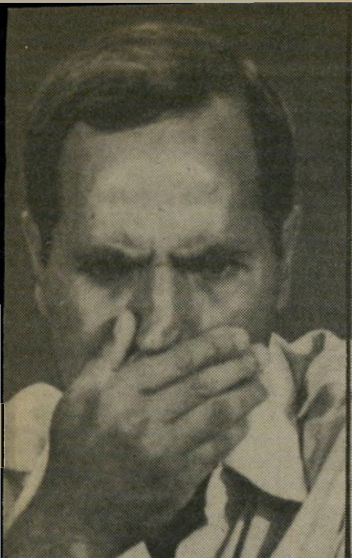
זימון להשעיית כצמן ממיפלגת-העבודה אין עוד מי שישעה אותו

קשות במפלגה בכלל, בסניף רעננה ובמפקד המתנער עכשיו. הישיבה לא קוימה ולמעשה בוטלה הלכה למעשה אחרי שהמוסד לביקורת של המפלגה נחלץ לעזרו של כצמן, והוציא צרמניה נגד קיום ישיבת ההשעיה כל עוד נמצא הוא בקוטר מג"דים. בינתיים נערכו הבחירות למועצת-הסניף, כצמן נחל ניצחון ונבחר למועצת-הסניף. אותם עסקנים, שביקשו להשעות ולהריח, רובם מהותיקים, הורחו בעצמם על-ידי הבוחרים ולא נבחרו עוד למועצה. אין עוד מי שישעה את כצמן.

כצמן הוא עתה על הכוונת של מר טה גור. שריהבירות דרש לפטר גם

גרת הנקשה והסגורה של הוותיקים והפנסיונרים, הזוכים בתמיכת השר גור. אחרי הבחירות לא נותרו בסניף ותיקים רבים. למועצה — וגם כצירים לוועידה — נבחרו, בנוסף על נציגי שכונות, צעירים רבים, יחד תישוע מועצת-הפועלים דורין הורח בבחירות האחרונות להסתדרות.

לפני שנערכו הבחירות הפנימיות לסניף, הזמין מוזכר הסניף אברהם יחיא את חברי מוזכירות המפלגה כדי לרונ כ"השעיית החבר שלמה כצמן מחברותו במפלגה... בשל הפרה ביודעין ובאופן חמור את משמעת

ח"כ אדרי לא לחטליא טלאים!

כיהן בתפקיד י"ר מועצת המנהלים, ומנחם חלר היה המנכ"ל. צמד זה בא לשיכון עובדים שנתיים אחרי אברהם עופר, שהיה אחר-כך שר השיכון והתאבד. רפי אדרי היה מנכ"ל שיכון עובדים, ולפני כשנה וחצי נבחר כיושב-ראש מועצת-המנהלים.

בדוח ועדת-פוגל נאמר: "הבעלים יגדילו את הון המניות של הקונצרן (סולל בונה). כן יערבו לחובות סולל בונה על-ידי שיעבוד מניות שיכון עובדים שבעלותם. אדרי מגיב בניחוח: "שמעתי, כאשר יעלו לדיון נושא זה, אתיחס אליו לגופו".

— כמה שוות מניות שיכון עובדים? אדרי: "הרבה מאוד כסף". אדרי אמר — הבטיח! — כי גם אם ימומש סעיף זה ב"המלצות ועדת-פוגל, לא יכלל בחשבון שווי האדמות (החק" לאיות), שחברתו אמורה להח" זיר למינהל-מקרקעי-ישראל (2.000-1.900 דונם), ששוויין (לדבריו) 20 עד 25 מיליון דולר.

ח"כ רפי אדרי לא יניח לפגוע בשיכון עובדים כדי להציל את סולל בונה.

מסולל בונה בהיותו "חסר-אחריות, המסכן נקודות רגישות בקונצרן", כלשון מיכתב של אחד מעוזרי השר, שנשלח למקומון.

במקום עובדתו החדש של כצמן, חברה פרטית לקידום ושיווק מוצרים בדרום תל-אביב, פרצו אלמונים וחטטו בערימת המיסמכים שנערמה במישרדו.

"אמר לי שיביאו אותי לפת לחם, אך אני מוריע שכל מי שמאיים עליי אחשוף אותו ואביאו לפת לחם!" אומר כצמן: "השחיתויות והגניבות נמצאות בכל מקום ב"סולל בונה". אפשר לאתרן בקלות יחסית — בחטיבת המפעלים כמו בסניף-הקוני בתחום המחשבים, והרשימה ארוכה. יש הפסדים לא ברורים והשי קעות לא מוצדקות, שאינן ברור רות. יש גם חשדות כבדים על תמיכות בגורמים מיפלגתיים."

בכירים בסולל בונה מתגוננים מפני האשמות שלמה כצמן בדרכס: הוא פוטר מהחברה אחרי שגילו כי הוא עובד גם בחברה פרטית וכך מעל בתפקידו. הוא נטל עימו מסולל בונה מיסמכים רבים ומשתמש בהם לצרכיו — דבר פסול שיש להוקיעו, וכו' וכו'. אמר עובד בכיר: "סולל בונה לא ידעה את מי היא רוכשת אליה כמבקר פנימי".

כך, בדרך "חוקית" ובאישור הוועד, הצליחה סולל בונה להיפטר ממבקר שאינו מוכן לטאטא מתחת לשטיח את שחיתויות החברה, מחרלה וניהולה השלומיאלית.

שלמה כצמן שילם את מלוא המחיר.

ההתבוצצות באה שלא בכוונה — ועכשיו נמושה

מערכה לחיים ולמוות בין הזמר ואשתו היפהפיה

סיפור עצוב

מעולם לא הגביל אותה. הוא היה עסוק בהופעותיו, נסע שלוש-ארבע פעמים בשנה לחו"ל, ורק במקצתן נסעה עימו. היא נכנסה ויצאה כרצונה. מישפחת גאון היא מישפחה ספרדית מלוכדת. שולטת בה האם, שחגגה השנה את יום-הולדתה ה־80. היא

מתאבדת אנג'לי עם יהורם מוות בין התמונות

חברה ארקיין
קפיצה מהגג

מתעקשת שלא להיות עם בניה, וגרה לבדה בדירה משלה ברמת-גן. אולם בכל סופי-שבוע היא נוהגת להתארח, לפי התור, אצל אחד מארבעת ילדיה: קלילה ערמון, אם לשני בנים; יגאל גאון, עובד התעשייה האווירית; בני גאון, מנכ"ל קוראופ; ויהורם, בן הזקונים.

שותפה רזילי וחברה ב־נפתלי
סיום בתאונה

37 בקטינה בת 16 מחיפה. האהבה התי לקחה למימדי פרשה לאומית. הארץ רעשה סביב אהבת הזמר והקטינה. יהורם רצה להתחתן, ואף כי חסר היה רק חורש אחד עד שהנערה תגיע לגיל-הנישואין החוקי — 17 — לא המתין יהורם ופנה לבית-המישפט, בבקשה שיתיר לה להינשא לו בטרם זמן. הדבר הוליד, כמובן, את השמועה שהנערה הרה — דבר שהיה הופך אותו לעברייני, על בעילת קטינה — אך לא היה לכך בסיס. הסיבה לבקשה היתה פשוטה: כאשר יהורם אהב, אין לו זמן. אורנה גולדפארב, שהיתה גם אז נאה מאור, היא בתם של אסתר ובני, בעלי שתי מיסעדות סיניות בקריות ובחיפה. החתונה נערכה בירושלים, בבית-הכנסת הספרדי עלי-שם רבן יוחנן בן-זכאי. הרב הראשי דאז, עובדיה יוסף, הוא שהשיא אותם. החתונה היתה קטנה יחסית: 200 איש בלבד.

הכל חייכו כאשר נולד משהדודי, 11 חודשים אחרי החתונה. הוא נקרא על שם אביו של יהורם. הוא דומה לאורנה כשתי טיפות-מים, וכיום הוא בן 8. הלידה היתה קשה, מפני שאורנה לקתה בהרעלת-הריון. היה צורך בניית תוח קיסרי.

אז עוד גר הווג בדירת-ההרוקים של יהורם ברמת-גן. אבל מהר מאוד בנו השניים וילת-חלומות ברמת-השרון ועברו לשם. הווילה מלאה בתמונות יקרות, פסלים, וצימחיה עשירה. שלוש שנים אחרי משהדודי נולדה הבת, הילה, כיום בת 4 וחצי. גם היא נולדה בניתוח קיסרי.

שתי משרתות בבית

יהורם התייחס אל אשתו הצעירה כפי שג'נטלמן ספרדי נוהג באשתו. הוא רחש לה אמון עיוור. שתי משרתות בבית.

לימדה אותי את כל המתכונים, ולימדה אותי כל מיני טריקים איך למצוא חן בעיניו. לצערי, קרתה אז תאונה מחרידה. לאה אספה בטרמפ חיל, ליד המיס ערה הפיל שמול צהלה. בדרכה לתל-אביב, ליד גני-התערוכה, חצתה נערה נמוכת-קומה את הכביש, ונהרגה. לאה לקתה בהתמוטטות. "יהורם עוד המשיך להיות ידיד שלי הרבה זמן, אבל אני כבר לא הייתי מסוגלת לשום רומאן."

הרעלת-הריון וניתוח קיסרי

אחרי זה הכיר יהורם את גליה ארקיין, אחותו של הפנטומימאי ג'וקי ארקיין. גליה היתה יפהפיה, גרושה טריה ואם לשני ילדים. בעלה הצרפתי נשאר במולדתו, כאשר רצה יהורם להיפרד ממנה,

שרה גאון (משמאל) בחתונת יהורם אשכנזים מחיפה. ספרדים מירושלים

הוא גר אז בדירת-הרוקים יפה ב־רמת-גן, מלאה ברהיטים דמשקאיים ע־תיקים שאסף. היתה לו מכונת ירוקה מדרג מוסטאנג. בעלת גג פתוח, והוא נאלץ לצבוע אותה מדי פעם מחדש. מכיוון שנערות אלמוניות נהגו לחרוט עליה את מיספרייה-הטלפון שלהן, תן גם נהגו לישון בלילות על מדרגות ביתו. אחרי-כך בא תור הרומאן עם הריילת, לאה בן-נפתלי. זה היה רומאן רציני, ודובר על חתונה. מספרת לאה: "היה לנו הרומאן הרומאנטי. הוא היה מחכה לי אחרי כל טיסה. איזו נאמנות! היו לי אז מיכנים לקביעות באל-על. עד היום הוא יודע את הנתיבים של טיסות אל-על בעליפה, ממה שלמתי. הוא קנה לי את המתנות היפות ביותר. אמו

יהורם ואורנה, עם משהדודי והילה בילת-חלומות ברמת-השרון

את זעמה של אמו של יהורם, שהיא הרמות הרומיננטית בחייו. פיאר אנג'לי ניסתה כמה פעמים ל־איים בהתאבדות. גם כשחזרה לחו"ל, לא חדלה מלצלצל אל גאון, לשלוח לו מתנות יקרות. לבסוף אכן התאבדה — כשהיא מוקפת בתצלומי של יהורם.

בבית-הקולנוע ברחביה-המדינה מופיע יהורם גאון ברמות הבעל הנבגר — האיש הטוב והתמים, אשר אשתו מתאבדת עד מעל לראש בארם תימהוני. בסרט מתקשר הבעל אל המאהב בצורה כזאת, עד שהוא עוזר לאשתו הבוגדת לחפש את המאהב בכל רחבי-הארץ. ואף מביא אותו בחזרה הביתה, לאשתו.

כאשר שיחק יהורם גאון את התפקיד הזה, הוא לא העלה בדמיונו ה־פרוע ביותר שהוא עצמו יופיע בקרוב בתפקיד הבעל הנבגר. וכאשר זה קרה לו, היו תגובותיו שונות מאוד מאלה של הבעל הנבגר בסרט. השבוע זכה בפרס על תפקידו זה.

חריטות על המכונית

ל חייו פונק יהורם גאון, בן האצולה הספרדית מירושלים, על־ידי הנשים. מאז שהפך לכוכב להקת הנח"ל, לפני 26 שנים, התפלשו הנערות ממש לרגליו.

הרומאן הגדול הראשון היה עם נורית מחובר, צעירה יפהפיה, שנמהלך סיפור האהבה בן השנה וחצי, נאלצה לשכב שמונה חודשים בגבס, בגלל בעיות בעמוד-השררה שלה. לימים הפכה לנורית גפן, אשתו של יהונתן.

לאחר מכן נסע יהורם ללמוד מישחק וטלוויזיה בארצות-הברית, אצל הר מורה המפורסמת אוטה האגן. שם הכיר אמריקאית בשם מירנה. בשיא הרומאן עימה נקרא ארצה כדי לשחק במחזמר קאזבלאן. היא התעקשה לבוא עימו, אך עד מחרה הסתיים הרומאן, והיא חזרה למולדתה.

במחזמר זה שיחק גאון תפקיד של מארוקאי פרימיטיבי, איש פשוט ובי-על-יצרים. הנתקל בבזבזי ביחידה קרבית. אולם יהורם הוא ההיפך מטיפוס זה: מתוחכם, מעורר וביישן מאוד. מעולם לא התראיין על חייו האהבה שלו. אין הוא הטיפוס הישראלי "הגומר מהר כדי לספר לחברה".

כאשר הופיע בסרט כל ממזר מלך התנהל רומאן סוער בינו ובין הכוכבת האיטלקיה פיאר אנג'לי. הוא ניסה לקר את הרומאן, מפני שהיא היתה שח־קנית ונוצריה — שתי תכונות שעוררו

יהורם עם ברייטלסון (מימין) בכניסה לריבנות
פצצה ומכשירי קשר

יהורם ואורנה בחתונתם
אהבה ובתולין

עצם היום הזה יהורם, אורנה, שני היי לדים, ושתי העורות.
עשרה ימים אחרי שהתפוצצה הפרץ שה, עדיין ישנו יהורם ואורנה באותו חדרהשינה, ולמעשה באותה המיטה.
ביתניים סובלים הילדים, אשר הפירסומים בעיתונים הגיעו אליהם באמצעות חבריהם. על הילדים האלה תהיה נטושה המילחמה, וגם על הרכוש הרב.
יהורם עצמו היה מוכן להגיד רק פסוק אחד: "זהו סיפור נורא עצוב".
המאהב, אשר נשים התאכזרו בגללו ואשר הגערות התפלשו בעפר למרג' לותיו, היה פגוע עד למעמקי נפשו.
"אני שייך למאה אחרת", אמר השבוע.
"אולי אני לא מתאים למאה ה-20?"

לווה בפרקליטו, שנשא על גופו מכי שיריקר ענקי, ובכמה אנשיביטחון, מצויידים במכשירים גם הם. גם אחיו, בני גאון, ליווה אותו.
סיפר בני: "יהורם הסתיר את הבעי יות שלו מהמישפחה, וניסה לפתור את הכל לבדו. כל זה נודע לי מהעיתון, בדיוק כמו לכולם. אמא קיבלה את זה בצורה איומה, והיא לא חדלה לבכות. אין לנו ברירה. צריכים פשוט לעבור את זה."
לאורנה עצמה נודע כל העניין רק באותו בוקר שבו פורסמה הידיעה. בקשתהגט הגיעה אליה יחד עם העי תון. היא הודיעה, והזעיקה אליה את אמה מחיפה.
כל זה התרחש באותה וילתהחד לומות ברמתהשרון, שבה גרים עד

בית. מעולם לא שמע עליה מילה או חצי מילה.
לפני חודש וחצי, באחד הימים, ירד על יהורם ברוך מן השמיים. חבר סיפר ובין גברים אחרים. מבלי לספר על כך לאיש, פתח יהורם בחקירה, והשתכנע כי המידע אכן אמיתי. הוא היה מזועזע. לא בגלל רומאן מסויים אחר, אלא בגלל כל אורחהחיים של אשתו, שהתגלה לעיניו לפתע.
מה עושה גבר ספרדי תמים במצב כזה, כשאני יודע מה לעשות?
התוצאה היתה התפוצצות בידיעות אחרונות, שזעזעה את הארץ. לאחר מכן ביקש יהורם עצמו לאסור את פירסום הפרטים שבתיק ביתהדין הרבני. אורנה, לעומת זאת, היתה בטור חה שהדברים פורסמו על-ידי יהורם עצמו, כדי להכפיש אותה, ופנתה אל בתיהמישפט העליון בבקשה להסיר את איסורהפירסום, כך שתוכל להשיב מילחמה.
חקירת העולם הזה גילתה שההתפוצצות אירעה על רקע שונה לגמרי, ולא באשמת איש משני בנייהוג.

כאשר פנה יהורם אל הטוען הרבני, אחד זוסמן, עשה הלה את עבודתו כפי שהוא רגיל. הוא יעץ ליהורם להגיש תביעה לגט, וניגש לנסח מיסמך. הוא הכניס בו את הנוסחות הרגילות המי קובלות בחוגים אלה: "היא שירכה את ררכה והלכה לרעות בשדות זרים... היא ונתה תחתיו..."
אילו הוגש מיסמך זה לביתהדין הרבני, הוא היה אסור לפירסום. אולם הוא לא הוגש מעולם.
כאשר יהורם ראה את המיסמך, הודיע. לא היתה לו שום כוונה להכפיש את אשתו, אם ילדיו, או לפרסם את חייו הפרטיים ברכים. הוא זנח את הטור ען, וניגש לעוררהדין מנשה ברישיל-טון.

הטוען התרגז, כנראה, על כפיותהי טובה של הזמר המפורסם, זכרי להרי את שהוא בעניינים, הדליף את המיסי מכ ידיעות אחרונות. כך נולדה ההתפוצצות.

יהורם עצמו ביקש מייד מעורר הריו לקבל מביתהדין הרבני צו לאי סור פירסום כל החומר שיש בתיק, וצו זה אכן ניתן. על צו זה עירערה אורנה באמצעות פרקליטה, זורה רוזנבלום, מכיוון שחשה עצמה מוכפשת ונפגעה, ללא יכולת להשיב ולהביא את דברה לפני הציבור.

שייך למאה אחרת

ביום השני שעבר נערכה ההצגה הגדולה בביתהדין הרבני, ברחוב אורי בתליאכבי. המוני צלמים המתינו למאורע.

בשעה היעודה הופיע יהורם, שרזה תוך חודש כפי שלא רזה מעולם, כשהוא מרכיב משקפיים כהים. הוא

חוצץ מזה התחילה אורנה ללמוד צילום אמנותי במיכללה קאמרה אובסקורה בתליאכבי.
אך נראה שכל זה לא הספיק. היה משהו באורנה, שלא בא על סיפוקו.

הטוען הרבני הדליף

נראה כי היו שתי אורנה. אורנה של הבית היתה אשה מיש פחתית, שקיימה את כל החובות הביתיות, החל בביקורי החמות וכלה בימייהולדת, שהתלבשה בצורה סולידרית. והיתה אורנה של הלילות, בשעה שבעלה עבד בארץ או שהה בחו"ל, שהיתה מבקרת במועדוניריקודים, מבלה כחברת בניגילה, כשהיא לובשת ביגדימיני אופנתיים ומשוחחררת לחלוטין.
יהורם הכיר רק את אורנהאלף. לא היה לו מושג על קיומה של אורנה

יהורם גאון הוא אחד האמנים העי שירים ביותר בארץ, וגם לאורנה לא חסר שום דבר חומרי. היו לה שתי מר שרתות — אחת לניקוי ואחת לבישול; מכונת סובארו בצבע כסף; וילה מפוארת; נסיעות בעולם. לפני חצי שנה נסעה עם יהורם לבראזיל, ולפני חודש וחצי הראתה לחברותיה בגאווה טבעת חדשה שקיבלה מבעלה.
אך נראה כי חסר משהו לאשה העי עירה, שמלאו לה רק 26 שנים, והיא יפה מתמיד. אולי שיעממו אותה החיים המוזהבים, לצד הזמר הפופולארי והעי סוק, המבוגר ממנה ב-20 שנה. אולי כדי להעסיק אותה, קנה לה יהורם חנות למכירת מזכרות ותקליטים לתיירי רים באזור הקרדו בעיר העתיקה בירור שלים. אחריכן הוא קנה לה חנות ברחוב אבניגבירול בתליאכבי, ושם ניהלה בוטיק לספרים, יחד עם חברתה, עירית רזיל, שהתגרשה מהזמר אושיק לוי ושנישאה מחדש ליהורם ליבוביץ, בעלה לשעבר של ריבקה מיכאלי.

אורנה במועדון "קיסר" בתליאכבי
אורנה בית

אורנה בראשית הנשואין
אורנה אלף

תורם מאו, אשתו ויורד חושן (משמאל)
25 אלף דולר ללא ניד עפעף

הסיבה למסיבה היתה הרבה יוצאת-רוץ: אגודת יד ביד ערכה ערב שהיה קודש לתורם העיקרי, ליאון מאו, יהודי אוסטרלי, בעל חברת ציור לבניין בגימלאות, שרשם ללא ניד עפעף צ'ק על סך 25 אלף דולר.

22 פסיכולוגים. את ההצדקה לקבלת הצ'ק השמן סיפקה הפסיכולוגית החינוכית שלי חושן, יו"ר יד ביד: "אנו רוצים להניח ידו של זה בידו של זה. לתת הומנות לאלה שהגורל היטיב עימם, לעשות למען הזולת — לקשר, לעזור, ולהדריך".

במשך שנים ראתה חושן אנשים במצוקה הנופלים בין הכיסאות (כמו אלמנה ויתומים, גרושה מיסכנה, ובכלל, אנשים שקשה להם בחיים). היא רצתה לעזור, ולתמוך, להטות אוזן קשבת.

לשם כך הקימה, לפני שנה וחצי, את יד ביד, שבה פועלים כיום 22 פסיכוכרונות קבועה ברדיו, בהנחיית של לוגים מתנדבים, שאינם מסתפקים רק בביקור בבית (לפני הקצנת כספים) אלא גם מפעילים קו טלפון לעזרה נפשית ראשונה 24 שעות ביממה.

500 דולר. חושן, המקיימת גם תוכנית קבועה ברדיו, בהנחיית של ריבקה מיכאלי, ובה היא מביאה לידוע הציבור מיקרים הנוקטים לתרום מה. אירגנה את ערב ההתרמה בביתם של לאה ואיציק גיבעתי, סיטונאי ירקות ומבעלי חברת אופנה ביהוד שלידי סביון.

עובדת היותו של גבעתי קשור בענף האופנה השתלמה ליד ביד מייד. אך סימיו הזמרת מיכל טל להנה עים בשירי ארץ ישראל. והדוגמניות (ביניהן: פינצי מור) לככב בתצוגת אופינה, זינק ממקומו שלום תנעמי, שותפו של גבעתי, ופתח את רשימת התורמים המקומיים: 500 דולר.

הפועלים ושי"ע עגנו, אשר מכר את זכויות הפירסום של כתביו להוצאת שוקן. ובתמורה קיבל, במשך 40 שנה, משכורת חודשית קבועה.

2.5 מיליון עותקים. בכל כלל יש יוצא-מין-הכלל, ובמיקרה זה אלה הם מחברי סיפרי הילדים והבישול. להם אין צורך לדאוג. לא ליגאל מוסינזון, שסיפרי החסמבה שלו נמכרו במיליוני עותקים; לא לתמר בורנשטיין-לור, שסיפרי קופיקו שלה נמכרו עד כה בשניים וחצי מיליון עותקים, ואפילו לא לרות סירקיס, שמהמיטבח באהבה שלה כבר נמכר ביותר מ-300 אלף עותקים.

אבל מה יעשה, בכל זאת, סופר שאינו מסוגל לכתוב ספר-ילדים או ספר-בישול, והרוצה להתקיים על עטו בלבד? אם אי אפשר לכתב בעיקבות מדינות מסוימות (כשוודיה, דנמרק, הולנד) המשלמות משכורת לסופרים, כדי שייצרו בשקט, הרי יש לזרום קניוק (המתקיים, לדבריו, "בצניעות" מעיתונאות-לעת-מצוא, מהרצאות ומי תמלוגים-ספרים) הצעה לעניין: להקצות שני אחוזים מהכנסות מיפעל-הפיס לספרות (ולסופרים).

וכך גם יהיה אפשר להרחיב את סיסמת מיפעל-הפיס: "לקידום החיי נוד, הבריאות והסיפרות".

סיבה למסיבה

האנשים המושיטים יד לנופלים בין הכיסאות

לכאורה נראה האירוע החגיגי כמו עוד מסיבה תל-אביבית רבת-משתתפים מצויה, בוילה רבת-מיפלים. אבל

במדינה

רכי-אדם

תחביב זה לא מיקצוע

אחד מוכר, בקושי 5000 עותקים —

ואחת מוכרת, בקלות 300 אלף

הנישום שהוזמן למסיבה-הכנסה, נשאל למיקצועו. "אני סופר", השיב הנישום. איש מסיבה-הכנסה לא התאפק, הסביר לנישום: "לא שאלתי אותך לתחביב שלך, שאלתי אותך ממה אתה מתפרנס".

התגובה הסרקאסטית הזאת אינה מצחיקה כלל. בוודאי לא את 400 סופרי ישראל (זה מיספר הסופרים המאגרים באגודת הסופרים), כי כפי שהסביר מנכ"ל הוצאת-ספרים מכובד: "גם מי שמוכר 10 אלפים עותקים מספרו, ואין הרבה כאלה, ומקבל דולר אחד תמלוגים על כל עותק, מרוויח 10 אלפים דולר מעבודה, בה השקיע, בדרך-כלל, שנתיים, ומתוך סכום זה הולכים 50 אחוז למסיבה-הכנסה".

ב-2008 דולר לחודש קשה אפילו לסופר רווק, ללא מישפחה, להתקיים. לכן מתפרנסים גם רובם המכריע של הסופרים העבריים מפרנסות לא-בריוקס-ספרותיות, כמו הוראה, עריכה, עיתונאות והגהה.

40 שנה משכורת. יש, כמובן, גם יוצא-ידוע, העוברים בקלות את מחסום ה-5,000 העותקים לספר, הנחשב בארץ כסימן לרבי-מכר. חיים נאר, שסיפרו נוצות מכר 40 אלף עותקים; א"ב יהושע (המאהב) — 50 אלף עותקים; עמוס עוז (מיכאל שלי) — 70 אלף עותקים.

אלא שלעוז בין כה אין בעיות פרנסה טרדניות. הוא חבר קבוצת חולדה שבשפלה, וזאת רואת לו בכל מיקרה.

האמת היא, כפי שמגלה רנית מורגנשטרן, המרווחת על מצבו של הסופר העברי בחותם. מוספו השבועי של על המישמר, שמאו ומתמיד היתה לסופר העברי בעיה והיא נפתרה כך או אחרת, החל מיוסף חיים ברנר, שהתפרנס לקיומו מהוראה בגימנסיה הרצליה של ראשית המאה, עד לאברהם שלונסקי, שהתקיים על שכר התירגומים ששולם לו מסיפריית

תמרורים

התותחן שהיה לדובר

נחוג **◆** בירושלים, יום הולדתו ה-75 של **משה** ("מושי") **פרלמן**, עיתונאי ליד לונדון, ששישה חודשים, לפני 50 שנה, בקיבוץ עין-חרוד, עשו אותו, כדבריו, לצינוני. פרלמן, שכתב על שהייתו בעין-חרוד את סיפרו הראשון, (הרפתקה אל השמש), שירת במלחמת-העולם בתותחן (בדרגת רביסרן), והיה לאחריה לנספח מודיעין בשגרירות בריטניה באתונה ומייד עם קום המדינה עלה ארצה, בה היה לדובר הראשון של צה"ל. אחר קריירה מגוונת כמנהל ליישכת העיתונות הממשלתית, מנהל קול ישראל ושגריר בקונגו, חזר פרלמן לאהבתו הראשונה, הכתיבה (אין נתפס אייכמן, בעיקבות משה, בעיקבות הנביאים).

גיטארה

בחגורת-הבטיחות

נחוג **◆** יום-הולדתו ה-93 של **אנדריי סגוביה**, הגיטריסט הקלאסי, אשר שבה את אוזני שומעיו לראשונה לפני 70 שנה. סגוביה, שהיה לגיטריסט בניגוד לדעת הוריו, אשר ביקשו כי ילמד מישפטים — ואם כבר נגינה, לפחות פסנתר או כינור — שכיו עד כדי כך בקיסימ הכלי שלו, עליו הוא מורט בקונצרטים עד עצם היום הזה, שכאשר הוא טס מקונצרט לקונצרט, הוא רוכש כרטיסי-טיסה נפרד לגיטארה שלו. אותה הוא מכנה מיס סגוביה. מניח אותה כמושב הסמוך למושביו וחוגר אותה בחגורת הבטיחות.

הפסיכיאטר והשוואה

נפט **◆** אחר ניתוח לב פתוח, בגיל 59, פרופסור (לפסיכיאטריה) **שמאי דוידסון**, מנהל מרכז בריאות הנפש שלוותה שבהוד-השרון, שנודע כמאבקו לשקם חולי-נפש תוך יציאה מבוקרת ממקום אישפוזם לבתיהם. דוידסון, יליד אירלנד, הירבה גם לעסוק במחקרים על בעיותיהם של ניצולי-השואה ושוורדי מחנות-הריכוז.

ג'וני ווקר הוויסקי הסקוטי

הולך חזק מאז 1820

Johnnie Walker

יבואן בלעדי: החברה הסקוטית למסחר בע"מ. מח' השיווק: סוף רח' דיזנגוף, מגרשי התערוכה הישנים תל-אביב טל: 03-462414/5 03-460411

כולם היו שיכורים

כל החברים ציפו לעוד ישיבה המגנין של הוועדה המנהל של רשות השידור, אך כשהגיעו להרשימה שבת, הופתעו לגלות על השולחן עוגות קרם וקצפת ובקבוקי יין וקוניאק. ד"ר אדמונד, חבר הוועדה המנהל, החליט לחגוג בחדר עם עמיתיו את הולדת בנו אדי, והוא שהביא את הכיבוד לישיבה. מוכן שזמן קצר אחרי שהתיישבו החברים בחדר, היו רובם שתויים מכדי לנהל ישיבה רגילה, והם עסקו יותר בכריחות ובצחקוקים.

אחד מחברי הוועדה שאל את יאיר אלון, מנהל הטלוויזיה, מדוע לא שודר במוצאי השבת האחרונה פרק נוסף בסדרה הפעם המאורגן על המאפייה האמריקאית. תחתיו שודר מופע הבידור המלכותי, בהשתתפות מלכת אנגליה. אלון ענה מייד בצחקוק: "פעם בחדש צריך לאסוף את הגוויזות". אחר כך הסביר ברצינות שלטוויזיה יש הסכם עם התאחדות בתי הקולנוע, שלפיו הטלוויזיה אינה משרתת סדרות ברציפות במוצאי שבתות, כדי שלא לפגוע בהכנסות בתי הקולנוע. לכן יש הפסקות מכוננות בסדרות, פעם בחדש.

בגלל מצב העליו של חברי הוועדה, ומשום שלא נרץ בישיבה שום נושא רבי-משמעות, לא יכלה הפעם ירדנה דראל רוברת הרשות, להוציא אף הודעה לעיתונות, כפי שהיא עושה בכל שבוע.

מאחורי המיקרופון

קומיז' על הרשא

כל אנשי מחלקת האקטואליה (החדשות) של גלי צה"ל התאספו ביום השבת על הרשא של ביתו של יוסי עוזרד במושב כרשמן. עוזרד הוזמן את חבריו לחגוג את פרידתו מניהול המחלקה. האווירה היתה של פרידה עצובה. המסיבה הקודמת, שנערכה על הרשא של עוזרד, היתה מייד אחרי שעובדי מחלקת החדשות הגישו עתירה לבג"ץ נגד החלטתו של

קשר עם חיילים, יתכנו להם שירים וסיפורים קצרים, ויצוירו להם ציורים. המיכצע ייערך במשותף על-ידי גלי צה"ל, שם תהיה אחראית עליו שרה דורון, ועיתון במחנה. שירפים בגיליון יוס'העצמאות את הציורים היפים ביותר. אם החומר שיגיע מהילדים יהיה מפתיע בטוב ובמקוריותו, יופק ממנו בסוף ספר. בינתיים שרה להקת פיקוד הצפון שיר מיוחד למיכצע. כתב אותו עוזרד פלדמן, והלחין אילן גילבוע. הוא נקרא לחשוב בלב. והושמע כהשי מעת-בכורה באותה התוכנית.

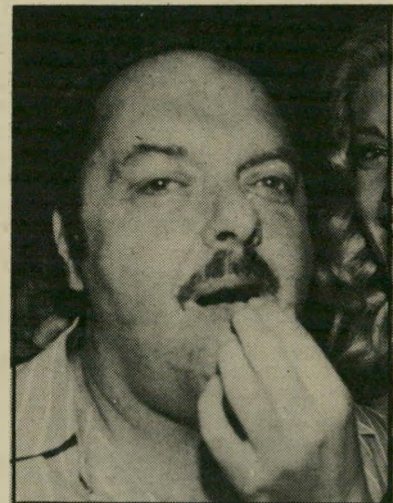
התפרצות לדרת פתוחה

איציק קול, מנכ"ל אולפני גולן-גלובוס בארץ, התכונן היטב לפגישתו עם יצחק רבין, שרהביטחון. הוא הכין טיעונים מכל המינים, חיכה לסירוב וגייס את כל כוחות השיכנוע שבידו, כדי לדבר על ליבו של השר. כשרשימה ארוכת טיעונים שונים ומשונים בידו, הגיע לפגישה בלישכת שרהביטחון. על הפרק היתה בקשה של האולפנים לעזרה מהצבא לצורך צילומי הסרט מחץ דלתא. אך למרבה פליאתו של קול לא היה צריך להשתמש אפילו בנימוק אחד. השר הסכים מייד לתת את כל העזרה הדרושה לסרט. קול נשאר בפה פעור ואמר אחר כך: "הרגשתי כאילו אני מתפרץ בכל הכוח לדרת פתוחה".

בינתיים הסתיימו צילומיו ועריכתו של הסרט, והוא מוכן לצאת אל האקרנים בארץ. היה זה, לכן, רק טיבעי שהקרנת הבכורה בארץ תיערך בשיתוף עם הצבא. ואכן, היא תיערך ביום החמישי הבא בירושלים, ותהיה האירוע הראשון בסדרה ארוכה של אירועים נוצצים יותר ופחות של השירותים. העורך — כמו בכל שנה — עלידי האגודה למען החייל וגלי צה"ל.

אולפני גולן-גלובוס הסכימו לתרום את כל ההכנסות מעריכת הפרימירה לשירותים. כל כרטיס יעלה 20 ש"ח. יצחק רבין, מצידו, הסכים לתת את חסותו לאירוע. הפרימירה תיערך בתיאטרון ירושלים, ואחראי לה סניף מרחב ירושלים של האגודה למען החייל. המארגנים מבטיחים הרבה אנשים חשובים בערב ההקרנה. למרות שרוב השחקנים האמריקאים שהשתתפו בסרט לא יוכלו להגיע, יהיו שם נוצצים אחרים. בין השאר גם השחקנית אימי אירווינג, העסוקה עכשיו בצילומי סרט אחר של גולן בארץ. אירווינג היא חברת-לחיים של הבימאי סטיבן ספילברג, ילדה-פלא של הקולנוע האמריקאי.

שמועות מעולם-ההוזהר אומרות שגם ספילברג כעצמו יבוא לארץ, אבל ימים יגידו. הסרט כבר מוצג בניו-יורק.

מנהל קול
להודות לצה"ל

הרמטכ"ל לסגור את המחלקה. היו שאמרו שה' כוע כי אז, כאשר היה חשש כי המחלקה תיסגר, היה המוראל גבוה יותר מאשר הפעם, כשהיו צריכים להיפרד מעוזרד.

כמנהל מחלקת האקטואליה, במקומו של עוזרד, מונה ביום השישי **ארי מילשטיין**, שהיה העורך הראשי של התוכנית בוקר-טוב ישראל. ולפני כן עבר תקופה ארוכה בעיתון במחנה.

קצין חינוך לילדים

קול עבה של גבר הפתיע בבוקר השבת האחרונה את הילדים המאזינים לתוכנית מקהלה עליזה. שאותה עורכת שרה דורון בגלי צה"ל. האיש מאחורי הקול היה תת-אלוף נחמיה דגן, קצין חינוך ראשי. דגן הציע לערוך מיכצע, שבו יקיימו ילדים

מאחורי המירקע

המילחמה על הירושה

ניסים מישעל, עורך מוקד, יהיה, כתבתו בווישינגטון. טרם יבשה הריו על החלטתו של **אורי פורת**, מנכ"ל הרשות, לשלוח את מישעל לארצות-הברית, וכבר התחילה מילחמת הירושה על תפקיד עורך מוקד.

לתפקיד יש כמה מועמדים — **יורם רוזן**, הכתב המדיני של הטלוויזיה, **אלי ניסן**, **אלי מולך רב**, השב מווישינגטון, **דן רביב**, הכתב לענייני-מפלגות ו**גאל גורן**.

רם סיפר פעם שהוא אינו יודע מה יעשה כש יחזור ארצה, אך הוא מביא איתו כמות גדולה של חומר מצולם, ויש להניח כי יידרשו לו כמה חודשים טובים כדי לערוך את כל הכתבות שהוא מכין שם.

מישעל ייצא לווישינגטון בחדש יוני או יולי, ביחד עם מישפחתו. באותו הזמן ייצא לשם גם **שימקון שיפר**, שנבחר ככתב קול-ישראל בבירה האמריקאית. הוא יחליף את **רזי ברקאי**, השב לארץ. גם מישעל וגם שיפר יחפשו בתי-ספר יהודיים לילדיהם. מישעל הוא דתי. שיפר, למרות שאינו איש דתי, שולח גם היום את ילדיו

הרמונית בתחרות פרס רובינשטיין. לא נעשתה כל פניה רישמית.

זה חד אחד של הדברים. מן הצד השני — לתיזמורת הסימפונית של רשות השידור יש מנצח קבוע — גארי ברטיני. לתחרות פרס רובינשטיין הוזמן מנצח מפולין. המנצח יגיע לארץ רק יום לפני התחרות, ולתזמורת לא תהיה אפשרות לערוך איתו חזרות.

חוז מזה **אורי פורת**, מנכ"ל רשות השידור, לא אישר נסיעה של התיזמורת לחרל ולכן, לדעתו, לא יעלה על הדעת שתיזמורת זו תחליף את הפילהרמונית, מכיוון שהיא נוסעת לפולין.

נקודה נוספת במילחמה — התיזמורת הפילהרמונית אוסרת על הסימפונית לדרת לקונצרטים בתל-אביב. מדוע זה משנה? המקום היחיד שבו ניתן לקיים קונצרטים לתיזמורת גדולות בתל-אביב הוא היכל-התרבות, וזהו ביתה הרישמי של התיזמורת הפילהרמונית, והיא אוסרת על עמיתתה הירושלמית לנגן בו.

ביום הראשון השבוע נערכה ישיבה של ועדת המוסיקה, בראשות **דוד אדמונד**, חבר הוועדה המנהל של רשות השידור. בישיבה השתתפה גם **מיכל זמורה-כהן**, מנהלת מחלקת-המוסיקה

מנצח מהטה בסעולה
להסיר את החרם

של קול-ישראל. היא מקיימת מגעים למציאת פשרה בין שתי התיזמורות.

פורת היתה את נכונותה של התיזמורת הסימפונית להחליף את הפילהרמונית בפרס רובינשטיין בשלושה תנאים:

● שיוסר החרם על הופעות הסימפונית בתל-אביב, בין פעמיים לארבע פעמים בשנה.

● שתיעשה פנייה רישמית של התיזמורת הפילהרמונית אל מנכ"ל רשות השידור, בבקשה שהתיזמורת הסימפונית תחליף אותה.

● שהמנצח על התיזמורת בפרס רוביני-שטיין יהיה גארי ברטיני, המנצח הקבוע של התיזמורת הסימפונית.

בינתיים הצליחה זמורה-כהן לעבור גשר אחד. היא הגיעה להסכם עם ועדה-נגנים לחריגה מהסכמי-העבודה, שלפיהם ייערכו כל חזרות התיזמורת בירושלים. תהיה חריגה גם במיספר הפעמים שהם ינגנו במוצאי-השבת. לפי ההסכם ינגנו ארבע פעמים, אבל תחרות רובינשטיין תהיה הפעם החמישית.

לביט-ספר דתי בירושלים, והוא ימשיך לעשות זאת גם בארצות-הברית.

בתוככי הרשות

המילחמה המתמדת

מילחמה ארוכה מתנהלת כבר זמן רב בין התיזמורת הפילהרמונית הישראלית לבין התיזמורת הסימפונית של רשות השידור. בימים אלה הגיעה המילחמה לשיאה, בכלל נסיעתה של התיזמורת הפילהרמונית לפולין בחדש הבא. הפולנים הוזמנו את זוכין מהטה, מנצח התיזמורת הפילהרמונית, לארצם. מהטה הודיע שיבוא עם התיזמורת, והוא יכול להתפנות לנסיעה כזו רק בחדש אפריל. באותם התאריכים מתקיימת בתל-אביב תחרות פרס רובינשטיין. הפילהרמונית הבטיחה את השתתפותה בשלושת ימי-התחרות, וכבר נמכרו כרטיסים לקונצרטים. התיזמורת אינה יכולה להיות בשתי ארצות ורחוקות פולין וישראל — בעת ובעונה אחת. בדרכים עקלקלות — לישכת שרה-חינוך, לישכת ראש הממשלה ולישכת שרה-חוזק — היתה פניה של מהטה לתיזמורת הסימפונית שתחליף את הפיל-

הנה זה בא

קזה כמה שבועות עובדים בגלי צה"ל בשקט, וכמעט בסודיות, על לוחמי-שרים חדש לתחנה. מעט מהתיכונים דלפו החוצה. בפסים לא-רישמיים. עמיתים בקול-ישראל מתעניינים במיוחד בלוח החדש. חלקם חוששים מן הפצצות שתטיל התחנה הקטנה והמתחרה.

לוחמי-שרים החדש ייכנס לתוקפו ב-6 באפריל, ביום הראשון. חלק מהתוכניות רק שינו את שעת השידור, חלק הן תוכניות חדשות. חלק מהמגישים חדשים וצעירים.

06.00 — האוניברסיטה המשודרת.
06.30 — פוקחים עין — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום מגישה **לאה ערן** (חילת ומגישת חדשה).

07.00 — עם **אלכס אנסקי**, החוזר מחופשה ארוכה, שבה מילא אחרים את מקומו.
08.00 — בוקר-טוב ישראל — **ללא שינוי**.
09.00 — אלה-בוקר עם אלי ישראלי, מוסיקה ופינות שונות.
10.00 — ארוחת עשר — מגישה **מיכל ניב** (גם היא חיילת בתחנה) — מוסיקה קלה.
11.00-13.00 — נכון לעכשיו (התוכנית הוזזה מ-9 בבוקר ל-11).
13.00 — קשר רדיו עם **אברי גילעד** — מוסיקה, ד"שים והודעות לחיילים.
14.00 — דו-רדמי עם **דובי לנץ ודני קרסל** — תוכנית מוסיקה.
15.00 — מגישה יומית עם **אורלי ניב** — תוכנית אשית, מוסיקה, פינות וראיון מרכזי אחד.

16.00 — רק ביום הראשון תשודר תוכנית-ספורט — רדיו ספורט. בשאר ימי השבוע תשודר, כרגיל, תוכנית של שירים עבריים.

17.00 — **ללא שינוי** — יומן גלי צה"ל. בכל יום ראשון תהיה מחצית-שעה מן היומן מוקדשת לענייני-צבא — כוונת. בכל יום שני יהיה יומן-חדשות-חוזק — משאו עולמי.

18.00 — שעה קלה על כלכלה — שלוש פעמים בשבוע — ראשון, שלישי וחמישי. בכל יום שני יהיה מישחק סימולציה בנושאי-פנים, ביטחון ומדיניות-חוזק. בכל יום רביעי תוכנית **כענייני-צבא** — שולחן חול. עם סגראלון **יצחק מזניק**, ראש ענף קשר לעיתונות בדובר צה"ל.

19.00 — התוכנית הפופולארית מה יש (שודרה עד כה בכל יום בצהריים).
בערב ישודרו בעיקר תוכניות-מוסיקה. בכל יום ב-21.00 ימשיכו לשדר בגלי צה"ל את מבט לחדשות מן הטלוויזיה. חוזק מאשר בלי-לשבת, בעיקר משום שמבט ליל-לשבת הפך יומן ארוך, ובגלל החליטו לוותר על שידורו.

חוז מן התוכניות היומיות עומרות על הפרק תוכניות שבועיות, רישבועיות וגם חדשיות. יש מגמה להרק את הקשר עם הצבא ועם החיילים.

תוכניות סוף-השבוע לא השתנו, וכך גם תוכניות היום השישי בבוקר. כך, למשל, יש בתיכונן רעיון שלפיו יעקוב **יוסי רזן**, איש גלץ. אחרי צנחנים מרגע גיוסם במשך שלוש שנות שרותם הצבאי. הוא ייפגש עם החיילים לפחות פעם בחדש, ויתרגם את חוויותיהם לשידור רדיופוני.

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה
גיליון מס' 46 • עורכים אלכס פז ובנצי לופו

ומגלה לחרדתו כי הטקסט שלו נמחק.
הוא עובר במהירות לתמונה 3.

תמונה שלישית

(כרוז סוכך בחוצות שושן הבירה
וקורא בקול גדול)

ברוך: ככה ייעשה לאיש אשר
המלך חפץ ביקרו. כל מי שיביא
עותק של המחזה, יקבל הנחה, וכל מי
שיתרלק את הסוס שלו בקש בתחנות
תערוכות, יקבל עותק חינם של המגילה

סוס ב: אני כבר הרכבתי הרכה
ממשלות. ואני אומר לכם שבלי שפירא
אייאפשר להרכיב שום דבר.

סוס א: דין נמאס! הפעם לא נחיה
פראיירים. יש לנו ועד חזק ולא ניתן
לאף אחד לרכוב עלינו!
(הסוס הערתי מסתכל על תמונת-
המצב בחרות ורואה שרויד לוי מתחיל
להימחק מהתמונה הפוליטית. הסוס
הערתי חושב בליבו. הבימאי מתעצבן
וצועק לעברו)

בימאי: תפסיק לחשוב בלב.
הקהל צריך לשמוע!

סוס ערתי: הי...הי...הי, אם לא
אחזור בזמן לעתיד, ייעלם רויד לוי
כליל, ולא יהיה מי שיטפח אותי
בעתיד. כדי שהעתיד לא ישתבש, אני
חייב לדאוג שהמגילה תסתים, אחרת
לא יוכלו היהודים להגיע למיצות חג-
הפסח, ודויד, הסוס הערבי מופו, יפשוט
את הרגל אם לא ימכור את הפיתות
שלו.

מחבר המגילה: אוי לי ואבוי
לי... אוי איברוך... רעם הממני... אם לא

במבצע המיוחד: יש לנו מגילות
בשבילך.

(אנשים רצים ברחוב כאחוזי תזוית
וצועקים)

אנשים: ככה ייעשה לאיש אשר
המלך חפץ ביקרו!

תמונה רביעית

(בהלה גדולה באורווה, כשנודע כי
ברגע האחרון החליף אברהם שפירא

ככה ייעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו

יימצא סוס למרכיב שפירא, לא אוכל
לסיים את המגילה במועד, ואצטרך
להחזיר את המיקדמה שקיבלתי על-
חשבון שכר-סופרים.

סוס ערתי (בפאתוס): אני
ארכיב את מרכיב. ממילא אני רגיל
שכולם רוכבים עליי.
(שימחה וצהלה, ריצה וגילה
ממלאים את האורווה)

**גילה (עוזרת סיים — שרה
בקול):** סיסו וסימחו בסימחת חג מחאו
טלפיים.

ברוך: והעיר סוסן צהלה וסמחה.

תמונה חמישית

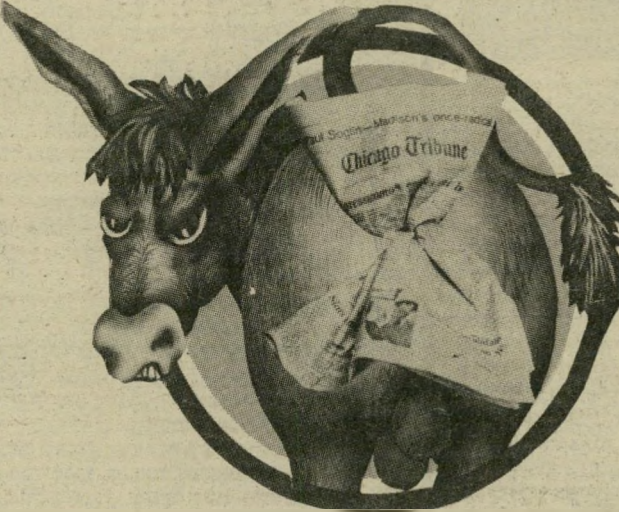
מדען מטורף: איזה מין שלום זה
עם מצריים? הסוסים שלנו נוסעים
ומבקרים שם ומשאירים להם דולארים,
שהיינו יכולים לקבור ביהודה ושומרון,
ואילו הם לא עושים מאומה לעידוד
התיירות אלינו. עובדה, טרם ראינו
ביקורים מקבילים של סוסיאור שבאו
לטייל במידבר יהודה בארץ.

סוס עי: סליחה, מישוה אולי ראה
את רפול?

הסופר קניוק: מישוה קרא על
עשרת בני המן?

ציוס: לא, אבל ראיתי את הסרט
„בני המן“. אבל נהניתי יותר מהמחזה.
(עשרת בנייהם נתלים על עשרה
כופים קטנים ומתנגדים ברוח ומש
רים מוזה על ממצאי שעון המטוטלת
הדיגיטלי בזמן שהישרה כביסה.
המחזה מגיע לסיומו)

**תמונה שישיית — נשלחת למי-
תוח במעבדת „קודק“. חוזרת עם
חזה מפותח ומצטרפת לתשדיר-
השרות על האשכוליות.**

הסוס הערתי

סוס א: מה אתה עושה פה? לא
היית צריך להיות נר בית במחזה
לחנוכה?

סוס ג: תעזוב אותו עכשיו. זו שעה
קשה עבורנו. עוד מעט ויבואו לחפש
בינינו קורבן להרכיב עליו את שפירא.

תמונה ראשונה

סוס נוחת בחריקת פרסות על
מסלול סטייק טרמיר וגורם למשבר
קואליציוני באי. וות המלך שלמה.

מדען מטורף: התחיה מתנגדת
לנחיתת סוסים בשבת. אנו דורשים
להפיל את הממשלה (מציץ בשעונו
ואומר) ויפה שעת אחת קודם.

השר בורג: אני מתנגד לשעון
קיי. המפרל לא תזון מעמדתה אפילו
שעה אחת קדימה.

השר פריץ: אני נער החזרת עם
ישראל כולו 5764 שנים אחורה.

קריאת ביניים: אבל אז היה תוהו
וכוהו.

קריעת שמע: ועכשיו יותר טוב?
קריעת תחת: אווווו!

קריעת סוף: מתי כבר יהיה סוף
לתמונה הזו?

(יוצאת בתיקול) **בת — קול:** אני
יוצאת לסרט. אחזור בחצות. תמיד
שנאתי מחזות. ואגרות. באגרה
האחרונה יצאתי משמיים בדיוק כשיר
מבול, וחטפתי כזו הצטננות שהייתי
צריכה לשכב שבוע במיטה.

תמונה שניה

(אורות המלך אחשוורוש. הרב גורן
וצלמים מנסים להשתלל מבעד
לחלונות האורווה ולתקוע בשופר או
למצוא עצמות. מה שנותן יותר אפקט
בטלוויזיה. הסוסים עצבניים. רוקעים
ובוטשים ברגליהם ומעשנים בשר-
שרת. הסוס הערתי לבוש במיכנסי
ג'ינס מהוהים ובמעל-לרוח מיורחי עד
צפון מזרחי, מקשיב מהכניסה לשי-
חת הסוסים.)

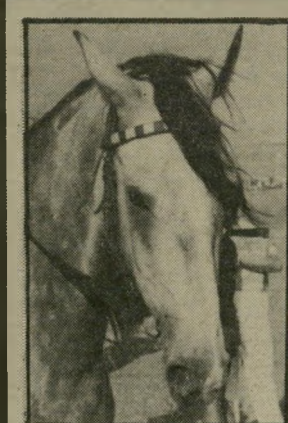
סוס א: שמעתי בדיחה לא
נורמאלית... אדם נכנס למתנן ומבקש
מהחצרן קש. „עם קולה?“ — שואל
אותו החצרן. „עם הרבה הרבה קולה“
— עונה לו האדם.

סוס ב: אי...אי...אי?
סוס ג: אתה לא יודע שסוסים
צוהלים הי...הי...הי, כהא, ולא
אי...אי...אי, באלף?

סוס ד: מה קורה לך, סוס אלף? כבר
שבוע שאתה לא יוצא מהאורווה לעבוד
כמו כולם. כל היום רק מספר בדיחות
ומעשן עשב.

סוס א: שללו לי את הרשיון

דעת הביקורת על המחזה

בחזרה למדי הוא מחזה גרוע
למדי. הוא גרוע גם לכוש ולפרס...
נהניתי מאוד מכך שלא הטרחתי
את עצמי להיסחב לתיאטרון אלא
השכלתי לשגר שמה את אשתי
וחמותי... שתיהן נהנו מכל רגע,
מה שמאשש את טענתי שהמדובר
בביון לאינטליגנציה האנושית
והסוסיית.

אמיר סולטן — מבקר
המוסכונ הגירי — ה'
מחולק חיים במוסכים.

...שילמנו 25 שקלים חדשים
ליחיד. היינו שלושה, וחישבו מהיר
מגלה שבסך הכל השקענו 50
שקלים חדשים. אני הייתי, כרגיל,
על חשבון הבית. לא כולל תשר.
השירות היה סביר. השירותים היו
נקיים.

ירון פריץ — מבקר עיר
תונים של העיתון „סעו-
דות“.

...מירקם עדין של חוטים הי'
נשזרים זה בזה לפסיפט נפלא.
הטוהר לפנינו, בכישרון של אומן,
שתי וערב של עלילה רבי-גונית
ועשירה בצבעים... יצירה המק'
רינה חום, והלכורה בתוך מיסגרת
מרהיבה...

אג בורדה — מבקר
גובלנים.

...יצאתי ברגשות מעורבים.
מצד אחד המחזה כתוב בכישרון
רב, ומצד שני של האולם קשה
לראות את הבימה. מכל מקום,
טרם עיניתי בביקורותיהם של
חברי המבקרים, כך שנבצר ממני
לדעת את דעתי שלי.
קלמן אבי (גליח).

הקדמת המחבר

ביקורות אלה, שקראתי בעיתוני יום השישי האחרון, העניקו לי את
ההשראה לכתוב את המחזה שהיה הבסיס לביקורות אלה.
פורים שפיל-ברג — מחזאי

תקציר העלילה (סינוסיטס)

הסוס הערתי שעליו רוכב דויד לוי חוזר אחורה בזמן המון שנים (המון,
המון... ממש המון... קצת אחרי התקופה שבא האמינו שבקבוקי מים
ממולאים הם סגולה לבנים. ושמזוה פסולה יכולה להפיל בלי גרידה). את
דרכו לעבר עושה הסוס בעזרת מכונת זמן. שפותחה במפד"ל ובש"ס על-ידי
חוקרי ההלכה, והמסוגלת להחזיר עם שלם אלפי שנים אחורה. בעזרת
אנרגיה הנוצרת מאי הפעלת שעון-קייץ.

אפנת מצעים חדשה בשיטת "ערבב ושלב"

קוקטייל

ש ל כ י ת ו

קשר בואי

עכשיו בישראל קוקטייל - מצעים בשיטת "ערבב ושלב" (MIX & MATCH) עיצובים שונים המשתלבים זה בזה. את יכולה לקנות סטים שלמים או פריטים בודדים. מצעי הקוקטייל באיכות אמריקאית משופרת (50% פוליאסטר ו-50% כותנה) ואינם זקוקים לגיהוץ. תצוגה ומכירה: רשתות השיווק, חנויות כיתן ובחנויות המובחרות.

KITAN-HOME FASHION DIVISION

"קוקטייל תוסס" - זיווג ססגוני של צבעוניות. צורך נועז משני סטים שונים

"קוקטייל פסים" - סט שלם, מקסים כיחידה אחת וניתן ל"ערבוב" עם פריטים אחרים.

העולם הזה

רחל המרחלת **מספרת את הסיפור המלא על**

מ'ישפחת גאון

יהורם
ואורנה

